

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANA BİLİM DALI
DOĞUM VE KADIN HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ PROGRAMI**

**BABALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE
İLİŞKİN TUTUMLARI İLE BABA BEBEK BAĞLANMASI
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nurşah IŞITAN

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN

SAMSUN
2023

**T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
HEMŞİRELİK ANA BİLİM DALI
DOĞUM VE KADIN HASTALIKLARI HEMŞİRELİĞİ PROGRAMI**

**BABALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN
TUTUMLARI İLE BABA BEBEK BAĞLANMASI
ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Yüksek Lisans Tezi

Nurşah IŞITAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN

**SAMSUN
2023**

TEZ KABUL VE ONAYI

Nurşah IŞITAN tarafından, Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN danışmanlığında hazırlanan “BABALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE BABA BEBEK BAĞLANMASI ARASINDAKİ İLİŞKİ” başlıklı bu çalışma, jürimiz tarafından 19.10.2023 tarihinde yapılan sınav sonucunda oy birliğioy birliği ile başarılı bulunarak Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Unvanı Adı Soyadı Üniversitesi Ana Bilim/Ana Sanat Dalı	Sonuç
Başkan	Doç. Dr. Gamze Yavaş Akdeniz Üniversitesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret
Üye	Doç. Dr. Rüveyde AYDIN Ondokuz Mayıs Üniversitesi Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı	☒ Kabul ☐ Ret

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunca belirlenen ve yukarıda adları yazılı jüri üyeleri tarafından uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Ahmet TABAK
Enstitü Müdürü

BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI

Hazırladığım Yüksek Lisans tezinin bütün aşamalarında bilimsel etiğe ve akademik kurallara riayet ettiğimi, çalışmada doğrudan veya dolaylı olarak kullandığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin Kaynaklar'da gösterilenlerden oluştuğunu, her unsurun enstitü yazım kılavuzuna uygun yazıldığını ve TÜBİTAK Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu Yönetmeliği'nin 3. bölüm 9. maddesinde belirtilen durumlara aykırı davranılmadığını taahhüt ve beyan ederim.

Etik Kurul Gerekli mi ?

Evet ☒ (Gerekli ise ekler kısmına ekleyiniz)

Hayır ☐

04/08/ 2023
Nurşah İŞİTAN

TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI

Tez Başlığı : BABALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE BABA BEBEK BAĞLANMASI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışması için şahsım tarafından 07/07/2023 tarihinde intihal tespit programından alınmış olan özgünlük raporu sonucunda;

Benzerlik oranı : % 10

Tek kaynak oranı : % 3 çıkmıştır.

07/07/2023
Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN

ÖZET

BABALARIN TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİNE İLİŞKİN TUTUMLARI İLE BABA BEBEK BAĞLANMASI ARASINDAKİ İLİŞKİ

Nurşah İŞİTAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Lisansüstü Eğitim Enstitüsü
HEMŞİRELİK ANA BİLİM DALI
Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Bilim Dalı
Yüksek Lisans, Haziran/2023
Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN

Amaç: Bu araştırma babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile baba bebek bağlanması arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla yapılmıştır.

Gereç ve Yöntem: Tanımlayıcı ve ilişkisel desende yürütülen bu araştırmanın evrenini, Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Polikliniği'ne bebeği ile birlikte başvuran babalar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 01.06.2022-31.03.2023 tarihleri arasında polikliniğe başvuran ve araştırmaya dahil edilme kriterlerine uyan 150 baba oluşturmıştır. Araştırmanın verileri "Kişisel Bilgi Formu", "Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği (TCRTÖ)", "Baba Bebek Bağlanması Ölçeği (BBBÖ)" kullanılarak yüz yüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Verilerin istatistiksel analizinde SAS 9.4 paket programı kullanılmıştır. Veriler, tanımlayıcı istatistikler, bağımsız gruplar arası t-testi, varyans analizi (F testi), Pearson korelasyon analizi ve çok değişkenli adımsal regresyon analizi ile değerlendirilmiştir.

Bulgular: Araştırmaya katılan babaların TCRTÖ toplam puan ortalamaları (135.71 ± 26.74) yüksek, BBBÖ toplam puan ortalamaları (65.37 ± 9.95) ise ortalamanın üzerinde bulunmuştur. TCRTÖ ve BBBÖ toplam puan ortalaması ile babaların eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir durumu, sosyal güvence durumu, aile tipi, eş/anne ile ilişki durumu, eşin/annenin eğitim durumu, eşin/annenin mesleği, çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, eş/anne ile gebelik kontrollerine katılma, bebeğin cinsiyetinden memnun olma, bebeğin yaş aralığı (ay), bebek bakımına yönelik danışmanlık alma, bebek bakımına katılma, bebekle günlük geçirilen süre arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile TCRTÖ toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı, pozitif yönlü ve güçlü bir ilişki bulunmuştur ($r = 0.71841$, $p < 0.0001$). Çok değişkenli adımsal regresyon analizi sonuçlarına göre; BBBÖ toplam puanındaki varyasyonu açıklamada en fazla kısmi öneme sahip olan bağımsız değişken, %51.61'lik kısmi R^2 ile TCRTÖ toplam puanı değişkenidir.

Sonuç: Araştırmada babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutuma sahip oldukları, baba bebek bağlanması düzeylerinin ise ortalamanın üzerinde olduğu saptanmıştır. Babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumları arttıkça baba bebek bağlanması düzeylerinin de arttığı belirlenmiştir. Sonuçlara göre baba bebek bağlanmasını desteklemeye yönelik ve babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarını arttıracak hemşirelik girişimlerinin planlanması önerilmektedir.

Anahtar Sözcükler: Baba, Bağlanma, Bebek, Hemşirelik bakımı, Toplumsal cinsiyet rolleri

ABSTRACT

THE RELATIONSHIP BETWEEN FATHERS' ATTRIBUTES TO GENDER ROLES AND FATHER'S BABY ATTACHMENT

Nurşah İŞİTAN
Ondokuz Mayıs University
Institute of Graduate Studies
Department of Nursing
Obstetrics and Gynecology Nursing Program
Master, June/2023
Supervisor: Assist. Prof. Dr. Gülay AKMAN

Purpose: This research was conducted to examine the relationship between fathers' attitudes towards gender roles and father-infant attachment.

Methods: The population of this research, which was conducted with a descriptive and correlational design, consists of fathers who applied to Ordu Training and Research Hospital Pediatric Polyclinic with their babies. The sample of the study consisted of 150 fathers who applied to the polyclinic between 01.06.2022-31.03.2023 and met the inclusion criteria for the study. SAS 9.4 package program was used in the statistical analysis of the data. Data were evaluated using descriptive statistics, independent intergroup t-test, analysis of variance (F test), Pearson correlation analysis and multivariate stepwise regression analysis.

Results: The TCRTÖ total score average (135.71 ± 26.74) of the fathers participating in the study was found to be high, and the BBBÖ total score average (65.37 ± 9.95) was above the average. It was determined that there was a statistically significant difference between the TCRTÖ and BBBÖ total score average and the fathers' education level, place of residence, profession, income level, social security status, family type, relationship status with spouse/mother, educational status of spouse/mother, occupation of spouse/mother, number of children, whether the pregnancy is planned, participation in pregnancy checks with spouse/mother, satisfaction with the gender of the baby, age range of the baby (months), baby family type, relationship status with spouse/mother, educational status of spouse/mother, occupation of spouse/mother, number of children, whether the pregnancy is planned, participation in pregnancy checks with spouse/mother, satisfaction with the gender of the baby, age range of the baby (months), baby receiving consultancy regarding baby care, participating in baby care, daily time spent with the baby ($p < 0.05$). A statistically significant, positive and strong relationship was found between fathers' BBBÖ total score average and TCRTÖ total score average ($r = 0.71841$, $p < 0.0001$). According to the results of multivariate stepwise regression analysis; The independent variable that has the most partial importance in explaining the variation in the BBBÖ total score is the TCRTÖ total score variable with a partial R^2 of 51.61%.

Conclusion: In the study, it was determined that fathers had egalitarian attitudes towards gender roles and their father-infant attachment levels were above average. It has been determined that as fathers' egalitarian attitudes towards gender roles increase, their levels of father-infant attachment also increase. According to the results, it is recommended to plan nursing interventions to support father-infant attachment and increase fathers' egalitarian attitudes towards gender roles.

Keywords: Father, Attachment, Baby, Nursing care, Gender roles

ÖN SÖZ VE TEŞEKKÜR

Yüksek lisans eğitimim süresince bana yol gösteren, tez çalışmamın planlanması ve yürütülmesinde destek olan, moralimin bozulduğu zamanlarda bile yüzümü güldürmeyi başaran, bilgi ve tecrübeleriyle yoluma ışık tutan ve o ışığı kesmesini hiç istemediğim sevgili danışman hocam Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN'a ve yüksek lisans derslerim boyunca engin bilgi ve deneyimlerinden yararlandığım Sayın Prof. Dr. Özen KULAKAÇ, Prof. Dr. İlknur Aydın AVCI, Dr. Öğr. Üyesi Nazlı BALTACI ve Dr. Öğr. Üyesi Seval AĞAÇDİKEN ALKAN'a,

Eğitimin süresince her zaman yanımda olan desteğini kesmeyen, sevgi ve şefkatini hiç eksik etmeyen biricik aileme sonsuz teşekkür ederim.

Nurşah IŞITAN

İÇİNDEKİLER

TEZ KABUL VE ONAYI	i
BİLİMSEL ETİĞE UYGUNLUK BEYANI	ii
TEZ ÇALIŞMASI ÖZGÜNLÜK RAPORU BEYANI	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT	iv
ÖNSÖZ VE TEŞEKKÜR	v
İÇİNDEKİLER	vi
SİMGELER VE KISALTMALAR	viii
TABLolar DİZİNİ	ix
1. GİRİŞ	1
1.1. Problemin Tanımı ve Önemi.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı.....	3
1.3. Araştırma Soruları	3
2. GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Bağlanma.....	4
2.2. Bağlanma Stilleri.....	5
2.2.1. Güvenli Bağlanma	5
2.2.2. Kaygılı Bağlanma	5
2.2.3. Kaçınan Bağlanma	5
2.3. Bağlanma Aşamaları.....	6
2.4. Babalık Kavramı	7
2.5. Baba Bebek Bağlanması.....	8
2.6. Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini.....	9
2.7. Baba Bebek Bağlanması ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini	11
2.8. Baba Bebek Bağlanmasında Hemşirenin Rol ve Sorumlulukları	13
3. GEREÇ VE YÖNTEM	16
3.1. Araştırmanın Şekli.....	16
3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman	16
3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi	16
3.3.1. Örneklem Büyüklüğünün Hesaplanması	16
3.3.2. Örneklem Özellikleri	17
3.4. Veri Toplama Araçları	17
3.4.1. Kişisel Bilgi Formu	17
3.4.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	18
3.4.3. Baba Bebek Bağlanması Ölçeği	19
3.5. Ön Uygulama	20
3.6. Araştırma Verilerinin Toplanması	20
3.7. Araştırmanın Değişkenleri	20
3.8. Verilerin Değerlendirilmesi	21
3.9. Araştırmanın Etik Yönü	22
3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları	22
4. BULGULAR	23
4.1. Babaların Sosyodemografik Özelliklerine, Tanıtıcı Özelliklerine ve Bebek Bakımı Durumlarına İlişkin Bulgular	23
4.2. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Baba Bebek Bağlanmasına İlişkin Bulgular	26
4.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular	33
4.4. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarını ve Baba Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizine İlişkin Bulgular.	34

5. TARTIŞMA	38
5.1. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları	38
5.2. Babaların Baba Bebek Bağlanması	45
5.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki	55
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	56
6.1. Sonuç	56
6.2. Öneriler	58
6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler	58
6.2.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler.....	58
6.2.3. Eğitime Yönelik Öneriler.....	59
KAYNAKLAR	60
EKLER	69
Ek 1. Araştırma Takvimi	69
Ek 2. Kişisel Bilgi Formu	70
Ek 3. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği	73
Ek 4. Baba Bebek Bağlanma Ölçeği	75
Ek 5. Etik Kurul İzni	77
Ek 6. Kurum İzni	78
Ek 7. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği İzni	79
Ek 8. Baba Bebek Bağlanma Ölçek İzni	80
Ek 9. Onam Formu.....	81
Ek 10. Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları .	82
Ek 11. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları	84
Ek 12. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları....	88
Ek 13. Babaların Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları.....	94
Ek 14. Babaların Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakım Durumlarına Göre Dağılımları.....	96
Ek 15. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeğinin Toplam ve Alt Boyutlarının Kolerasyonu.....	101
ÖZ GEÇMİŞ	102

SİMGELER VE KISALTMALAR

- AÇEV : Anne Çocuk Eğitim Vakfı
BBBÖ : Baba Bebek Bağlanması Ölçeği
TCRTÖ : Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği
SAS : Statistical Analysis System

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 4.1. Babaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları.....	23
Tablo 4.2. Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları	25
Tablo 4.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Dağılımları.....	27
Tablo 4.4. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları.....	28
Tablo 4.5. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları	30
Tablo 4.6. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeğinin Kolerasyonu.....	33
Tablo 4.7. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumunu Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizi	35
Tablo 4.8. Baba Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizi	36

1. GİRİŞ

1.1. Problemin Tanımı ve Önemi

Bağlanma genel olarak, bireylerin kendisi için önemli olan başka bireylere karşı hissettiği kuvvetli duygusal bağ olarak tanımlanmaktadır (Meredith vd., 2007; Nacar ve Gökkaya, 2019). Ainsworth (1979)'un tanımına göre bağlanma, yaşamın ilk günlerinde başlayan, bireyin çevresiyle etkileşimi sonucu gelişen ve duygusal yönü ağır basan bir durumdur. Bağlanma, bebeğin bakımına katılan bireyle yakın ilişki kurma isteği sonucunda ortaya çıkan ve özellikle stresle belirginleşen, devamlılığa sahip bir ilişki olup (Koptur ve Emül, 2017), bebekte güven duygusunu yerleştiren güçlü bir bağıdır (Sosyal vd., 2005).

Ebeveyn bebek bağlanması, gebelik döneminde başlayan ve doğumdan sonra gelişmeye devam eden bir süreçtir (Hick vd., 2018). Ebeveyn bebek bağlanması, annede 18-25. gebelik haftalarında fetal hareketleri algılamasıyla, babada ise gebeliğin ikinci trimesterinde eşinin karnındaki fetal hareketleri hissetmesiyle birlikte başlar (Damato, 2005; Persico vd., 2017; Dönmez ve Gümüşsoy, 2019; Rollé vd., 2020). Gebelik sırasında gelişen soyut ve tek yönlü bir bağı ifade eden doğum öncesi ebeveyn bebek bağlanması; ebeveynlerin fetüse yönelik etkilerini, bilişlerini ve davranışlarını içerir. Ebeveynlerin bebeğe isim vermesi, fetüsle konuşması, annenin göbeğini okşaması ve doğacak bebek için hazırlık yapması bu davranışlar arasında sayılabilir. Doğum sonrası dönemde ebeveyn bebek bağlanması ise ebeveyn ile bebek arasındaki çift yönlü bir etkileşime dayanır (Rollé vd, 2020). Bebeğin gereksinimlerinin karşılanması için sinyal göndermesi ve ebeveynin de buna uygun cevap vermesi sonucu güvenli ebeveyn bebek bağlanması gerçekleşir (Yalçın vd., 2014). Bağlanmada temel amaç, ebeveyn ile bebek arasındaki ilişkinin sürekliliğinin sağlanması, bebeğin gereksinimlerinin karşılanması ve güven içinde yetiştirilmesidir (Düdükcü ve Aslan, 2020; Francis vd., 2023). Güvenli bağlanmanın oluşumunu sağlayan en önemli şey ise ebeveynlerin davranışlarıdır (Öztekin, 2018).

Bağlanmanın niteliği, bireyin sağlıklı kişilik gelişimini, arkadaşlık ilişkilerini ve anne baba olduğunda çocuğuyla olan ilişkisini etkileyebilir (Geniş ve Kahraman, 2018). Bağlanma kişilerin sosyal, duygusal ve kişisel yaşantısının şekillenmesinde rol oynar (Yalçın vd., 2014; Karakaş ve Dağlı, 2019). Boldt ve diğerleri (2014)'nin

alışmasında, güvenli bağlanma örüntüsüne sahip olmanın davranış problemlerini azaltmada koruyucu faktör olduğu belirlenmiştir.

Bowlby (1958), Bağlanma Kuramı'nı bebeğin annesiyle olan ilişkisini temel olarak oluşturmuş olsa da daha sonraki çalışmalar bebeklerin bağlanma figürü olarak her iki ebeveynede gereksinimi olduğunu göstermiştir (Lamb, 2002). Anne bebek bağlanması gibi baba bebek bağlanması da faydaları vardır (Brown ve vd., 2007; Kim vd., 2017). Literatürde babası ile güvenli bağlanma ilişkisi kuran bebeklerin çevresiyle ve yabancılarla daha rahat ilişki kurabildiği (Sosyal, 2005), ocukların daha az davranış sorunu, daha fazla sosyal olduğu ve karşılıklı arkadaşlık ilişkisi kurabildiği belirtilmektedir (Brown, 2012). Yapılan bir çalışmada, babaları tarafından verilen dokunsal stimülasyonun yenidoğan yoğun bakımdaki bebeklerin oksijen saturasyonunun yükselmesinde etkili olduğu, stabilize ettiği ve baba bebek bağlanmasına da etkili olabileceği belirtilmektedir (Kim vd., 2017). Condon ve diğerleri (2013)'nin yaptığı çalışmada ise prenatal dönemdeki baba bebek bağlanmasının doğum sonrası baba-bebek ilişkisinin kalitesiyle ilişkili olduğu gösterilmektedir. Tutarlı davranışlar ebeveyn bebek bağlanmasını arttırırken, düşük sosyoekonomik düzey ve aile içi çatışmalar gibi ebeveynde ruhsal gerilime neden olan durumlar bağlanmayı azaltmaktadır (Karakaş ve Dağlı, 2019).

Babalığa yönelik toplumsal tutumlar ve babaların ataerkil düşünceleri baba bebek bağlanmasında önemli bir rol oynamaktadır (Draper ve Ives, 2013; Longworth vd., 2011; Scism ve Cobb, 2017). Toplumun kadın ve erkeğe verdiği roller ve sorumluluklar olarak tanımlanan toplumsal cinsiyet rolleri (Coşkun, 2016) ile ilişkili olarak bebek ve ocuk bakımı kadınsı bir rol olarak nitelendirilir ve erkek sadece ilişki yoluyla baba olarak tanımlanır (Draper ve Ives, 2013; Longworth vd., 2011; Scism ve Cobb, 2017). Ancak tüm dünyada ve ülkemizde yaşanan toplumsal ve ekonomik değişimler, kadınların kamusal alanda daha fazla yer almasına, kadınlık, erkeklik ve dolayısıyla annelik, babalık rollerinin sorgulanarak yeniden tanımlanmasına ve aile içi rollerde değişikliklere neden olmuştur (Tin ve Alptekin, 2022). Bu nedenle günümüzde erkekler ebeveynlik konusunda daha aktif rol almaktadır (McClain ve Brown, 2017). Son yıllarda kanıtlar, babaların bebek bakımına katılımının ocuk gelişimine ve baba-bebek bağlanmasına hatta aile içi ilişkilere olumlu etkisi olduğunu göstermektedir (nal ve Kök, 2015; Yogman vd., 2016).

Gebelik, doğum ve doğum sonrası dönemde anne ve baba ile yakın ilişkide olan hemşireler, anne ve babalara doğum öncesi dönemde baba-bebek bağlanması hakkında eğitim ve danışmanlık vererek aileleri bu önemli sürece hazırlamalıdır. Babalara bebek bakımı becerilerini geliştirecek ve motivasyonlarını arttıracak eğitimler verilmesi, bebekle geçirilen sürenin arttırılması ve bebekle yapılabilecek aktiviteler hakkında önerilerde bulunarak baba bebek etkileşiminin arttırılması bağlanmayı desteklemektedir. Bu nedenle hemşireler, ailelere etkili iletişim becerilerini öğretebilirler. Hemşireler ailelerle düzenli iletişim kurmalı, babaların bebeğiyle kurdukları iletişimi değerlendirmeli, bireysel görüşmeler yaparak duygusal gelişmelerini izlemeli ve gerekirse ek destek sağlamalıdır. Tüm bu süreçlerde hemşireler babalara bireysel danışmanlık vererek ya da baba destek grupları oluşturarak babalara duygusal destek sağlayabilir.

Uluslararası ve ulusal literatürde, baba bebek bağlanmasına (Helth ve Jarden, 2013; Shorey, 2016; Barker vd., 2017; Chen vd., 2017; Dündükcü ve Aslan, 2020; Dinç ve Balcı, 2021; Yılmaz vd., 2021) ve farklı yaş gruplarındaki erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarına yönelik çalışmaların (Aydın vd., 2016; Güzel, 2016; Özmete ve Yanardağ, 2016; Yılmaz vd., 2022) olduğu görülmüştür. Ancak babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile baba bebek bağlanması arasındaki ilişkiyi inceleyen bir çalışma ulaşılamamıştır. Bu nedenle yapılan bu çalışmanın literatüre önemli bir bilimsel katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmada babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve baba bebek bağlanması arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır.

1.3. Araştırma Soruları

- Babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları nasıldır?
- Babaların baba bebek bağlanması düzeyleri nasıldır?
- Babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile baba-bebek bağlanması arasında bir ilişki var mıdır?
- Babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını etkileyen faktörler nelerdir?
- Babaların baba bebek bağlanması düzeylerini etkileyen faktörler nelerdir?

2. GENEL BİLGİLER

2.1. Bağlanma

Bağlanma, bireyler arasındaki duygusal değişimi ifade eden karmaşık bir kavramdır. Bu duygusal değişim, özellikle ebeveynlerle çocukları arasında güçlü bir şekilde gerçekleşir (Thompson vd., 2008). Aynı zamanda çoğu memelinin sahip olduğu bir içgüdü olan bağlanma, bebeklik döneminde hayatta kalmaya yönelik temel bir adaptasyondur. Bebekler (ya da yetişkinler) korktuğunda, strese girdiğinde, kendini kötü hissettiğinde ya da tehdit altında olduğunda bağlanma sistemi alarma geçmektedir. Bu durumdaki bebekler, birincil bağlanma figürleri olan ebeveynlerine ya da bakıcılarına karşı yakınlık arama davranışlarını (bebeklerde ağlama, sarılma veya bakışlarıyla takip etme gibi; daha büyük çocuklarda ise daha sözel veya karmaşık davranışlar) başlatmaktadır. Yakınlık ve güven sağlandıktan sonra bağlantı sistemi devre dışı bırakılabilmektedir (National Collaborating Center for Mental Health, 2015). Bağlanma, yaşam için önemli olan, bebek ve bakım veren birey arasında gerçekleşen, birçok etmenden etkilenen ve devamlılık gösteren bir süreçtir (Akarsu vd., 2017; Koptur ve Emül, 2017). Bağlanmanın bireyin hayatı boyunca devam ettireceği sosyal ilişkilerinde önemli bir etkisi bulunmaktadır (Meredith ve vd., 2007; Fraley ve Shaver, 2000).

Bağlanma gebelik döneminde başlamakta, doğum ve doğum sonrası dönemi de kapsamaktadır (Hick ve vd., 2018). Prenatal (doğum öncesi) dönemde, ebeveynler doğmamış çocukları ile zihinsel ve duygusal bir bağ kurarlar. Prenatal bağlanma, ebeveynlerin bebekleri doğduktan sonrada bebekleriyle etkileşim kurma biçimlerinde önemli bir rol oynamaktadır (Partiff ve vd., 2014). Gebelik sırasında gelişen soyut ve tek yönlü bir bağ ifade eden prenatal dönemdeki ebeveyn bebek bağlanması; ebeveynlerin fetüse yönelik etkilerini, bilişlerini ve davranışlarını içerir. Ebeveynlerin bebeğe isim vermesi, fetüsle konuşması, annenin göbeğini okşaması ve doğum sonrası bebek bakımı için hazırlık yapması bu davranışlar arasında sayılabilir (Rollé vd, 2020). Yapılan bazı çalışmalarda da bağlanmanın ebeveynlerin bebeğini sevmesi ve konuşmasıyla birlikte intrauterin dönemde başladığı saptanmıştır. Bununla birlikte postnatal dönemde çocuğun büyüme-gelişmesine katkı sağladığı ayrıca ebeveynlerin rol ve sorumluluklarının oluşmasında da etkili olduğu gözlemlenmiştir (Condon ve vd., 2013; Üstünsöz ve vd., 2010).

2.2. Bağlanma Stilleri

Bağlanma kuramının temelini oluşturan John Bowlby çalışmalarına 1950’li yıllarda başlamış ve bağlanmayı, iki kişi arasında oluşan gl bir bağ olarak tanımlamıştır. Bowlby (1958), sadece çocuktan ebeveyne olan bağlanma sürecini tanımlamış ancak tanımı karşılıklı gerçekleşen ebeveyn bebek bağlanma sürecinin açıklanmasında da etkili olmuştur (Bowlby, 1958; Bretherton, 1992). Mary Ainsworth (1979) ise deneme yoluyla Bowlby’nin görüşlerini test ederek ve yeni fikirler de ortaya koyarak teorinin gelişmesine katkı sağlamıştır. Ainsworth’un yürüttüğü çalışmaların temeli, bağlanma davranışına yönelik bireysel farklılıklar olmuştur. Bireysel farklılıklardan kaynaklı olarak bağlanma stillerindeki farklılığın bağlanmayı etkilediği fark edilmiş ve bununla birlikte bağlanma üç gruba ayrılmıştır (Ainsworth, 1979; Bretherton, 1992).

2.2.1. Güvenli Bağlanma: Ebeveynle bebek arasında ileriye yönelik ve sürekliliğe sahip bağlanmaya güvenli bağlanma denilmektedir (Kılan, 2019). Güvenli bağlanmış olan bebek birincil bakım sunan kişi ortamdan uzaklaştığında huzursuzluğuna sebep iken; tekrar ortama döndüğünde ise huzursuzluk hali yerini sevince bırakmaktadır (Altan, 2019; elik Yaşar, 2020). Güvenli bağlanmanın gerçekleştiği bebekler ileriki yaşamlarında endişe verici olumsuz durumlarla karşı karşıya geldiklerinde kendilerini daha güvende hissetmektedirler (Kavlak ve şirin, 2009).

2.2.2. Kaygılı Bağlanma: Birincil bakım sağlayan kişi ile bebek aynı ortamda bulunduklarında, bebek bağlanma figüründen yakın ilgi beklemektedir ancak çevreyi keşif aşamasında bu figürü güvenli yer olarak kullanmamaktadırlar (Nacar ve Gökkaya, 2019). Anneleri tarafından gereksinimleri çelişkili bir şekilde karşılanan bu bebekler ihtiyaçları olduğunda geri dönüt alacaklarına emin olamadıklarından güven duygularını yitirirler ve bu durum sonraki dönemlerde bireydeki keşif arzusunu eksiltmektedir (Altan, 2019; elik Yaşar, 2020).

2.2.3. Kaçıngan Bağlanma: Birincil bakım sağlayan kişi ile bebeğin etkileşimi oldukça azdır. Bu kişinin ortamdan uzaklaşması bebek tarafından oldukça sakin karşılanmakta iken ortama dönüşü yok sayıcı bir tavırla karşılanmaktadır. İhtiyaçları fark edilmeyen bu bebekler aynı tavırla bu kişileri görmezden gelerek kendilerini

korumaya almakta ve zamanla bu ilişkide iletişim kopukluğu oluşmaktadır (Altan, 2019; Çelik Yaşar, 2020).

Bağlanma biçimi, yaşamın erken döneminde belirlendiği ve süreklilik gösterdiği düşünülen bireyin diğer insanlarla ilişki kurma örüntüsüdür. Bağlanma kuramcılarına göre bağlanma biçimi süt çocukluğu döneminde bir kez belirlendikten sonra yaşam boyunca süreklilik göstermektedir (Bowlby, 1988). Bebeklik yada erken çocukluk döneminde; 1. Birincil bakım verenin sürekli değişmesine ya da bakımın niteliksel olarak belirgin şekilde eksikliğine bağlı olarak anne ile çocuğu arasındaki duygusal bağın sağlıklı oluşu, 2. Kalıcı bağlanmanın kurulmasını önleyici şekilde birincil bakımının sık sık değişmesi, 3. Çocuğun temel ihtiyaçlarının, sosyal ve duygusal gereksinimlerinin sürekli gözardı edilmesi gibi durumlar çocuğun güvenli bağlanmasını bozmakta, çocuğun tepkisel bağlanma bozukluğu göstermesine neden olabilmektedir. Tepkisel bağlanma bozukluğu gösteren çocuk, toplumsal iletişim ve yaşına uygun tepki verme konusunda yetersizdir. Çocuk uygunsuz toplumsal ilişkiler sergiler, ilişki kurmada, duygusal yakınlık göstermede bozukluk gösterebilir (Keskin ve Çam, 2007; National Collaborating Center for Mental Health, 2015).

2.3. Bağlanma Aşamaları:

Bağlanma aşamalarını dört evrede incelenir:

Evre 1: Doğumdan sonra 8-12 haftaya kadar olan bu dönemde bebek kişileri ayırt edememekte ve davranışları bir kişiye has olmamaktadır (Kesebir ve vd., 2011; Çelik Yaşar, 2020). Meme arama, baş çevirme, parmak emme gibi davranışsal tepkiler bağlanmada etkili olan etmenlerdir. Yeterli gelişim koşullarının sağlanamadığı durumlarda bu evre daha uzun olabilmektedir (Aslan ve Teze, 2016). Bu döneme bağlanma öncesi aşamada denilmektedir

Evre 2: Doğum sonrası 8-12 haftadan 6 aya kadar uzanan bu evre, bağlanmanın ilk işareti belirmekte ve bebek anneye yönelmektedir (Kesebir vd., 2011). Bebek annesini gördüğünde gülümsemekte, annesini başkalarından ayırt edebilmekte ve diğer kişilere göre onu daha uzun süre takip etmeye başlamaktadır. Sürecin ilerlemesiyle birlikte bebekle anne bağlanması da güçlenmektedir (Aslan ve Teze, 2016). Bu aşamada bebek tanıdığı kişilerle tanımadıklarını ayırabilir fakat tanıdıkları arasında özellikle birine yönelse de bu aşamada bağlanma figürünün kesinliği söylenemez. Bu dönem bağlanmanın başlama aşamasıdır.

Evre 3: Doğum sonrası 6-24 ay arası görülen bu evrede bağlanma davranışları tam olarak gözlenmektedir (Kesebir vd., 2011). Bu evre bağlanma evresi olarak da nitelendirilmektedir. Ana bağlanma figürü annedir. Bebek hep annesiyle olmak istemektedir (Aslan ve Teze, 2016). Annenin olmadığı durumlarda bebekte stres belirtileri görülürken, annenin varlığında bebek huzurlu ve sakin kalmaktadır (Kesebir vd., 2011). Yabancı olarak gördüğü bireylerden uzak durabilmektedir. Güvenli bağlanmanın sağlandığı bebekler, yaşları arttıkça ve geliştikçe yabancılara verdiği tepkilerini daha iyi yönetebilmekte ve bulunduğu ortama daha kolay adaptasyon sağlayabilmektedir (Aslan ve Teze, 2016).

Evre 4: Doğum sonrası 24 ay ve üstü dönemi içermektedir (Altan, 2019). Bebek evre 3'te birleşme ve ayrılmada etkili olan faktörleri anlayamaz ancak evre 4'te birleşme ve ayrılmada etkili olan faktörleri algılamaya ve annenin de isteklerini dikkate almaya başlamaktadır. Anne/baba bebek bağlılığının göstergelerinden biri olan öpücük yollama ve el sallama gibi tutumlar bu dönemde gözlenmektedir (Çelik Yaşar, 2020).

2.4. Babalık Kavramı

Babalık kavramı bir çocuğa biyolojik olarak sahip olma anlamında kullanılmaktayken, babalık yapma kavramı çocuğun bakımıyla ilgilenip katılmayı ifade etmektedir (Gül, 2019). Babalık, babanın baba olacağını öğrendiği andan itibaren başlayan bir süreci içerir. Babalık kimliği, prenatal dönemde başlayıp postnatal dönem ve sonrası üç yıllık süreyi içeren zaman diliminde şekillenir (Güleç ve Kavlak, 2010; Telli ve Özkan, 2016). Babalık kavramı; sosyal, kültürel, dini inançlardan, toplumsal cinsiyet algısından, babalığa yönelik beklenti gibi etmenlerden etkilenmektedir. Böylece babalığın anlamı ve davranış biçimi bireyler arasında farklılık göstermektedir (Ergin ve Özdilek, 2014; Zeybekoğlu, 2013). Toplumsal bir rol olarak babalık evlenmek, ebeveyn olmak, ailenin sorumluluklarıyla birlikte geçimini sağlamayı içermektedir. Ayrıca ebeveynlik rolünü anneyle paylaşan baba ailenin birliğini sağlamada önemli bir role sahiptir (Şenol ve Erdem, 2018). Örneğin, ataerkil sistemin bulunduğu toplumlarda, bebek bakımının annenin rol ve sorumlulukları olarak görülmesi, babanın ise sadece evin yönetimini ve geçimini sağlayan otoriter bir yapıya sahip olması, babaların bebek bakımından uzak kalmasına neden olmuştur (Bal, 2014). Modern toplumlarda anne sadece çocuğa bakım veren kişi değil, evin maddi geçimine katkıda bulunan, ev ile ilgili konularda karar verebilen, meslek sahibi olarak topluma

ve bilime katkı verebilen bir birey haline gelmiştir. Evin geçimine katkıda bulunan, erkeklerle eşit haklara sahip olan ve çocuklarla ilgili konularda düşüncesini açıkça belirtebilen kadınlar, aile içi rollerde erkeklerle aralarındaki farkları ortadan kaldırmaktadır (Zeybekoğlu, 2013). Değişen bu roller ile babalar, çocuklarına daha fazla zaman ayırmaya ve çocuk bakımıyla ilgili daha fazla sorumluluk üstlenmeye başlamıştır. Babaların bu şekilde çocuğun bakımına, eğitime doğrudan katılması, babanın çocuğun gelişimi üzerinde etkilerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamıştır (Kuzucu, 2011).

2.5. Baba Bebek Bağlanması

Prenatal dönemde anne bebek bağlanması başladığı gibi baba bebek bağlanması da başlamaktadır (Benware, 2013). Fetüs ile babanın bağlanması ikinci trimesterde başlamakta (Taing vd., 2020) ve çoğunlukla postnatal dönemde artmaktadır (Köse vd., 2013). Toplumsal cinsiyet rolleriyle ilişkili olarak geleneksel bakış açısıyla bebeğe birincil bakım verici olarak anne görülmekle birlikte baba ile bebek arasında da olumlu ve güvenilir bir bağlanma gelişebilmektedir (Benware, 2013). Ebeveynliğe geçiş kadınlar ve erkekler için kritik bir adaptasyon sürecidir. Ebeveyn rollerinin kazanılması, çocuğun gelişiminin yanı sıra ailenin huzurunun sağlanmasında da önemli bir etkidir (Trombetta vd., 2021). Antenatal dönemde bağlanmanın güçlü olması doğumdan sonraki süreçte anne ile babanın bebekleriyle olan etkileşimini arttırmakta ve güvensiz bağlanma stillerinin azalmasını sağlamakta önemli bir rol oynamaktadır (Yuen vd., 2022).

Baba olmayla birlikte erkeğin eşiyle/partneriyle arasındaki ilişkide bazı değişiklikler meydana gelir. Aileye yeni bir üyenin girmesiyle birlikte erkekten, eş olmasının sorumluluklarının yanı sıra ebeveyn olmanın yükümlülüklerini de yerine getirmesi beklenmektedir. Bu durum babayı psikolojik ve mental olarak zorlayabilir (Fenwick, 2012). Üstünsöz ve diğerleri (2010)'nin anne ve babanın prenatal bağlanmasının karşılaştırıldığı çalışmalarında, anne adaylarının baba adaylarından daha yüksek bağlanmaya sahip olduğu bulunmuştur. Baba bebek bağlanmasının güçlü olması bebeğin iyilik haliyle doğrudan orantılıdır. (Taing vd., 2020). Ancak babanın depresyon yaşaması, çiftlerin uzlaşmaya varamaması; doğum öncesi evrede baba bebek bağlanmasını olumsuz etkilemektedir. Baba bebek bağlanmasını etkileyen diğer faktörlere arasında; babanın eğitim seviyesi, ekonomik durumu, iş durumu, baba olma yaşı, bebeğin arzulanan ve beklenen bir bebek olup olmaması, baba olmanın getirdiği

yükümlülüklerle ilgili sahip olunan bilgi, deneyim veya eğitim, baba olmanın kişi için ne anlam ifade ettiği gibi özellikler yer almaktadır (Brandao vd., 2019; Dündükcü ve Aslan 2020).

2.6. Toplumsal Cinsiyet Kavramı ve Toplumsal Cinsiyet Roller

Cinsiyet biyolojik olarak; kadın ile erkeğin hormonal, anatomik gibi biyolojik farklılıklarını tanımlamak için kullanılmaktayken; sosyo kültürel olarak ise toplumun bu iki cinsiyete yüklediği roller toplumsal cinsiyet olarak ifade edilmektedir (Coşkun, 2016). Cinsiyet kavramı bireyin kadın veya erkek olarak gösterilmenin genetik, fizyolojik ve biyolojik özellikleri olarak ifade edilirken toplumsal cinsiyet ise, kadın ve erkeğin cinsiyetine göre ayrıştırılan iş bölümü ile cinsiyetler arasındaki ilişkiyi gösterirken yalnızca kadının değil erkeğin de konumunu belirler. Toplumsal cinsiyet ilk olarak karşımıza Robert Stoller'in "Sex and Gender" adlı kitabında çıkmaktadır. Bu kavramın ortaya çıkmasıyla birlikte kalıp yargılar ile cinsiyete yüklenen yeni yaklaşımlar ortaya çıkmaya başlamıştır (Kula Doğan, 2023). Toplumsal cinsiyet biyolojik cinsiyetten farklı olarak meydana gelen bir kültür olgusudur ve bu kültür olgusunun, çağın gereklerine göre değişebilmesi oldukça önemlidir (Şahin, 2023). Toplumsal cinsiyet, toplumsal ve kültürel olarak farklılaştığından, içeriği tarihsel olarak ve toplumdan topluma değişiklik göstermektedir. Biyolojik cinsiyette farklılığı saylayan etmenler tarih boyunca aynı kalmıştır fakat toplumsal cinsiyeti belirleyen etmenler yani erkeksi ve kadınsı özellikler daima değişiklik göstermiştir (Gülseven, 2017).

Toplumsal cinsiyet kavramını sosyolojiye dahil eden Ann Oakley (1972) cinsiyeti biyolojik olarak erkek ile kadının farklılıklarını açıklarken, toplumsal cinsiyeti erkeklik ile kadınlık arasında toplumsal açıdan eşitsiz bölünme olarak tanımlamıştır (Saltık, 2022). Toplumsal cinsiyet kavramının içinde barındığı kavramlardan biri toplumsal cinsiyet rolleridir. Bu roller geleneksel olarak erkekler ile kadınlara ilişkin benimsenmiş rolleri ifade etmektedir. Ayrıca toplumda kadın ve erkeğe biçilen kişilik özellikleri ve davranışları da kapsamaktadır. Toplumsal cinsiyet rolleri, toplumsal cinsiyet algısıyla aynı yönde toplumun tüm değerlerinden etkilenir (Aydın vd., 2016). Kavram olarak toplumsal cinsiyet rolleri, bireylerin biyolojik cinsiyetlerinden ötürü, kadın ile erkeğin nasıl hareket etmeleri gerektiğiyle birlikte toplum tarafından bireylerden uygulamaları gereken davranış ve görevleri ifade eder (Tin ve Alptekin, 2022). Aynı zamanda toplumsal cinsiyet rolleri kişilerin kadın ve

erkek olarak yaşadığı toplumun bireyleri nasıl gördüğü, nasıl düşündüğü, nasıl algıladığı ve nasıl bir davranışta bulunmaları gerektiğine ilişkin beklentiler olarak ifade edilmiştir (Çelikkaleli ve Avcı, 2016; Esen ve vd., 2017). Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin kalıp yargılar kişiler tarafından öğrenilmesi zaman içinde ve çevrede bulunan başka bireylerle etkileşim halinde bulunarak belirlenmektedir. Ebeveynlerin benimsedikleri cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarıyla birlikte birbirlerine karşı etkilerde bulunma biçimleri çocuklarının cinsiyet rollerini benimsemelerinde etkili olmaktadır (Çelikkaleli ve Avcı, 2016).

Anne-baba olmak, kültürel ve toplumsal değerler içinde bulunmaktadır. Toplumsal değerler için de bulunan annelik ile babalık, toplumsal değerler içinde şekillenen kadınlık ile erkeklik hakkında toplumun belirlediği şekilde gerçekleşmektedir. Toplumsal değerler, bireysel bir tecrübe olmakla birlikte yaşanan toplumdan ve kültürden de etkilenecek şekilde şekillenmektedir (Balin, 2021). Toplumsal cinsiyet rolleri; geleneksel olarak kadın ve erkeğe yüklenen özellikler ve davranışlardır. Her iki cinsiyetten, toplum tarafından yüklenen bu beklentilere ve rollere sadık olmaları beklenir. Her iki cinsiyete yüklenen toplumsal cinsiyet rolleri; geleneksel ve eşitlikçi olarak ikiye ayrılır. Geleneksel roller içinde kadınlara yüklenen eşitlikçi olmayan sorumluluklar; ev içi işler ile iş hayatında pasiflikken; erkeklere ise evin geçimini sağlama, evin reisi gibi roller tanımlanmıştır. Eşitlikçi roller olarak ise; aile, evlilik, eğitim ve meslek her ikisi için de eşit olarak paylaşmaları gereken sorumluluklardır (Esen vd., 2017).

Kadınların eğitim düzeylerinin ve iş gücü imkanlarının artması, kamu sektöründe daha aktif rol almaları, kadınlık ve erkeklik dolayısıyla annelik ve babalık rollerinde değişikliklere neden olmuştur. Kadınlar çocuk bakımında ve ev içi işler konusunda erkeklerle sorumlulukları aynı oranda paylaşma isteğinde bulunmuşlardır. Meydana gelen bu toplumsal değişimler, ailenin yapısında ve işlevin de değişiklikleri beraberinde getirmiştir. Daha önce kadınlık ve erkeklik rolleri kesin bir çizgiyle birbirinden ayrılırken zaman ilerledikçe kadınlık-erkeklik ve annelik-babalık gibi roller birbirine yaklaşmıştır (Tin ve Alptekin, 2022). Toplumsal cinsiyet rollerine bakıldığında toplumumuzda erkekler için aktif roller olarak görülen; atılganlık, cesurluk, bağımsızlık, güçlü olmak gibi roller yüklenirken kadınlar için ise; sevecenlik, bağımlılık, duygusal olma ve boyun eğici gibi pasif roller yüklenmiştir (Gönenç vd., 2018).

2.7. Baba Bebek Bağlanması ve Toplumsal Cinsiyet Roller

Ebeveyn bebek bağlanmasında birincil bağlanma simgesi çoğu zaman anne olmakla birlikte pek çok bebek için temel bağlanma anneye olduğu kadar babayla da görülebilmektedir (Bülez ve Rabia, 2017; Kesebir vd., 2011). Babayla bebek arasında bağın kurulmasında bebeğiyle ten tene teması (Köse vd., 2013), beraber zaman geçirmesi, oynaması, iletişimde bulunması, çocukla ilgili alınan kararlara katılması (Özkan vd., 2016), bebek bakımında duyarlı oluşu, bakımına katılması ve onunla ilişki kurulması başarılı baba bebek bağlanmasında önemli rol oynamaktadır (Uyanık vd., 2015).

Baba bebek bağlanmasına yönelik çalışmalar anne bebek bağlanmasına yönelik çalışmalardan azdır (Goodsell ve Meldrum, 2010; Størksen vd., 2013; Veríssimo vd., 2011). Çünkü anneler daha çok bakım verici rolü üstlenirken babalar oyun oynama rolünü üstlenmektedirler. Bu durum ebeveyn bebek bağlanması kuramında daha çok anne çocuk ilişkisine odaklanıldığını açıklayabilir (Benware, 2013). Ancak son yıllarda babanın aile içi rollerde yer alması ve toplumsal statüdeki değişiklikler babalık rolü ile algısının ele alınmasını gerektirir (Størksen vd., 2013). Bebeğin gelişiminin olumlu yönde şekillenmesinde babanın babalık rollerini sağlıklı bir şekilde üstlenip yerine getirmesi gerekmektedir (Kuzucu, 2011; Telli ve Özkan, 2016). Baba rolüne geçmişten günümüze bakıldığında yaşanan değişikliklerle geleneksel role sahip otoriter babalık kavramından sıyrılarak ebeveynlerin birlikte çocuk bakımına katıldığı eşine yardımcı olan babalık rolüne geçiş sağlamıştır (Ünal ve Kök, 2015). Zeybekoğlu (2013)'na göre kadının iş hayatına atılmasıyla birlikte, ekonomik özgürlüğünü elde etmiş ve babanın da evin geçimini sağlamadaki rolünde değişimlere sebep olmuştur. Değişen koşullar toplumsal cinsiyet rollerinde olan sınırların kaybolmasına ebeveynlik rollerinde de farklılaşmasına sebep olmuştur (Zeybekoğlu, 2013).

Toplumsal cinsiyet; sosyal yönden kadın ve erkeğe verilen roller, sorumluluklar olarak tanımlanır. Toplumsal cinsiyet biyolojik farklılıklardan dolayı değil, kadın ve erkek olarak toplumun bizi nasıl gördüğü, nasıl algıladığı, nasıl düşündüğü ve nasıl davranmamızı beklediğiyle ilgili bir kavramdır (Coşkun, 2016). Toplumun temelinde de cinsiyetçi iş bölümü yatar. Kadınlar ve erkekler farklı işlerden sorumlu tutulmaktadır (Kılıç ve vd., 2013). Toplum anneye aile içerisinde anlamsal roller düşerken, babaya toplumsal ya da geleneksel roller düşmektedir. Baba, Türk toplumunda maddi ihtiyaçları karşılayan kişi konumundayken; anne çocuk bakımıyla

ve ev işleriyle ilgilenen kişi olarak görülmektedir. Babanın çocuklarına yaklaşımlarını çocuğun cinsiyeti, babanın yaptığı işten, maaşından memnun olup olmaması, eğitim durumu ve eşlerinin çalışıp çalışmaması gibi birçok faktör etkilemektedir (Kara ve Çetinkaya, 2019).

Geçmişten günümüze babalık rolünde yaşanan değişiklikler babanın bebek bakımına katılımını arttırmış bu da baba bebek etkileşiminin başlamasına neden olmuştur (Ünal ve Kök, 2015). Babanın bebek bakımına katılımı, bebeğin gelişiminde etkili olduğu gibi bakımda eşinden destek alan annelerin, çocuklarına karşı sabırlı ve duyarlı olmasını, ebeveynlik kalitesini etkilemekte bu da bebeğin gelişiminde olumlu etki yaratmaktadır (Allen ve Daly, 2007; Lewis ve Lamb, 2003; Tessier vd., 2009). Bebeklik döneminde babanın bakıma katılımı ayrıca daha güvenli baba bebek bağlanması, bebekte düşük bilişsel gelişim olasılığında azalma ve daha düşük bebek ölüm oranları ile ilişkilendirilmiştir (Bamishigbin vd., 2020). Babanın çocuk bakımına katılımının çocuk gelişimi üzerine olumlu etkileri, sadece bebeklik ve çocukluk döneminde değil aynı zamanda ergenlik ve yetişkinlik döneminde de devam etmektedir. Babaların çocuğun bakımına katılması sosyal ve emosyonel gelişiminde, ilişkilerinde daha uyumlu, başarılı olmasına ve babaya karşı daha yüksek oranda güvenli bağlanmasında etkili olduğu görülmektedir (Uludağlı, 2017). Bu bağlanmanın çocukların cinsel gelişimi, akademik hayatı, sosyal yaşantısı, dil zekası gibi etmenlerin gelişiminde de etkili olabileceği görülmektedir (Telli ve Özkan, 2016). Bu nedenle baba bebek bağlanmasını etkileyen faktörler oldukça önemlidir. Baba bebek bağlanmasını etkileyen faktörler arasında; yaş, eğitim, gelir durumu, çocuk sayısı, çocuğun cinsiyeti, bebek bakımına katılma durumu, eşin desteği, eşin eğitimi ve mesleği, ten tene temas yer almaktadır (Barker vd., 2017; Chen vd., 2017; Deleş ve Dilek, 2020; Dinç ve Balcı, 2020; Durualp ve vd., 2017; Dündükcü ve Aslan, 2020; Evcili ve vd., 2017; Güleç ve Kavlak, 2015; Habib ve Lancaster, 2006; Helth ve Jarden, 2013; Kartal ve Erişen, 2020; Kılan, 2019; Lawrence vd., 2008; Lickenbrock ve Braungart-Rieker, 2015; Mehall vd., 2009; Noh ve Yeom, 2017; Nordahl, 2014; Shorey, 2016; Telli ve Özkan, 2016; Üstünozt vd., 2010; Yun-Yu vd., 2012). Ayrıca babalarda görülen depresyonun baba bebek bağlanmasını olumsuz etkilediği (Kerstis ve vd., 2016; Wynter ve vd., 2016), bebeğe yapılan masajın sinirli bir bebekte stresi azaltarak baba bebek bağlanmasını dolaylı olarak desteklediği (Cheng ve vd., 2011)

ve babaların kendi eveynlerinden gördükleri ilginin baba bebek bağlanmasını olumlu etkilediği görülmüştür (Hall ve vd., 2015).

Baba-bebek bağlanma sürecinin de anne-bebek bağlanma sürecine benzer olduğu ve babanın gebelik sürecinde bağlanma davranışı geliştirdiği görülmektedir (Çağan vd., 2021). Özellikle ilk kez baba olacak bireylerde annelerde olduğu gibi gebeliğin başlangıcında farklı duygular yaşayabilmektedir. Babalar gebelik döneminde “sempatik gebelik” olarak ifade edilen kilo alma, konstipasyon, diş ağrısı gibi fizyolojik şikayetler dışında psikolojik şikayetlerde yaşabilir. Bununla birlikte, doğum sonrasında psikolojik sıkıntılarda ilerleme gerçekleşip depresyonda gelişebileceği belirtilmektedir. Bu tür sorunlar bağlanmayı da olumsuz yönde etkileyebilir. Bu dönem de babalar duygu ve düşüncelerini ifade etmek ve sorunların üstesinden gelebilmek için sosyal desteğe ihtiyaç duyarlar (Kula Doğan, 2020). Ayrıca bebek için ise güvenli baba bebek bağlanmasının gerçekleşmesi ileri de daha sosyal, özgüven sahibi ve mutlu olmalarında etkilir (Güleç ve Kavlak, 2015). Bebeklik ve çocukluk döneminde oluşan güvenli bağlanma hayat boyunca devam eder. Çocukluk döneminde davranış sorunu yaşayanların babaları ile bağlanma süreçlerinin olumlu geçmediği görülmüştür (Aydın vd., 2020). Bu nedenle baba bebek bağlanması oldukça önemlidir. Bireyin yaşamını ömür boyu etkilediği için hemşirelerin de bu konuda önemli sorumlulukları vardır. Araştırmalar hemşirelerin baba katılımını kolaylaştırıcı olarak önemli bir role sahip olduğunu göstermektedir (Fisher ve vd., 2018). Bu nedenle baba bebek bağlanmasında hemşireler oldukça önemlidir.

2.8. Baba Bebek Bağlanmasında Hemşirenin Rol ve Sorumlulukları

Fetüsün anne karnına yerleşimiyle başlayan yaşam hikayesine babaların dahil edilmesi baba-bebek bağlanmasının gelişim süreçlerinde paternal bağlanmayı da içine alacak şekilde olumlu yönde etkilemektedir (Güleç ve Kavlak, 2015). Baba bebek bağlanma sürecinin mümkün olduğu sürece en erken dönemde değerlendirilmesi ve bu sürecin devamlılığının sağlanmasında hemşirelere önemli sorumluluklar düşmektedir. Erken dönemde yapılan değerlendirme ortaya çıkabilecek sorunların fark edilmesini sağlar ve hemşirelerde problemleri saptadıktan sonra, öncelikleri belirleyerek uygun girişimleri planlamalıdır. Hemşireler baba bebek bağlanmasının erken dönemde sağlanması ve sürecin devamlılığı için bağlanmayı etkileyen faktörleri bilmeli, bu etmenler doğrultusunda eğitim, danışmanlık ve savunuculuk rollerini kullanmalıdır (Bağrıyanık vd., 2020).

Doğumdan sonra bebekle annenin teması ne kadar önemliyse babayla olan temasıda oldukça önemlidir (Zeybekoğlu, 2013). Bu konuda öne çıkan kanguru bakımı özellikle baba-bebek arasında etkileşimi sağlaması açısından oldukça önemlidir. Kanguru bakımı hem yenidoğanın doğum sonu erken dönemde yaşayabileceği sorunların azaltılmasına hem de babaların bebek bakımına katılması için güvenlerini arttırdığı ve babaların duygusal-zihinsel sağlığı açısından da önemli olduğu belirlenmiştir (Filippa vd., 2021). Özellikle bebeğin altın dakikaları olan ilk bir saatlik süreç, anneleri ile birlikte olamayan bebekler için babayla oluşacak ten tene temas, kanguru bakımı, babanın bebeği ile konuşması ve kokusal ilişki oldukça önemlidir. Hemşireler bu iletişimin başlatılması için baba ve bebek arasında köprü görevinde olmalıdır (Sağlam ve Dalgıç, 2023). Tentene teması babanın bebekle olan iletişimin başlatır ve bunda birlikte bağlanmanın oluşmasında önemli bir faktördür. Bu nedenle hemşireler, babalara ve annelere bu konuda bilgilendirmeli ve danışmanlık vermelidir. Baba, bebek bakımı konusunda cesaretlendirilerek bunun için uygun ortam sağlanmalıdır. Bu uygun ortamı hemşireler sağlamalıdır. Bebekle gerçekleşen olan etkileşimin baba bebek bağlanmasına etkisi ve önemi konusunda anne-baba bilgilendirilmelidir (Zeybekoğlu, 2013).

Doğum sonrası dönem sadece anneler için değil babalar için de uyum gerektiren, depresyon riski taşıyabilen kritik bir dönemdir. Yenidoğanın kırılgan oluşu annelerden farklı olarak babalar için endişe kaynağı olabilmektedir. Hemşireler özellikle bu endişenin daha çok ilk kez baba olan kişilerde yaygın bir insani duygu olduğunu bilmelidir (Leblanc ve Pelletier, 2020). Hemşireler doğumdan önce, doğum sırasında ve doğum sonrasında anne-babayı desteklemeli, bebekle olan iletişimi, bağlanmayı başlatma ve sürdürmede bilgilerini aileye aktarmalıdır (Kara ve Çetinkaya, 2019). Hemşireler, doğum sonu döneme uyum sağlamaları için doğuma hazırlık sınıfları, destek grupları ve danışmanlık sağlamalıdır. Doğum sonu dönemde yapılacak bu uyum çalışmaları babaların aktif katılımını sağlayarak endişeyi önleyecek veya azaltacaktır (McNab vd., 2022).

Geçmişte toplumsal cinsiyet rollerinin kadınlara ve erkeklere yüklediği sorumluluklar vardır. Kadınlara ev içi işler, bebek bakımı gibi roller yüklenirken erkeklere evin geçimini sağlama, ev dışı işler yüklenmiştir. Böylece babalar bebek bakımına katılmamaktadır fakat bebek bakımının babanın bebekle olan etkileşimini ve bağlanmayı olumlu yönde şekillendirdiği bebeğe ve kendisine olan faydaları konusunda

hemşirler anne-babayı bilgilendirmelidir. Bebek bakımı konusunda danışmanlık ve eğitim vermelidir (Bal ve Koç, 2020).

Hemşireler bakım planlarını yaparken ebeveynler arasındaki farklılıkları dikkate alarak, her bireyin bireysel ve ortak olarak neye ihtiyaçları olduğunu belirtmelidir. Bu doğrultuda ebeveynlerin ihtiyaçlarına göre desteğin sağlanması ve zamanlaması önemli nitelik taşımaktadır (Walmsley ve Jones, 2016). Babaların ihtiyaçları annelerin ihtiyaçlarından farklı olabilir ve bu nedenle değerlendirmede ve eğitimde ebeveynler ayrı bireyler olarak ele alınmalıdır (Fisher ve vd., 2018). LeDuff ve diğerleri (2021)'nin yoğun bakımda tedavi gören bebeklerin babaları ile yapmış oldukları çalışmada her babanın bireysel ihtiyaçlarının olduğu ve bu ihtiyaçlara yönelik hemşire desteğini hissettiklerinde babaların bebekleriyle bağlanmalarının olumlu yönde etkilendiği ve yenidoğan hemşireleri tarafından desteklenen babaların paternal bağlanmalarının hızlı ve daha güçlü olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Annelerin doğuştan bakıcı role sahip olup babaların olmadığı fikri anne ve babaların kendi rollerindeki belirsizliklerine ve güvensizliklerine farklı tepki vermelerine yol açabilir. Babalar doğuştan yetersiz olduklarını düşündükleri bakım verme durumundan korktukları için daha ayrıntılı ve özgül eğitime ihtiyaç duyabilirler (Noergaard ve vd., 2017). Bu nedenle hemşireler ebeveynleri bireysel olarak değerlendirmelidir.

Baba bebek bağlanmasını desteklemeye yönelik hemşirelerin öncelikle baba bebek bağlanmasını etkileyen faktörleri bilmesi ve daha sonra bağlanmayı olumsuz etkileyen faktörleri azaltarak babaların bebekleriyle bağlanmasını desteklemesi, eğitim ve danışmanlık vermesi oldukça önemlidir. Buek ve diğerleri (2021)'nin yaptıkları niteliksel çalışmada, hemşirelerin gebelik ve doğum sonu bakımlarında anneyi merkeze aldıkları, eğitim ve danışmanlık sırasında da anneye yöneldikleri, babayı gözlemci ya da destek konumuna alarak bakıma dahil etmedikleri saptanmıştır. Anne ve babaların ise hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bu geleneksel tutumdan olumsuz etkilendikleri görülmüştür (Buek vd., 2021). Bu nedenle hemşirelerin baba bebek bağlanmasını etkileyen önemli faktörlerden biri olan toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bireysel tutumlarını gözden geçirmesi ve eşitlikçi bir tutumla babaya ve anneye bakım vermesi önemlidir.

3. GEREÇ VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Şekli

Bu araştırma, babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile baba bebek bağlanması arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla tanımlayıcı ve ilişkisel tipte bir araştırma olarak planlanmıştır.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer ve Zaman

Araştırma, T.C. Sağlık Bakanlığı Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Polikliniği'nde yürütülmüştür. Çocuk Polikliniği'nde 9 poliklinik odası bulunmaktadır. Çocuk Polikliniği'nde 9 doktor, 9 poliklinik sekteri çalışmaktadır. Araştırma EK-1'de yer alan araştırma takvimi dikkate alınarak yürütülmüştür. Araştırma, etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra 01.06.2022-31.03.2023 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir.

3.3. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini, T.C. Sağlık Bakanlığı Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Polikliniği'ne tanı, tedavi ve takip amacıyla bebeği ile birlikte başvuran babalar oluşturmuştur.

Araştırmanın örnekleme, Çocuk Polikliniği'ne bebeği ile birlikte başvuran ve örnekleme dahil olma kriterlerine uyan babalar alınmıştır.

3.3.1. Örneklem Büyüklüğünün Hesaplanması

Araştırmanın örneklem sayısının hesaplanması için benzer örneklem özelliklerine sahip ve aynı ölçeklerin kullanıldığı benzer bir araştırmaya rastlanmamıştır. Çocuk Polikliniği'ne bebeğiyle birlikte başvuran baba sayısına ilişkin de herhangi bir veriye ulaşılamamıştır. Bu nedenle araştırmanın örnekleme, veri toplama araçları arasında en fazla madde sayısına sahip olan Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği'nin madde sayısı olan 38'in en az 5 katı olacak sayıda 190 babanın alınması (Catell, 1978; Everitt, 1975; Hair vd., 2010) planlanmıştır. Ancak Çocuk Polikliniği'ne bebeği ile birlikte başvuran baba sayısının oldukça az olmasının yanı sıra araştırmaya katılması için görüşülen babalardan 78'i vakti olmadığını, 24'ü araştırmaya katılmak istemediğini ve 10'u yorgun olduğunu ifade ederek araştırmaya katılmayı kabul etmemiştir. Bu nedenlerle veri toplama süreci 10 ayın sonunda güç

analizi yapılmış ve güç analizinin yeterli bulunması sonucunda 150 baba ile araştırma sonlandırılmıştır.

3.3.2. Örneklem Özellikleri

Araştırmanın örnekleme dahil olma ve dışlama kriterleri aşağıda verilmiştir:

Araştırmaya dahil olma kriterleri:

- Araştırmaya katılmayı kabul etme
- 18 yaş ve üzerinde olma
- Türkçe okuma, yazma ve iletişim becerisine sahip olma
- Bebeği ile birlikte yaşama
- 4-12 aylık bebek sahibi olma

Bebekte temel güven duygusunun 0-12 aylık dönemde oluşması, 3. ayın sonunda kendisiyle konuşulduğunda gülümsemesi, 4. ayda çevreden gelen sese doğru dönmeye çalışması ve ek besinlerle beslenmeye geçmesi, 5. ve 10. aylarda kendisi ile sürekli ilgilenen kişiye bağlılığın başlaması (Kesebir vd., 2011; Aslan ve Teze, 2016; Çelik Yaşar, 2020) nedeniyle araştırmaya 4-12 aylık bebeği olan babalar dahil edilmiştir.

Araştırmadan dışlama kriterleri:

- Psikiyatrik bir hastalığının olması
- Bebeğinde genetik veya kronik herhangi bir hastalık bulunması,
- Araştırma sırasında, araştırmaya katılmaktan vazgeçmesi

3.4. Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu, Baba Bebek Bağlanma Ölçeği ve Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

3.4.1. Kişisel Bilgi Formu:

Kişisel Bilgi Formu (EK-2), araştırmaya katılan babalar hakkında bilgi edinmek amacıyla literatür doğrultusunda araştırmacılar tarafından hazırlanmış 28 sorudan oluşmaktadır (Dilek ve Deleş, 2020; Dündükcü ve Aslan, 2020; Kılan, 2019; Yılmaz vd., 2021). Kişisel Bilgi Formunda babaların sosyodemografik özelliklerine (yaş, eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir düzeyi, sosyal güvencesi, aile tipi, medeni

durumu, evlilik süresi, eşinin yaşı, eşinin eğitim durumu, eşinin mesleği, eşiyle olan ilişki durumu) yönelik 13 soru yer almaktadır. Ayrıca babaların tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarına (ilk baba olma yaşı, çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, eşiyle gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin doğum şekli, bebeğin cinsiyeti, bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu, bebeğin yaşı (ay), bebek bakımına yönelik bilgi alma durumu, bebek bakımına yönelik bilgi kaynakları, bebek bakımına katılma durumu, bebekle geçirilen günlük ortalama süre, bebek bakımında ve ev işlerinde destek alma durumu) yönelik 13 soru yer almaktadır.

3.4.2. Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği (TCRTÖ)

Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği (EK-3), Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011) tarafından üniversite öğrenimi gören öğrencilerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği; “Kadın Cinsiyet Rolü” alt boyutu (1, 5, 16, 19, 21, 29, 31, 37) 8 madde, “Eşitlikçi Cinsiyet Rolü” alt boyutu (4, 8, 12, 13, 18, 20, 22, 27) 8 madde, “Evlilikte Cinsiyet Rolü” alt boyutu (2, 6, 9, 10, 13, 15, 26, 36) 8 madde, “Geleneksel Cinsiyet Rolü” alt boyutu (3, 7, 11, 17, 23, 24, 25, 32) 8 madde ve “Erkek Cinsiyet Rolü” alt boyutu (28, 30, 33, 34, 35, 38) 6 madde olmak üzere toplam 38 maddeden ve beş alt boyuttan oluşmaktadır.

Ölçek beşli likert tipindedir ve 1-5 arasında puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutum ifadesi içeren 12 madde (1, 4, 8, 12, 13, 18, 19, 20, 21, 22, 26, 27. madde); tamamen katılıyorum “5”, katılıyorum “4”, kararsızım “3”, katılmıyorum “2”, kesinlikle katılmıyorum “1” puan olarak puanlanmaktadır. Ölçekte yer alan toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutum ifadeleri içeren 26 madde (2, 3, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 14, 15, 16, 17, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38. maddeler) ise tersine kodlanmaktadır. Ölçeğin eşitlikçi cinsiyet rolü, kadın cinsiyet rolü, evlilikte cinsiyet rolü, geleneksel cinsiyet rolü alt boyutlarının her birinden en yüksek “40”, en düşük “8” puan alınabilmektedir. Erkek cinsiyet rolü alt boyutundan ise en yüksek “30”, en düşük “6” puan alınabilmektedir. Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği’nin toplamından alınabilecek en yüksek puan 190, en düşük puan 38’dir. Ölçekten alınan en yüksek puan, bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi tutuma sahip olduğunu, en düşük puan ise bireyin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutuma sahip olduğunu göstermektedir.

Ölçekten alınan toplam puan ortalaması 95 ve üzerindeyse bireyin eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu söylenmektedir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011).

Zeyneloğlu ve Terzioğlu (2011)'nin yapmış olduğu geçerlik güvenirlik çalışmasında Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği'nin toplam Cronbach α güvenirlik katsayısı 38 madde için 0.92; alt boyutları olan "Kadın Cinsiyet Rolü" için 0.80; "Eşitlikçi Cinsiyet Rolü", "Evlilikte Cinsiyet Rolü", "Geleneksel Cinsiyet Rolü" için 0.80 ve "Erkek Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.72 olarak bulunmuştur (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011). Bu araştırmada ise Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği'nin toplam Cronbach α güvenirlik katsayısı 0.95'dir. Alt boyutların Cronbach α güvenirlik katsayısı ise "Kadın Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.89; "Eşitlikçi Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.80; "Evlilikte Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.83; "Geleneksel Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.86 ve "Erkek Cinsiyet Rolü" alt boyutu için 0.83 olarak bulunmuştur.

3.4.3. Baba Bebek Bağlanması Ölçeği

Baba Bebek Bağlanması Ölçeği (EK-4), Condon ve diğerleri (2008) tarafından doğum sonrası baba-bebek bağlanmasını değerlendirmek amacıyla geliştirilen, 18 maddeden oluşan bir ölçektir. Ölçek, "Sabır ve Hoşgörü" (madde 1, 2, 6, 11, 13, 17, 18, 19); "Etkileşimde Zevk" (madde 4, 5, 8, 9, 10, 12, 15) ve "Sevgi ve Gurur" (madde 3, 7, 14, 16) olmak üzere üç alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin her bir maddesi 1-5 arasında puanlandırılmaktadır. Ölçekte yer alan 12 madde (4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16. maddeler) ters yönlü maddelerdir. Ölçek toplam puan ve alt ölçek puanları üzerinden yorumlanmaktadır. Ölçekten alınan yüksek puan bağlanmanın yüksek olduğunu göstermektedir. Ölçeğin toplamından alınabilecek minimum puan "18", maksimum puan ise "95"tir. Ölçeğin "Sevgi ve Gurur" alt boyutundan minimum "3", maksimum "15" puan; "Sabır ve Hoşgörü" alt boyutundan minimum "8", maksimum "40" puan; "Etkileşimde Zevk" alt boyutundan ise minimum "7", maksimum "35" puan alınabilmektedir.

Condon ve arkadaşları (2008), ölçeğin Cronbach alfa katsayısını 6. ayda 0.81; 12. ayda 0.78 olarak bulmuştur (Condon vd., 2008). Güleç ve Kavlak (2010)'ın yapmış olduğu Türkçe geçerlik güvenirlik çalışmasında 6. ayda ölçeğin toplam Cronbach α güvenirlik katsayısı 0.81, "Sabır ve Hoşgörü" alt boyutu için 0.75; "Etkileşimde Zevk" alt boyutu için 0.71; "Sevgi ve Gurur" alt boyutu için 0.71 olarak belirlenmiştir.

Bu araştırmada Baba Bebek Bağlanması Ölçeği'nin toplam Cronbach α güvenirlik katsayısı 0.93'dr. Alt boyutların Cronbach α güvenirlik katsayısı “Sabır ve Hoşgörü” alt boyutu için 0.85; “Etkileşimde Zevk” alt boyutu için 0.86; “Sevgi ve Gurur” alt boyutu için 0.72 olarak bulunmuştur.

3.5. n Uygulama

Araştırmanın etik kurul ve kurum izinleri alındıktan sonra 23.05.2022 tarihi itibariyle T.C. Sağlık Bakanlığı Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi ocuk Polikliniğine tanı, tedavi ve takip amacıyla başvuran, örneklem kriterlerine uyan 10 baba ile n uygulama yapılmıştır. n uygulamaya alınan babalara araştırma hakkında bilgi verilerek yazılı ve sözlü onamları alınmıştır. n uygulama sonucunda, babaların veri toplama formlarında yer alan sorularda anlamakta zorlandıkları yerler belirlenmiş ve babaların ifadeleri doğrultusunda Kişisel Bilgi Formunda yer alan iki soruda kelime düzenlemesi yapılmıştır. n uygulamaya katılan babaların veri toplama formlarını cevaplaması yaklaşık 15-20 dakika sürmüştür. n uygulamaya katılan babalar araştırma kapsamına dahil edilmemiştir.

3.6. Araştırma Verilerinin Toplanması

Araştırma verileri n uygulama tamamlandıktan sonra 01.06.2022-31.03.2023 tarihleri arasında T.C. Sağlık Bakanlığı Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi ocuk Polikliniği'ne tanı, tedavi ve takip amacıyla başvuran babalardan, veri toplama formları kullanılarak yüz yüze görüşme yöntemi ile araştırmacı tarafından toplanmıştır. Araştırmaya katılan tüm babalara, araştırma ile ilgili bilgi verilerek, yazılı ve sözlü onamları alınmıştır. Poliklinikte muayene için sıra bekleyen babalardan kendilerini rahat hissettikleri zaman veri toplama formunda yer alan sorulara yanıt vermeleri istenmiştir. Babaların veri toplama formlarını doldurmaları ortalama 15-20 dakika sürmüştür. Araştırmacı tarafından formların doldurulmasında eksiklik olup olmadığı kontrol edilmiştir.

3.7. Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı Değişkenler: Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği puan ortalamaları bağımlı değişkenleri oluşturmaktadır.

Bağımsız Değişken: Babaların sosyodemografik özellikleri (yaş, eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir düzeyi, sosyal güvencesi, aile tipi, , medeni durumu, evlilik süresi, eşinin yaşı, eşinin eğitim durumu, eşinin mesleği, eşiyle olan

ilişki durumu gibi), babaların tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumları (ilk baba olma yaşı, çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, eşiyle gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin doğum şekli, bebeğin cinsiyeti, bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu, bebeğin yaşı (ay), bebek bakımına yönelik bilgi alma durumu, bebek bakımına yönelik bilgi kaynakları, bebek bakımına katılma durumu, bebekle geçirilen günlük ortalama süre, bebek bakımında ve ev işlerinde destek alma durumu) bağımsız değişkenleri oluşturmaktadır.

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmada elde edilen verilerin istatistiksel analizleri için SAS (Statistical Analysis System) v9.4 programı kullanılmıştır. Araştırmanın ölçümle belirlenen nicel değişkenleri için tanımlayıcı istatistikler olarak ortalama ve standart sapma, sayımla belirlenen nitel değişkenler için ise tanımlayıcı istatistikler olarak sayı ve yüzde kullanılmıştır. Çalışmada kullanılan değişkenlerin öncelikle normal dağılıma uygunlukları Kolmogorov-Smirnow testi ile değerlendirilmiş ayrıca Skewness (Çarpıklık) değerleri de incelenmiştir. Araştırma verileri normal dağılım gösterdiği için istatistiksel analizde parametrik testler kullanılmıştır (George ve Mallery, 2011). İki kategorili değişkenler arasındaki ikili karşılaştırmalarda bağımsız gruplar arası t testi, üç veya daha fazla kategorili değişkenler arasındaki farklılıkları bulabilmek amacıyla Varyans Analizi (F testi) uygulanmıştır. Nicel tipteki değişkenler arasındaki ilişkiyi ortaya koymak için Pearson korelasyon analizi yapılmıştır. Ölçek ve alt-boyutlarının güvenirlik katsayılarını hesaplamada Cronbach Alfa katsayısından yararlanılmıştır. Çalışmanın tamamında anlamlılık düzeyi olarak 0.05 değeri kabul edilmiştir.

Bağımlı değişken olarak alınan, ölçek toplam puanları (TCRTÖ Toplam ve BBBÖ Toplam) üzerine bağımsız değişkenler olarak ölçeklerin alt boyutları, babaların sosyodemografik özellikleri, tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarının etkilerinin olup olmadığını incelemek amacıyla, çok değişkenli adımsal regresyon (Stepwise Regression) yöntemi kullanılmıştır. Etkisiz değişkenler ayıklanarak önemli olan bağımsız değişkenler belirlenmiştir. Bu amaçla iki ayrı çok değişkenli regresyon analizi yapılmıştır.

İlk regresyon analizinde, bağımlı değişken olarak TCRTÖ toplam puanı üzerine, bağımsız değişkenler olarak BBBÖ toplam puanı ve alt boyutlarının (Sabır Hoşgörü,

Etkileşimde Zevk, Sevgi Gurur) puanları ile babaların sosyodemografik özellikleri, tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarının etkileri incelenmiştir. İkinci regresyon analizinde ise bağımlı değişken olarak BBBÖ toplam puanı üzerine, bağımsız değişkenler olarak TCRTÖ toplam puanı ve alt boyutlarının (Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü, Erkek Cinsiyet Rolü) puanları ile babaların sosyodemografik özellikleri, tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarının etkileri incelenmiştir.

3.9. Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma için Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırmaları Etik Kurul'dan 28.01.22 tarih ve 2022-23 sayı ile yazı onay alınmıştır (EK-5). Samsun İl Sağlık Müdürlüğü'nden 24.05.2022 tarihinde kurum izni alınmıştır (EK-6). Araştırma kapsamında Toplumsal Cinsiyet Roller Tutum Ölçeği (EK-7) ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği (EK-8)'nin kullanılması için Türkçe geçerlilik-güvenirlik çalışmalarını yapan araştırmacılardan e-mail yoluyla izin alınmıştır. Araştırmaya katılan babalara araştırma ile ilgili gerekli açıklamalar yapılarak, Bilgilendirilmiş Onam Formu (EK-9) ile araştırmaya katılımları için yazılı ve sözlü onamları alınmıştır.

3.10. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sonuçları, araştırmanın yürütüldüğü merkeze başvuran bireylerin yanıtları ile sınırlıdır.

4. BULGULAR

Bu bölümde araştırmadan elde edilen verilere ait bulgular aşağıda verilen alt başlıklar altında verilmiştir.

- Babaların Sosyodemografik Özelliklerine, Tanıtıcı Özelliklerine ve Bebek Bakımı Durumlarına İlişkin Bulgular

- Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Baba Bebek Bağlanmasına İlişkin Bulgular

- Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

- Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarını ve Baba Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

4.1. Babaların Sosyodemografik Özelliklerine, Tanıtıcı Özelliklerine ve Bebek Bakımı Durumlarına İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan babaların ve annelerin sosyo-demografik özelliklerine ilişkin bulgular verilmiştir.

Tablo 4.1. Babaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları (n:150)

Sosyo-demografik Özellikler		
Yaş $X \pm SS$ / medyan(min-maks)	33.5± 6.01	32.5 (23-50)
	n	%
Yaş Aralığı		
23-27	22	14.7
28-32	53	35.3
33-37	41	27.3
>38	34	22.7
Eğitim Durumu		
İlköğretim	19	12.7
Lise	27	18.0
Üniversite	89	59.3
Lisansüstü	15	10.0
Yaşadığı yer		
İl	84	56.0
İlçe	53	35.3
Köy	13	8.7
Meslek		
Memur	66	44.0
İşçi	42	28.0
Serbest meslek	24	16.0
Diğer	18	12.0

Tablo 4.1. Babaların Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları (n:150) (devamı)

	n	%
Gelir Durumu		
Gelir-giderden az	38	25.3
Gelir-gidere denk	70	46.7
Gelir-giderden fazla	42	28.0
Sosyal Güvence		
Evet	141	94.0
Hayır	9	6.0
Aile Tipi		
Çekirdek aile	135	90.0
Geniş aile	15	10.0
Medeni Durum		
Evli	146	97.3
Bekar	4	2.7
Evlilik Süresi X±SS / medyan (min-maks)	6.2± 5.05	5.0 (0-29)
	n	%
Evlilik Süresi		
1-5 yıl	88	58.7
6-10 yıl	41	27.3
>11 yıl	21	14.0
Eş/Anne İlişki Durumu		
İyi	118	78.7
Orta	32	21.3
Eşin/Annenin Yaşı X±SS / medyan(min-maks)	30.6± 5.27	30.0 (20-49)
Eşin/Annenin Yaş Aralığı	n	%
20-27	38	25.3
28-32	70	46.7
33-37	27	18.0
>38	15	10.0
Eşin/Annenin Eğitim Durumu		
İlköğretim	24	16.0
Lise	32	21.3
Üniversite	84	56.0
Lisansüstü	10	6.7
Annenin Mesleği		
Memur	62	41.3
İşçi	17	11.3
Çalışmıyor	59	39.3
Diğer	12	8.0

Araştırmaya katılan babaların sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları Tablo 4.1’de verilmiştir. Araştırmaya katılan babaların yaş ortalaması 33.5±6.01 yıl olup, %35.3’ü 28-32 yaş aralığındadır. Babaların %59.3’ünün üniversite mezunu olduğu, %56’sının ilde yaşadığı, %44’ünün memur olarak çalıştığı, %46.7’sinin gelirinin gidere denk ve %94’ünün sosyal güvencesinin olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan babaların %90’ının çekirdek aile yapısında, %97.3’ünün evli, evlilik süresi ortalamasının 6.2±5.05, %58.7’sinin evlilik süresinin 1-5 yıl arasında

olduğu ve babaların %78.7'sinin eş/anne ile olan ilişkisini iyi olarak bildirdiği görülmektedir. Babalardan elde edilen bilgilere göre; eşlerin/annelerin yaş ortalamasının 30.6±5.27 yıl olduğu, eşlerin/annelerin %46.7'sinin 28-32 yaş aralığında, %56'sının üniversite mezunu olduğu ve %41.3'ünün memur olarak çalıştığı belirlenmiştir.

Tablo 4.2. Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları (n:150)

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları		
İlk Baba Olma Yaşı X±SS/Medyan (min-maks)	29.0±3.63	29.0 (19.0-40.0)
	n	%
İlk Baba Olma Yaş Aralığı		
20-27	53	35.3
28-32	76	50.7
>33	21	14.0
Çocuk Sayısı		
1	84	56.0
2	52	34.7
3 ve üzeri	14	9.3
Gebeliğin Planlı Olma Durumu		
Evet	134	89.3
Hayır	16	10.7
Eş/Anne ile Gebelik Kontrollerine Katılma Durumu		
Evet	118	78.7
Hayır	32	21.3
Bebeğin Doğum Şekli		
Vajinal	69	46.0
Sezaryen	81	54.0
Bebeğin Cinsiyeti		
Kız	82	54.7
Erkek	68	45.3
Bebeğin Cinsiyetinden Memnuniyet		
Evet	147	98.0
Hayır	3	2.0
Bebeğin Yaş Aralığı (Ay)		
4-6	56	37.3
7-9	39	26.0
10-12	55	36.7
Bebek Bakımına Yönelik Bilgi Alma Durumu		
Evet	83	55.3
Hayır	67	44.7
Bebek Bakımına Katılma Durumu		
Evet	92	61.3
Kısmen	50	33.3
Hayır	8	5.3

Tablo 4.2. Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları (n:150)
(devamı)

	n	%
Bebekle Günlük Ortalama Geçirilen Süre		
1-3 saat	55	36.7
4-6 saat	72	48.0
>7 saat	23	15.3
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Alma Durumu		
Evet	88	58.7
Hayır	62	41.3

Araştırmaya katılan babaların tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarına göre dağılımları Tablo 4.2’de görülmektedir. Araştırmaya katılan babaların %50.7’sinin 28-32 yaş aralığında ilk kez baba olduğu, %56’sının 1 çocuk sahibi olduğu, %89.3’ünün eşi/anne ile gebeliğinin planlı olduğu, %78.7’sinin gebelik döneminde eşiyle birlikte kontrollere katıldığı görülmektedir. Babaların %54’ünün bebeğinin sezaryen doğum ile doğduğu, %54.7’sinin kız bebeğe sahip olduğu, %98’inin bebeğinin cinsiyetinden memnun olduğu ve bebeklerin %37.3’ünün 4-6 aylık, %26’sının 7-9 aylık, %36.7’sinin 10-12 aylık olduğu saptanmıştır. Araştırmaya katılan babaların, %55.3’ünün bebek bakımına yönelik bilgi aldığı saptanmıştır. Bebek bakımına yönelik bilgi alan babaların, bilgi kaynakları arasında en fazla %42 ile aile büyükleri, %37.3 ile hemşire ve %35.3 ile internetin yer aldığı belirlenmiştir. Babaların, %61.3’ü bebeklerinin bakımına katıldığını, %33.3’ü ise bebeklerinin bakımına kısmen katıldıklarını belirtmiştir. Babaların %48’inin bebeği ile günlük ortalama 4-6 saat zaman geçirdiği ve babaların %58.7’sinin bebek bakımında ve ev işlerinde destek aldığı belirlenmiştir.

4.2. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ve Baba Bebek Bağlanmasına İlişkin Bulgular

Bu bölümde araştırmaya katılan babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği (TCRTÖ) ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği (BBBÖ) toplam ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımları, babaların TCRTÖ ve BBBÖ toplam puan ortalamalarının sosyodemeografik özellikleri, tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarına göre dağılımlarına ilişkin bulgular sunulmuştur.

Babaların TCRTÖ ve BBBÖ alt boyutlarının puan ortalamalarının sosyodemeografik özellikleri, tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarına göre

dağılımlarına ilişkin bulgular ise EK-10, EK-11, EK-12, EK-13, Ek-14’de ayrıca verilmiştir.

Tablo 4.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Dağılımları

	$\bar{X} \pm Ss$	Min-Max
TCRTÖ* ve Alt Boyutları		
TCRTÖ Toplam Puanı	135.71±26.74	72-188
<i>Eşitlikçi Cinsiyet Rolü</i>	32.18±5.15	10-40
<i>Kadın Cinsiyet Rolü</i>	24.55±7.69	8-40
<i>Evlilikte Cinsiyet Rolü</i>	32.10±5.49	17-40
<i>Geleneksel Cinsiyet Rolü</i>	24.85±7.20	10-40
<i>Erkek Cinsiyet Rolü</i>	22.03±5.13	10-30
BBBÖ** ve Alt Boyutları		
BBBÖ Toplam Puanı	65.37±9.95	29-79
<i>Sabır Hoşgörüsü</i>	24.91±3.81	10-30
<i>Etkileşimde Zevk</i>	25.17±4.99	10-33
<i>Sevgi Gurur</i>	15.29±2.10	8-17

$\bar{x}$ =Ortalama, S.S.= Standart Sapma, Min=Minimum, Max=Maksimum

* Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği

** Baba Bebek Bağlanması Ölçeği

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği toplam ve alt boyut puan ortalamalarının dağılımları Tablo 4.3’te verilmiştir. Araştırmaya katılan babaların TCRTÖ toplam puan ortalamalarının 135.71±26.74 olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında babaların puan ortalamaları; Eşitlikçi Cinsiyet Rolü alt boyutu için 32.18±5.15, Kadın Cinsiyet Rolü alt boyutu için 24.55±7.69; Evlilikte Cinsiyet Rolü alt boyutunda için 32.10±5.49; Geleneksel Cinsiyet Rolü alt boyutu için 24.85±7.20; Erkek Cinsiyet Rolü alt boyutu için 22.03±5.13 olarak belirlenmiştir.

Araştırmaya katılan babaların BBBÖ toplam puan ortalamalarının 65.37±9.95 olduğu saptanmıştır. Ölçeğin alt boyutlarına bakıldığında babaların puan ortalamaları; Sabır Hoşgörüsü alt boyutu için 24.91±3.81; Etkileşimde Zevk alt boyutu için 25.17±4.99; Sevgi Gurur alt boyutu için 15.29±2.10 olarak belirlenmiştir.

Tablo 4.4. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Sosyo-demografik Özellikler	TCRTÖ Toplam		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss
Yaş Aralığı				
23-27	134.05	29.10	64.59	12.85
28-32	142.60	24.42	67.23	7.83
33-37	133.59	21.86	65.98	7.67
>38	128.62	32.17	62.26	12.55
F / p	2.13	0.0985	1.85	0.1413
Cohen d	0.41876		0.38959	
Eğitim Durumu				
İlköğretim	114.74 ^b	28.01	60.89 ^b	12.30
Lise	117.52 ^b	24.06	59.33 ^b	10.51
Üniversite	144.07 ^a	23.18	68.02 ^a	8.63
Lisansüstü	145.47 ^a	19.17	66.20 ^a	6.47
F / p	14.87	<.0001	7.64	<.0001
Cohen d	1.10551		0.79261	
Yaşadığı yer				
İl	143.86 ^a	21.52	67.52 ^a	8.84
İlçe	126.30 ^b	29.20	62.70 ^b	10.62
Köy	121.46 ^b	30.10	62.38 ^b	11.23
F / p	10.13	<.0001	4.69	0.0106
Cohen d	0.74247		0.50512	
Meslek				
Memur	144.35 ^a	21.56	66.92 ^a	8.87
İşçi	125.76 ^b	25.61	64.24 ^b	10.34
Serbest meslek	121.83 ^b	30.06	60.75 ^b	11.71
Diğeri	145.78 ^a	27.80	68.50 ^a	8.33
F / p	8.30	<.0001	3.17	0.0262
Cohen d	0.82604		0.51055	
Gelir Durumu				
Gelir-giderden az	120.87 ^b	29.17	61.34 ^b	12.00
Gelir-gidere denk	138.83 ^a	25.13	65.89 ^a	9.34
Gelir-giderden fazla	143.95 ^a	21.85	68.17 ^a	7.69
F / p	9.24	0.0002	5.14	0.0070
Cohen d	0.70930		0.52893	
Sosyal Güvence				
Var	137.39	25.78	65.86	9.44
Yok	109.44	29.37	57.78	14.66
t / p	3.13	0.0021	2.40	0.0176
Cohen d	1.07538		0.82526	
Aile Tipi				
Çekirdek aile	138.76	24.90	66.26	9.18
Geniş aile	108.33	28.03	57.40	13.04
t / p	4.43	<.0001	3.39	0.0009
Cohen d	1.20677		0.92143	

Tablo 4.4. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları (devamı)

Sosyo-demografik Özellikler	TCRTÖ Toplam		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss
Medeni Durum				
Evli	136.03	26.56	65.63	9.81
Bekar	124.25	35.19	56.00	12.08
t / p	0.87	0.3866	1.93	0.0558
Cohen d	0.44005		0.97698	
Evlilik Süresi				
1-5 yıl	136.80	27.07	65.48	10.26
6-10 yıl	136.54	23.69	65.83	8.58
>11 yıl	129.57	31.17	64.05	11.39
F / p	0.64	0.5276	0.23	0.7932
Cohen d	0.18696		0.11236	
Eş/Anne ile İlişki Durumu				
İyi	140.55	23.22	67.64	8.37
Orta	117.88	31.37	57.00	10.92
t / p	4.52	0.0001	5.96	<.0001
Cohen d	0.90165		1.18759	
Eşin/Annenin Yaş Aralığı				
20-27	133.79	27.77	65.34	10.93
28-32	138.39	25.50	65.61	8.94
33-37	131.48	25.80	63.81	9.33
>38	135.73	32.41	67.13	13.15
F / p	0.52	0.6699	0.39	0.7629
Cohen d	0.20652		0.17823	
Eşin/Annenin Eğitim Durumu				
İlköğretim	114.88 ^b	28.86	59.96 ^b	12.01
Lise	118.63 ^b	22.58	61.38 ^b	10.79
Üniversite	147.52 ^a	20.66	68.48 ^a	8.05
Lisansüstü	141.20 ^a	22.02	65.10 ^a	6.76
F / p	20.69	<.0001	7.75	<.0001
Cohen d	1.30399		0.79807	
Eşin/Annenin Mesleği				
Memur	147.34 ^a	19.12	67.42 ^a	8.17
İşçi	136.12 ^b	27.64	66.47 ^b	11.16
Çalışmıyor	120.22 ^b	26.47	62.00 ^b	11.02
Diğer	151.25 ^a	23.28	69.83 ^a	6.31
F / p	15.26	<.0001	4.27	0.0063
Cohen d	1.12009		0.59270	

p:Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi); Tukey testi

^{a-b} Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir.

Araştırmaya katılan babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği toplam puan ortalamalarının sosyodemografik özelliklerine göre dağılımlarına ilişkin bulgular Tablo 4.4'te verilmiştir.

TCRTÖ toplam puan ortalaması ile babaların eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir durumu, sosyal güvence durumu, aile tipi, eş/anne ile ilişki durumu, eşin/annenin eğitim durumu, eşin/annenin mesleği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bulgularımız incelendiğinde gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların; üniversite ve lisansüstü eğitim alan ($p<0.0001$), ilde yaşayan ($p<0.0001$), memur ve diğer meslek grubunda olan ($p<0.0001$), geliri gidere denk ve geliri giderden fazla olan ($p=0.0002$), sosyal güvencesi olan ($p=0.0021$), çekirdek aile yapısında olan ($p<0.0001$), eş/anne ile ilişki durumu iyi olan ($p=0.0001$), eşi/bebeğinin annesi üniversite ve lisansüstü eğitim düzeyinde olan ($p<0.0001$), eşi/bebeğinin annesi memur ve diğer meslek grubundan olan ($p<0.0001$) babaların TCRTÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

BBBÖ toplam puan ortalaması ile babaların eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir durumu, sosyal güvence durumu, aile tipi, eş/anne ile ilişki durumu, eşin/annenin eğitim durumu ve eşin/annenin mesleği arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bulgularımız incelendiğinde gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların; üniversite ve lisansüstü eğitim alan ($p<0.0001$), ilde yaşayan ($p=0.0106$), memur ve diğer meslek grubundan olan ($p=0.0262$), geliri gidere denk ve geliri giderden fazla olan ($p=0.0070$), sosyal güvencesi olan ($p=0.0176$), çekirdek aile yapısında olan ($p=0.0009$), eş/anne ile ilişki durumu iyi olan ($p<0.0001$), eşi/bebeğinin annesi üniversite ve lisansüstü eğitim düzeyinde olan ($p<0.0001$) babaların BBBÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek ve eşi/bebeğinin annesi çalışmayan ($p=0.0063$) babaların BBBÖ toplam puan ortalamalarının daha düşük olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

Tablo 4.5. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları	TCRTÖ Toplam		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss
İlk Baba Olma Yaş Aralığı				
20-27	132.09	27.49	64.77	10.91
28-32	138.42	26.13	65.54	8.88
>33	135.05	27.19	66.29	11.41
F / p	0.88	0.4169	0.19	0.8245
Cohen d	0.21884		0.10253	

Tablo 4.5. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ve Baba-Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları (devamı)

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları	TCRTÖ Toplam		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss
Çocuk Sayısı				
1 Çocuk	139.73 ^a	25.38	66.50 ^a	9.35
2 Çocuk	134.10 ^a	27.19	65.21 ^a	10.39
3 Çocuk ve üzeri	117.64 ^b	26.76	59.21 ^b	10.15
F / p	4.43	0.0135	3.33	0.0385
Cohen d	0.49114		0.42576	
Gebeliğin Planlı Olma Durumu				
Evet	138.17	24.98	66.28	9.39
Hayır	115.13	32.64	57.81	11.53
t / p	3.37	0.0010	3.32	0.0001
Cohen d	0.89127		0.87913	
Eş/Anne Gebelik Kontrollerine Katılma				
Evet	139.78	24.36	67.13	8.27
Hayır	120.72	30.03	58.91	12.74
t / p	3.73	0.0003	4.39	0.0001
Cohen d	0.74298		0.87582	
Bebegin Doğum Şekli				
Vajinal	132.46	31.59	64.20	12.07
Sezaryen	138.48	21.61	66.37	7.64
t / p	-1.38	0.1704	-1.33	0.1844
Cohen d	0.22571		0.21848	
Bebegin Cinsiyeti				
Kız	135.35	29.13	64.28	11.36
Erkek	136.15	23.75	66.69	7.80
t / p	-0.18	0.8572	-1.48	0.1400
Cohen d	0.02957		0.24334	
Bebegin Cinsiyetinden Memnuniyet				
Evet	136.55	26.24	65.63	9.70
Hayır	94.67	20.40	53.00	16.46
t / p	2.74	0.0068	2.20	0.0290
Cohen d			1.28571	
Bebegin Yaş Aralığı (Ay)				
4-6	135.86 ^a	26.82	66.34 ^a	9.58
7-9	125.15 ^b	25.57	60.97 ^b	10.84
10-12	143.05 ^a	25.40	67.51 ^a	8.79
f / p	5.42	0.0054	5.68	0.0042
Cohen d	0.54296		0.55608	
Bebek Bakımına Yönelik Danışmanlık Alma				
Evet	140.36	25.45	67.73	8.78
Hayır	129.96	27.37	62.45	10.58
t / p	-2.41	0.0173	-3.35	0.0010
Cohen d	0.39535		0.5494	
Bebek Bakımına Katılma				
Evet	145.99 ^a	19.24	69.21 ^a	6.61
Kısmen	123.58 ^b	26.98	61.50 ^b	9.67
Hayır	93.38 ^c	28.74	45.50 ^c	11.50
t / p	30.73	<.0001	40.80	<.0001
Cohen d	1.29323		1.4900	

Tablo 4.5. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları (devamı)

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları	TCRTÖ Toplam		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss
Bebekle Günlük Geçirilen Süre				
1-3 saat	119.62 ^c	26.20	59.75 ^b	10.68
4-6 saat	142.88 ^b	21.71	68.28 ^a	8.29
>7 saat	151.78 ^a	23.49	69.74 ^a	6.47
F / p	21.23	<.0001	17.14	<.0001
Cohen d	1.07489		0.9658	
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Alma Durumu				
Evet	139.80	26.29	66.18	9.44
Hayır	129.92	26.51	64.23	10.59
t / p	-2.26	0.0254	-1.19	0.2369
Cohen d	0.37436		0.1969	

p: Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi); Tukey testi

^{a-b} Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir.

Tablo 4.5.'te babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutum Ölçeği ve Baba Bebek Bağlanması Ölçeği toplam puan ortalamalarının tanıtıcı özellikleri ve bebek bakımı durumlarına göre dağılımları ilişkin bulgular verilmiştir.

TCRTÖ toplam puan ortalaması ile çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, eş/anne ile gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu, bebeğin yaş aralığı (ay), bebek bakımına yönelik danışmanlık alma durumu, bebek bakımına katılma durumu, bebekle günlük geçirilen süre ve bebek bakımında destek alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Bulgularımız incelendiğinde gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların; 1 ve 2 çocuğa sahip olan ($p = 0.0135$), gebeliği planlı olan ($p = 0.0010$), eşiyile gebelik kontrollerine katılan ($p = 0.0003$), bebeğin cinsiyetinden memnun olan ($p = 0.0068$), 4-6 ve 10-12 ay aralığında olanların ($p = 0.0054$), bakıma yönelik danışmanlık alan ($p = 0.0173$), bebek bakımına aktif katılan ($p < 0.0001$), bebekle >7 saat üstü zaman geçiren ($p < 0.0001$), bebek bakımı ve ev işlerinde destek alan ($p = 0.0254$) babaların TCRTÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

BBBÖ toplam puan ortalaması ile çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, eşiyile gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu, bebeğin yaş aralığı (ay), babaların bebek bakımına yönelik danışmanlık alma durumu, bebek bakımına katılma durumu ve bebekle günlük geçirilen süre arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır ($p<0.05$). Bulgularımız incelendiğinde incelendiğinde gruplar arasındaki anlamlı farklılıkların; 1 ve 2 çocuğa sahip olan ($p=0.0385$), gebeliği planlı olan ($p=0.0001$), eşiyle gebelik kontrollerine katılan ($p=0.0001$), bebeğin cinsiyetinden memnun olan ($p=0.0290$), 4-6 ve 10-12 ay aralığında olanların ($p=0.0042$), bebek bakımına yönelik danışmanlık alan ($p=0.0010$), bebek bakımına aktif katılan ($p<0.0001$) ve bebekle >7 saat üstü zaman geçiren ($p<0.0001$) babaların BBBÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı belirlenmiştir.

4.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki Korelasyona İlişkin Bulgular

Bu bölümde babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması arasındaki korelasyona ilişkin bulgular sunulmuştur.

Tablo 4.6. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeğinin Korelasyonu

		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	TCRTÖ Toplam
Sabır Hoşgörü	r*	0.51051	0.48220	0.56772	0.48313	0.54542	0.58833
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001
Etkileşimde Zevk	r	0.57497	0.59794	0.70531	0.57625	0.69605	0.71627
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001
Sevgi Gurur	r	0.52130	0.52885	0.63250	0.50151	0.60980	0.63443
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001
BBBÖ Toplam	r	0.59388	0.59614	0.70461	0.57985	0.68664	0.71841
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001

r: Pearson Korelasyon Katsayısı; *Spearman korelasyon testi

Araştırmaya katılan babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeği arasındaki ilişki Tablo 4.6’de gösterilmiştir. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeği’nin alt boyutlarından aldıkları puanların birbirleri olan ilişkisi ise EK-15’te sunulmuştur.

BBBÖ’nün Sabır Hoşgörü alt boyutu puan ortalaması ile TCRTÖ’nün Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü, Erkek Cinsiyet Rolü olmak üzere tüm alt boyutlarının puan ortalamaları ve TCRTÖ toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde *orta düzeyde* ($0.7 \leq |r| \leq 0.3$) bir ilişki olduğu saptanmıştır (sırasıyla $r=0.51051$, $p<0.0001$; $r=0.48220$, $p<0.0001$,

$r=0.56772$, $p<0.0001$; $r=0.48313$, $p<0.0001$; $r=0.54542$, $p<0.0001$; $r=0.58833$, $p<0.0001$).

BBBÖ'nün Etkileşimde Zevk alt boyutu puan ortalaması ile TCRTÖ'nün Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü ve Erkek Cinsiyet Rolü alt boyutlarının puan ortalamaları arasında pozitif yönde *orta düzeyde* ($0.7 \leq |r| \leq 0.3$) bir ilişki olduğu saptanmıştır (sırasıyla $r=0.57497$, $p<0.0001$; $r=0.59794$, $p<0.0001$, $r=0.57625$, $p<0.0001$; $r=0.69605$, $p<0.0001$). BBBÖ'nün Etkileşimde Zevk alt boyutu puan ortalaması ile TCRTÖ'nün Evlilikte Cinsiyet Rolü alt boyutu puan ortalaması ve TCRTÖ toplam puan ortalaması arasında ise pozitif yönde *güçlü* ($|r| \geq 0.7$) bir ilişki bulunmuştur (sırasıyla $r=0.70531$, $p<0.0001$; $r=0.71627$, $p<0.0001$).

BBBÖ'nün Sevgi Gurur alt boyutu puan ortalaması ile TCRTÖ'nün Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü, Erkek Cinsiyet Rolü olmak üzere tüm alt boyutlarının puan ortalamaları ve TCRTÖ toplam puan ortalaması arasında pozitif yönde *orta düzeyde* ($0.7 \leq |r| \leq 0.3$) bir ilişki olduğu saptanmıştır (sırasıyla $r=0.52130$, $p<0.0001$; $r=0.52885$, $p<0.0001$, $r=0.63250$, $p<0.0001$; $r=0.50151$, $p<0.0001$; $r=0.60980$, $p<0.0001$; $r=0.63443$, $p<0.0001$).

BBBÖ Genel Puan ortalaması ile TCRTÖ'nün Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü ve Erkek Cinsiyet Rolü alt boyutlarının puan ortalamaları arasında pozitif yönde *orta düzeyde* ($0.7 \leq |r| \leq 0.3$) bir ilişki olduğu saptanmıştır (sırasıyla $r=0.57497$, $p<0.0001$; $r=0.59794$, $p<0.0001$, $r=0.57625$, $p<0.0001$; $r=0.69605$, $p<0.0001$). BBBÖ Genel puan ortalaması ile TCRTÖ'nün Evlilikte Cinsiyet Rolü alt boyutu puan ortalaması ve TCRTÖ toplam puan ortalaması arasında ise pozitif yönde *güçlü* ($|r| \geq 0.7$) bir ilişki bulunmuştur (sırasıyla $r=0.70461$, $p<0.0001$; $r=0.71841$, $p<0.0001$).

4.4. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumlarını ve Baba Bebek Bağlanmasını Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizine İlişkin Bulgular

Bu bölümde babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını ve baba bebek bağlanmasını etkileyen faktörlerin çoklu lineer regresyon analizine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Model 1

Tablo 4.7. Toplumsal Cinsiyet Rollerini Tutumunu Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizi

Değişken	β	Standart Hata	Beta	t	p	Tolerans	VIF	Kısmi R ²	Model R ²
Intercept	-11.478	15.17645	0	-0.76	0.4506	.	0		
Sabır	-1.478	0.88967	-0.21067	-1.66	0.0987	0.16061	6.22637	0.0071	0.6310
Hoşgörü									
BBBÖ	2.089	0.35714	0.77725	5.85	<.0001	0.14622	6.83900	0.5161	0.5161
Toplam									
Evlilik	0.624	0.30062	0.11789	2.08	0.0395	0.80177	1.24723	0.0110	0.6155
Süresi									
Eşin									
Eğitim	7.661	2.15980	0.24089	3.55	0.0005	0.55953	1.78720	0.0725	0.5886
Durumu									
Eşin									
Mesleği	-1.863	1.02673	-0.10676	-1.82	0.0716	0.74604	1.34040	0.0084	0.6239
Bebekle									
Günlük	1.298	0.51245	0.13825	2.53	0.0123	0.86705	1.15334	0.0159	0.6045
Geçirilen									
Süre									
F=40.76 P=<.0001									

R² : Düzeltilmiş belirtme katsayısı

Bağımlı değişken olarak alınan TCRTÖ toplam puanı üzerine bağımsız değişkenler olarak; *BBBÖ toplam puanı ve Sabır Hoşgörü, Etkileşimde Zevk, Sevgi Gurur alt boyutlarının puanı, yaş, eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir durumu, sosyal güvence, aile tipi, medeni durum, evlilik süresi, anneyle ilişki durumu, anneni yaşı, annenin eğitim durumu, annenin mesleği, ilk baba olma yaşı, çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, anneyle gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin doğum şekli, bebeğin cinsiyeti, bebeğin cinsiyetinden memnuniyet, bebeğin yaşı, bebek bakımına yönelik bilgi alma durumu, bebek bakımına katılma durumu, bebekle günlük ortalama geçirilen süre, bebek bakımında ve ev işlerinde destek alma durumu*'nın etkilerinin olup olmadığını incelemek amacıyla, çok değişkenli adımsal regresyon (Stepwise Regression) yöntemi kullanılarak etkisiz değişkenler ayıklanarak önemli olan bağımsız değişkenler belirlenmiştir. Yapılan çok değişkenli adımsal regresyon analizi sonucu modele dahil edilen çok sayıdaki bağımsız değişkenlerden 6 tanesi modelde korunmuştur ve 8 adımdan oluşan analizin son adımında elde edilen sonuçlar Tablo 4.7'de sunulmuştur. Tablo 4.7'de verilen sonuçlara göre; çoklu regresyon modelinin genel anlamlılığını test etmede kullanılan F testi istatistiksel olarak oldukça anlamlı olup bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken olan TCRTÖ

toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkiye sahip oldukları görülmektedir (F=40.76, p=0.0001).

Çok değişkenli adımsal regresyon yöntemi kullanılarak son adımda elde edilen parametre tahminlerine ait analiz sonuçları Tablo 4.7’de sunulmuştur. Bu tablodan, çok değişkenli adımsal regresyon analizinin son adımında modele dahil edilen bağımsız değişkenlerin çoğunun bağımlı değişken TCRTÖ toplam puanı üzerine anlamlı etkilerinin olduğu görülmektedir (p<0.05).

Bağımsız değişkenlerin TCRTÖ toplamının tahmini üzerindeki etkisi standartlaştırılmış katsayı olan “Beta” değeri ile değerlendirilir. Buna göre TCRTÖ toplam puanına en fazla etki eden değişkenin BBBÖ toplam puanı olduğu görülmektedir. Çok değişkenli regresyon modelindeki bağımsız değişkenlerin toplam varyasyonu açıklama oranı %63.10’dur. Toplam varyasyonu açıklamada en fazla kısmi öneme sahip olan bağımsız değişken, %51.61’lik kısmi R² ile BBBÖ toplam değişkenidir. Bunu %7.25’lük Kısmi R² ile eşin eğitim durumu, %1.59’lik kısmi R² ile bebekle günlük geçirilen süre değişkeni izlemektedir.

Model 2

Tablo 4.8. Baba Bebek Bağlanması Etkileyen Faktörlerin Çoklu Lineer Regresyon Analizi

Değişken	β	Standart Hata	Beta	t	p	Tolerans	VIF	Kısmi R ²	Model R ²
Intercept	44.0723	7.30129	0	6.04	<.0001	.	0		
Kadın									
Cinsiyet Rolü	-0.4248	0.16773	-0.32858	-2.53	0.0124	0.14492	6.90053	0.0101	0.6368
Geleneksel									
Cinsiyet Rolü	-0.4007	0.15885	-0.29002	-2.52	0.0127	0.18457	5.41799	0.0153	0.6267
TCRTÖ Toplam	0.4323	0.06563	1.16246	6.59	<.0001	0.17833	6.76603	0.5161	0.5161
Eşin Yaşı	0.2261	0.10129	0.11971	2.23	0.0272	0.84813	1.17907	0.0084	0.6452
Eşin Eğitim Durumu	-2.6208	0.76806	-0.22154	-3.41	0.0008	0.57851	1.72859	0.0251	0.5926
Eşiyle İlişki Durumu	-3.2424	1.34651	-0.13399	-2.41	0.0173	0.78761	1.26967	0.0187	0.6113
Bebek Bakımı									
Danışmanlık	2.2938	1.08122	0.11504	2.12	0.0356	0.82943	1.20565	0.0110	0.6562
Alma									
Bebek Bakımına Katılma	-4.6751	1.18596	-0.28022	-3.94	0.0001	0.48259	2.07214	0.0514	0.5675
F=33.63 P=<.0001									

R² : Düzeltilmiş belirtme katsayısı

Bağımlı değişken olarak alınan, BBBÖ toplam puanı üzerine bağımsız değişkenler olarak; *TCRTÖ Toplam puanı, Eşitlikçi Cinsiyet Rolü, Kadın Cinsiyet Rolü, Evlilikte Cinsiyet Rolü, Geleneksel Cinsiyet Rolü, Erkek Cinsiyet Rolü alt boyutlarının puanı, yaş, eğitim durumu, yaşadığı yer, meslek, gelir durumu, sosyal güvence, aile tipi, medeni durum, evlilik süresi, anneyle ilişki durumu, anneni yaşı, annenin eğitim durumu, annenin mesleği, ilk baba olma yaşı, çocuk sayısı, gebeliğin planlı olma durumu, anneyle gebelik kontrollerine katılma durumu, bebeğin doğum şekli, bebeğin cinsiyeti, bebeğin cinsiyetinden memnuniyet, bebeğin yaşı, bebek bakımına yönelik bilgi alma durumu, bebek bakımına katılma durumu, bebekle günlük ortalama geçirilen süre, bebek bakımında ve ev işlerinde destek alma durumu*'nun etkilerinin olup olmadığını incelemek amacıyla, çok değişkenli adımsal regresyon (Stepwise Regression) yöntemi kullanılarak etkisiz değişkenler ayıklanarak önemli olan bağımsız değişkenler belirlenmiştir. Yapılan çok değişkenli adımsal regresyon analizi sonucu modele dahil edilen çok sayıdaki bağımsız değişkenlerden 6 tanesi modelde korunmuştur ve 8 adımdan oluşan analizin son adımında elde edilen sonuçlar Tablo 4.8.'da sunulmuştur. Bu sonuca göre, çoklu regresyon modelinin genel anlamlılığını test etmede kullanılan F testi istatistiksel olarak oldukça anlamlı olup bağımsız değişkenlerin bağımlı değişken olan BBBÖ toplam puanı üzerinde istatistiksel olarak anlamlı etkiye sahip oldukları söylenebilir ($F=33.63$, $p=0.0001$).

Çok değişkenli adımsal regresyon yöntemi kullanılarak son adımda elde edilen parametre tahminlerine ait analiz sonuçları Tablo 4.8.'da sunulmuştur. Bu tablodan, çok değişkenli adımsal regresyon analizinin son adımında modele dahil edilen bağımsız değişkenlerin tamamının bağımlı değişken BBBO toplam puanı üzerine anlamlı etkilerinin olduğu görülmektedir ($p < 0.05$).

Bağımsız değişkenlerin BBBÖ toplam tahmini üzerindeki etkisi standartlaştırılmış katsayı olan “Beta” değeri ile değerlendirilir. Buna göre BBBÖ toplam puanına en fazla etki eden değişkenin TCRTÖ toplam puanı olduğu görülmektedir. Çok değişkenli regresyon modelindeki bağımsız değişkenlerin toplam varyasyonu açıklama oranı %65.62'dir. Toplam varyasyonu açıklamada en fazla kısmi öneme sahip olan bağımsız değişken, %51.61'lik kısmi R^2 ile TCRTÖ toplam puanı değişkenidir. Bunu %5.14'lük kısmi R^2 ile bebek bakımına katılma, %2.51'lik kısmi R^2 ile eşin eğitim durumu değişkeni izlemektedir.

5. TARTIŞMA

Babaların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ve baba bebek bağlanması arasındaki ilişkinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı ve ilişki arayıcı olarak gerçekleştirilen bu araştırmadan elde edilen bulgular, literatür doğrultusunda aşağıda verilen başlıklar altında tartışılmıştır.

- Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları
- Babaların Baba Bebek Bağlanması
- Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki

5.1. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları

Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği’den alınabilecek en düşük puan 38, en yüksek puan 190’dır. Bu araştırmada babaların TCRTÖ’den aldıkları en yüksek puan 188, en düşük puan 72 bulunmuştur. Ölçeğin puan ortalaması ise 135.713 ± 26.7417 olarak saptanmıştır (Tablo 4.3). Bulunan bu değer ölçeğin değerlendirmesine göre, 95 puanın üzerinde olduğundan babaların toplumsal cinsiyet rollerine dair eşitlikçi tutuma sahip olduğunu göstermektedir (Zeyneloğlu ve Terzioğlu, 2011). Özmete ve Yanardağ (2016)’ın 18-65 yaş arasındaki erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını belirlenmeye yönelik yaptığı araştırmada, erkeklerin TCRTÖ toplam puanı ortalaması 113.10 olarak bulunmuştur. Güzel (2016) ise üniversite öğrencileriyle yaptığı araştırmada, erkek üniversite öğrencilerinin TCRTÖ toplam puan ortalamalarını 120.72 ± 20.2 olarak bulmuştur. Uçar ve diğerleri (2017)’nin üniversite son sınıf öğrencileriyle yaptıkları araştırmada, TCRTÖ toplam puan ortalaması erkeklerde 119.73 ± 20.27 , kadınlarda 141.81 ± 17.20 olarak saptanmıştır. Aydın ve diğerleri (2016) de hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarını inceledikleri araştırmada, erkek hemşirelik öğrencilerinin TCRTÖ toplam puanını 110.32 ± 17.27 , kız öğrencilerin TCRTÖ toplam puanının ise 103.83 ± 11.53 olarak belirtmiştir. Yapılan araştırmalar sonucunda bulunan TCRTÖ puanı, çalışma bulgularımızla benzer şekilde babaların eşitlikçi tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Ancak bu araştırmada babaların TCRTÖ puan ortalamalarının diğer çalışmalardan daha yüksek olduğu da görülmektedir. Bu durum toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutuma sahip olan babaların bebekleriyle birlikte hastaneye gelme olasılığının daha yüksek olduğunu düşündürmektedir. Bu

araştırmanın bulgularından farklı olarak Yılmaz ve diğerleri (2022) 18-63 yaş aralığında olan bireylerle yaptıkları araştırmada ise TCRTÖ puan ortalaması erkeklerde 88, kadınlarda 94.50 olarak saptamıştır. Kadınlara göre erkeklerin geleneksel toplumsal cinsiyet rollerine sahip olmalarının nedenini ise bu yargıların kendi yararlarına olması ve toplum tarafından destek görmesinden kaynaklı olabileceğini belirtmiştir (Yılmaz vd., 2019).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p=0.0985$) (Tablo 4.4). Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Can ve Büyükbayraktar (2018) yaptıkları çalışmada, erkeklerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ile yaşları arasında anlamlı farklılık olduğu, erkeklerin yaşının artmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutumlarının da arttığı belirtilmektedir. Benzer şekilde Özmeye ve Yanardağ (2016)'ın yaptığı araştırmada, 25 yaş ve altındaki erkeklerin ileri yaş grubundaki erkeklere göre kadın cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Yılmaz ve diğerleri (2022)'nin yaptıkları araştırmada ise, en fazla eşitlikçi toplumsal cinsiyet rolüne sahip yaş grubunun sırasıyla 50-59; 18-29; 30-39 ve 40-49 yaş arası ve birbirlerine yakın olduğu görülürken, 60 yaş ve üstü katılımcıların geleneksel rol tutumuna sahip olduğu saptanmıştır. Literatürde yaşın artması ile toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel bakış açısının arttığına yönelik çalışmalar (Lewis, 2006) olduğu gibi yaşın artmasıyla toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi bakışın arttığına ilişkin sonuçlarda yer almaktadır (Arıcı, 2011).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile eğitim durumu arasında istatistiksel olarak farklılık vardır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Bu farklılığında üniversite ve lisansüstü eğitim alanların toplam ölçek puan ortalamalarının yüksekliğinden kaynaklandığı saptanmıştır. Babaların eğitim düzeyi arttıkça TCRTÖ toplam puanları artmaktadır. Bu araştırmanın bulgularına benzer şekilde Can ve Büyükbayraktar (2018) yaptıkları çalışmada, üniversite mezunu erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının daha eşitlikçi olduğu, okur yazar olmayan erkeklerin ise geleneksel tutuma sahip oldukları belirtilmektedir. Kadın ve erkek karma örneklem gruplarıyla yapılan bazı çalışmalarda da bireylerin eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının da arttığı görülmektedir (Çiçek ve Çoştur, 2018; Doğan Kula, 2023; Özden ve Gölbaşı, 2018). Kostenko ve diğerleri (2016)'nin Orta Doğu'da yer alan sekiz farklı ülkede yaşayan 8122 müslüman Arap

bireyle yaptığı çalışmada, eğitim seviyesi yüksek olan bireylerin toplumsal cinsiyet eşitliği tutumlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Türkiye’de ise Esmer ve diğerleri (2012)’nin Türkiye’de 64 ilde yaşayan 18 yaş ve üzerindeki 2205 bireyle yaptığı “Türkiye Değerler Atlası” çalışmasında, bireylerin öğrenim düzeyi arttıkça cinsiyetler arasında eşitlikçi söylemlerin arttığı belirtilmektedir. Çalışmada, “Ailenin reisi erkek olmalıdır” ifadesine katılma oranı diplomasız katılımcılar arasında %87 iken üniversite mezunlarında %63 olarak bulunmuştur. Phillips ve Ferguson (1999) tarafından yapılan araştırmada, tıp fakültesi birinci sınıf öğrencilerinin toplumsal cinsiyet kalıp yargılarına yönelik düşünceleri değerlendirilmiş, daha sonra aynı grup 3 yıl sonra tekrar değerlendirilmiştir. Üç yılın sonunda öğrencilerin toplumsal cinsiyete yönelik daha eşitlikçi algılara sahip oldukları saptanmıştır. Eğitim düzeyinin yükselmesi (özellikle üniversite düzeyi) bireylere toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi bir bakış açısı kazandırmaktadır (Yılmaz vd., 2009). Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Yılmaz ve diğerleri (2022)’nin çalışmasında en fazla eşitlikçi toplumsal cinsiyet rolüne sahip öğrenim durumunun sırasıyla okuma yazma bilen, ortaokul, lisans ve ön lisans mezunu olduğu; aralarında çok fazla fark bulunmamakla beraber lisansüstü ve ilkokul mezunlarının daha az eşitlikçi toplumsal cinsiyet rol tutumuna sahip olduğu belirtilmektedir. Araştırmada bulunan bu farklılığın nedeninin bölgesel ve kültürel farklılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile yaşadığı yer arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Güzel (2016) yaptığı araştırmada halen yaşanılan yer ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Ancak araştırmaya katılan öğrencilerin doğum yerinin toplumsal cinsiyet rolleri tutumu oluşumu ile ilişkili olduğu ve ilçede doğan öğrencilerin, köyde doğan öğrencilere göre toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin eşitlikçi bakış açısının daha fazla olduğu sonucuna varılmıştır (Güzel, 2016). Yaşanılan yerin büyüklüğü, refah seviyesi ve imkanları orada yaşayan insanların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarında etkili olabilmektedir. İlde yaşayan bireylerin, ilçe ya da köyde yaşayan bireylere göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının daha eşitlikçi olması beklenen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır. Kula Doğan (2023) hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarına yönelik yaptığı araştırmada, ilde doğan ve ilde yaşayan hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik algılarının daha olumlu olduğu belirtilmektedir. Benzer şekilde Çiçek ve Çopur (2018)’un yaptığı araştırmada

da, büyükşehirde yaşayanların diğer yerlerde yaşayanlara göre daha eşitlikçi toplumsal cinsiyet rollerine sahip olduğu saptanmıştır. Literatürde yer alan çalışmalardan ve bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Yılmaz (2017)'ın çalışmasında bireylerin en uzun yaşadıkları yerleşim yeri ile toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık görülmediği belirtilmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile meslekleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Bu anlamlı farklılığın memur ve diğer meslek (zanaatkar vb.) grubundan olanların toplam ölçek puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Babaların meslekleri ile toplumsal cinsiyet rolleri arasındaki ilişkiye yönelik direkt ilgili bir araştırma bulunmamaktadır. Ancak Aygün ve diğerleri (2021)'nin farklı meslek gruplarındaki erkek ve kadın bireylerin toplumsal cinsiyet algılarını değerlendirdikleri çalışmada, en eşitlikçi toplumsal cinsiyet algısına sahip olan grubun sağlık sektörü çalışanları olduğu, en gelenekçi toplumsal cinsiyet algısına sahip grupların ise ev hanımları olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sağlık personelleriyle yapılan bir araştırmada doktorların en eşitlikçi tutuma sahip olduğu ve sırayla ebeler, diğer sağlık çalışanları, hemşirelerin geldiği saptanmıştır (Kurşun, 2016). Alp Yılmaz (2019)'ın sağlık personelleriyle yaptığı başka bir araştırmada ise sağlık personellerinin puan ortalamalarının birbirine yakın olduğu ve eşitlikçi tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Bu bulgular sağlık çalışanlarının çoğunluğunun lisans ve üzerinde eğitim almış olmalarından ve mesleki eğitim sürecinde toplumsal cinsiyet eşitliğine yönelik farkındalıklarını arttıracak dersler almış olmalarından kaynaklandığı düşünülmektedir. Literatürde yer alan çalışmalara benzer olarak bu araştırma da memur grubunda yer alan babaların TCRTÖ toplam puanlarının daha yüksek olmasının nedenin, sağlık çalışanı olan babaların memur grubunda yer almış olmasından kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile gelir durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0002$) (Tablo 4.4). Bu anlamlı farklılığın gelir giderden az olan babaların TCRTÖ toplam puanlarının düşük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Araştırma sonuçlarımıza benzer olarak Çiçek ve Çopur (2018)'un yaptığı çalışmada, toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları ile gelir düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur ve düşük gelirli bireylerin daha az eşitlikçi tutum sergilediği belirtilmektedir. Araştırma sonuçlarımızdan farklı olarak Kurşun (2016)'un yaptığı çalışmada, bireylerin gelir

durumu ile toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumları arasında anlamlı bir ilişki saptanmamıştır.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile aile tipi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Çekirdek aile yapısında olan babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bakış açısında sahip oldukları görülmektedir. Aile, türün devamı işlevini sürdürürken, diğer yandan da toplumsal değerleri ve buna bağlı olarak cinsel rolleri yeniden oluşturmaktadır (Vatandaş, 2007). Aile bireylerini içine alan anne-baba çocuğun cinsiyet rollerinin şekillenmesinde de çevresinde ilk model olmak ile birlikte çocuğun cinsiyetine uygun roller kazanmasına önemli bir etkidir (Alp Yılmaz, 2019). Çünkü çocuklar ailelerinden görmüş oldukları inançlar, tutumlar ve değer yargıları ile beraber kendilerini geliştirmektedirler (Karaçelik, 2023). Toplumsal cinsiyete yönelik çekirdek ailelerin eşitlikçi tutumu, geniş ailelerin ise geleneksel tutumu benimsemelerinin nedeni olarak aile büyüklerinin otoriter ve ataerkil bakış açısını sürdürme eğiliminde olması olarak düşünülebilir. Literatüre baktığımızda Çetinkaya ve Gençdoğan (2014)'ın yaptığı çalışma sonuçlarının araştırma bulgularımızla paralel olduğu görülmektedir. Ancak araştırma bulgularımızdan farklı olarak aile yapısının toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumu değiştirmediği sonucuna ulaşan çalışmalarda bulunmaktadır (Alp Yılmaz, 2019; Kamışlı ve Arı, 2019; Kula Doğan, 2023; Kurşun, 2016).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile medeni durum arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık yoktur ($p=0.3866$) (Tablo 4.4). Bu araştırmanın bulgularına benzer olarak, Yılmaz ve diğerleri (2022)'nin yaptıkları çalışmada da evli katılımcıların, bekar katılımcılarla aynı düzeyde toplumsal cinsiyet rol tutumuna sahip olduğu saptanmıştır. Araştırmamızı destekler nitelikte medeni durum ile toplumsal cinsiyet rolleri tutumu arasında ilişki bulunmayan başka çalışmalarda bulunmaktadır (Alp Yılmaz, 2019; Doğan Kula, 2023; Kurşun, 2016). Araştırma bulgularımızdan farklı olarak bekar erkeklerin evli erkeklere göre daha eşitlikçi bir tutum içinde olduklarını belirten çalışmalarda bulunmaktadır (Keleş vd., 2021; Özmete ve Yanardağ, 2016).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile evlilik süresi arasında istatistiksel olarak farklılık yoktur ($p=0.5276$) (Tablo 4.4). Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Çetinkaya ve Gençdoğan (2014) çalışmalarında evlilik süresi az olan bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutuma sahip olduklarını bulmuştur. Bu

durumu ise evlilik süresi arttıkça bireylerin toplum tarafından kendilerine yüklenen rolleri daha fazla benimsemeleri ile açıklmaktadır (Çetinkaya ve Gençdoğan, 2014).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile eşleri/anneler ile olan ilişkisi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p=0.0001$) (Tablo 4.4). Araştırmaya katılan babalardan eş/anne ile olan ilişkisini “iyi” olarak belirten babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Araştırma bulgularımız, literatürde yer alan toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ile evlilik kalitesi arasında ilişki olduğu ve eşitlikçi tutuma sahip olan çiftlerin evlilik doyumlarının, geleneksel tutuma sahip olan çiftlere göre daha yüksek olduğu bulgusunu desteklemektedir (Aida ve Fabo, 1991; Anar, 2011; Çetinkaya ve Gençdoğan, 2014; Çınar, 2008).

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile eşlerinin/annelerin; yaşı arasında anlamlı bir ilişki olmadığı ($p>0.05$), eğitim düzeyi ($p<.0001$), çalışma durumu ve mesleği ($p<.0001$) arasında ise istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğu bulunmuştur (Tablo 4.4). Eşleri/anneler; lisans ve lisanüstü eğitim düzeyinde olan, memur ve diğer meslek grubundan olan babaların toplumsal cinsiyet rollerinde daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Bu sonuç bize bireyin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumunda kültürün yanı sıra eğitim ve eşler gibi ailede birlikte yaşanan bireylerin önemli bir etkisinin olduğunu düşündürmektedir. Literatürde yer alan bazı çalışmalarda eşlerin eğitim düzeylerinin artmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının arttığı saptanmıştır (Doğa Kulan, 2023; Kurşun, 2016). Kurşun (2016) ve Kula Doğan (2023)’ın yaptığı araştırmalarda eşleri çalışan katılımcıların çalışmayanlara göre daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Annenin iş yaşamına katılması, geleneksel cinsiyet rolleri arasında yer alan “Baba yalnızca ailenin geçiminden ve korunmasından sorumludur” algısının değişmesine, ev içi işlerde görev paylaşımı ve sorumluluklarda değişime neden olmaktadır. Bu durumun, babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bir tutum sergilemesinde etkili bir faktör olduğu düşünülmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanının ile sahip olduğu çocuk sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p=0.0135$) (Tablo 4.5). Bu sonuç 3 ve üzerinde çocuk sahibi olan babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Başka bir ifadeyle çocuk sayısı az olan babaların daha eşitlikçi bir tutuma sahip olduğu görülmektedir. Özmete ve Yanardağ

(2016) yaptığı araştırmada, çocuğu bulunmayan erkeklerin toplumsal cinsiyet açısından daha eşitlikçi tutumlara sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuç araştırma bulgularımızı desteklemektedir. Ayrıca bu durum literatürde yer alan bireylerin yaşı arttıkça toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin daha geleneksel tutuma sahip oldukları bilgisi göz önüne alındığında, çocuk sayısı arttıkça babaların yaşının da artması ve dolayısıyla toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha geleneksel tutuma sahip olmaları ile açıklanabilir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile bebeklerinin planlı olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0010$) (Tablo 4.5). Bu araştırmada aynı zamanda TCRTÖ toplam puanları yüksek olan babaların eğitim düzeyinin de yüksek olduğu bulunmuştur. Arslan ve diğerleri (2019) çalışmalarında, gebelerin eğitim düzeyi yükseldikçe planlı gebelik yaşama oranlarında arttığını belirtmektedir. Bu araştırmada da benzer şekilde eğitim düzeyi yüksek ve aynı zamanda toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip babaların planlı gebelik sonucunda çocuk sahibi olduğu görülmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile eş/anne ile gebelik kontrollerine katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0003$) (Tablo 4.5). Eş/anneyle gebelik kontrollerine katılan babalar toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bir tutuma sahiptir. Draper (2007), bebeğin varlığının hissedilmesini sağlayan ultrason görüntülerine bakma ve kalp sesini dinleme gibi uygulamaların ebeveynliğe geçişi hızlandırabileceğini belirtmektedir. Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel bakış açısına göre gebelik annenin bedeninde gelişen bir olaydır ve gebelik sürecinde tüm sorumlulukları anne üstlenmektedir. Gebenin desteğe gereksinimi olduğunda ise öncelikle kadın aile üyeleri gebeye destek vermektedir. Bu durum gebelik döneminde eşine/bebeğinin annesine destek veren babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları sonucunu açıklamaktadır.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık vardır ($p=0.0068$) (Tablo 4.5). Bebeğin cinsiyetinden memnun olan babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları bulunmuştur. Birçok toplumda erkek çocuğun babanın soyunun devamını sağladığı düşünülmekte ve erkek çocuk sahibi olmak, kız çocuğa sahip olmaktan çok daha değerli olarak görülmektedir (Seymen Çakar, 2023).

Bu araştırma sonucunda babaların %54.7'sinin kız %45.3'ünün erkek çocuk sahibi olduğu ve babaların %98'inin bebeğinin cinsiyetinden memnun olduğu göz önüne alındığında, sadece erkek çocuk sahibi olan babaların değil kız çocuk sahibi olan babalarında tamamına yakınının bebeğinin cinsiyetinden memnun olduğu görülmektedir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile bebek bakımına yönelik danışmanlık alma ($p=0.0173$) ve bebek bakımına katılma ($p<.0001$) arasında istatistiksel anlamlı farklılık vardır (Tablo 4.5). Bebek bakımı konusunda eğitim alan babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi oldukları bulunmuştur. Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel bakış açısında bebek bakımı annenin rol ve sorumluluğu olarak görülmektedir (Bal, 2014). Bu doğrultuda annenin rol ve sorumluluğu olarak düşünülen bebek bakımı konusunda eğitim alan babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi olmaları şaşırtıcı değildir.

Babaların TCRTÖ toplam puanı ile bebekle geçirilen günlük ortalama süre arasında istatistiksel anlamlı farklılık vardır ($p<.0001$) (Tablo 4.5). Babaların bebeğiyle geçirdiği günlük ortalama süre arttıkça toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının da arttığı bulunmuştur. Babanın bebeğin bakımına katılımı arttıkça bebeğiyle birlikte geçirdiği süre de artmaktadır. Bu doğrultuda bebeğiyle geçirdiği günlük ortalama süre yüksek olan babaların aynı zamanda bebek bakımına katılım oranlarında daha fazla olduğu düşünülmektedir. Bebek bakımına daha fazla katılan babalarında toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları söylenebilir. Kaminjins (2008), daha geleneksel cinsiyet rollerinin olduğu ülkelerde babaların çocuklarıyla daha az temas kurduğunu belirtmektedir. Bu araştırma bulguları literatür ile uyumludur.

5.2. Babaların Baba Bebek Bağlanması

Baba Bebek Bağlanması Ölçeği'nden alınabilecek en düşük puan 18, en yüksek puan 95'tir. Bu çalışmada babaların BBBÖ'den aldıkları en yüksek puan 79, en düşük puan 29 bulunmuştur. Ölçeğin puan ortalaması ise 65.37 ± 9.95 olarak bulunmuştur. Ölçeğin kesme noktası yoktur ve alınan puanın artması baba ile bebek arasındaki bağlanmanın iyi düzeyde olduğunu göstermektedir (Güleç ve Kavlak, 2010). Dinç ve Balcı (2021)'nin baba-bebek bağlanma durumu ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yaptığı çalışmada, babaların BBBÖ'den aldıkları en yüksek puan 91.60, en düşük puan 50.40, puan ortalaması ise 75.735 ± 10.640 olarak

bulunmuştur. Yılmaz ve diğerleri (2021)'nin 0-2 yaş bebeğe sahip babaların, baba-bebek bağlanması ve ilişkili faktörlerin inceledikleri çalışmada, babaların BBBÖ toplam puan ortalaması 74.02 ± 8.61 olarak bulunmuştur. Benzer şekilde BBBÖ'yü kullanan çalışmalar arasında yer alan Dündükcü ve Aslan (2020) ölçek puan ortalamasını 74.67 ± 9.0 , Aslan ve diğerleri (2017) ölçek puan ortalamasını 70.81 ± 8.22 , Kartal ve Erişen (2020) ise ölçek puan ortalamasını 71.37 ± 10.55 olarak bulunmuştur. BBBÖ'nün toplam puan ortalaması, Türk toplumunda ölçeğin geçerlik ve güvenirlik incelenmesini yapan Güleç (2013)'in araştırmasında 82.88 ± 7.39 ; ölçeğin orijinalini geliştiren Condon (2008)'un araştırmasında 79.2 ± 9.0 olarak bulunmuştur. Yu ve diğerleri (2012)'nin yaptığı çalışmada ise 75.68 ± 10.01 olarak bulunmuştur. Bu çalışmada, babaların BBBÖ toplam puan ortalamasının literatürde yer alan araştırma sonuçlarından daha düşük olduğu görülmektedir. Araştırmalardaki ölçek puan farklılıklarının; ölçeklerin uygulanma zamanından, bölgesel, kültürel, babalara ve bebeklere ait özelliklerden kaynaklanabileceği düşünülmektedir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmamaktadır ($p=0.1413$) (Tablo 4.4). Çağan ve diğerleri (2021) baba-bebek bağlanmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi amacıyla yaptıkları çalışmada, bu çalışmada olduğu gibi yaş grubu ile baba-bek bağlanması arasında anlamlı bir ilişki olmadığını bulmuşlardır. Benzer şekilde literatürde yer alan bazı çalışmalarda da baba yaşının babaların bağlanma düzeylerini etkilemediği gösterilmiştir (Dağlar vd., 2022; Evcili vd., 2017). Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak Deleş ve Dilek (2020)'in yaptığı çalışmada, babaların yaşı ile baba-bek bağlanması arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır. Bu farklılığın nedeni, 23-27 yaş grubunda olan babaların baba-bebek bağlanma düzeylerinin 28-32 yaş grubunda olan babalardan daha yüksek olması, 38 yaş ve üzeri grubunda olan babaların bağlanma düzeylerinin 23-27 yaş ve 28-32 yaş grubunda olan babalardan daha yüksek olması olarak belirtilmiştir. Kartal ve Erişen (2020) yaptıkları çalışmada, 40 yaş üzeri babaların bağlanma puanları 40 yaş altı babalara oranla daha yüksek bulunmuştur. Kılan (2019) araştırmasında, 40 yaş üstü babaların bağlanma puanlarının istatistiksel olarak anlamlı düzeyde daha yüksek olduğunu bildirmiştir. Serçekuş ve Başkale (2015) ise ileri yaşta olana babaların bağlanma düzeylerini daha yüksek bulunmuştur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Araştırmada bulunan bu anlamlı farklılığın ise üniversite ve üstü eğitim alan babalardan kaynaklandığı saptanmıştır. Ayrıca üniversite ve üstü eğitim alan babalarda baba bebek bağlanmasının daha yüksek olduğu görülmektedir. Yapılan bazı çalışmalar da bu araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Dinç ve Balcı (2021)'nın yaptığı çalışmada babanın eğitim düzeyinin baba-bebek bağlanmasını anlamlı düzeyde etkilediği ve eğitim seviyesinin artmasıyla birlikte baba bebek bağlanmasında arttığı görülmüştür. Serçekuş ve Başkale (2015) de çalışmasında eğitim seviyesi yüksek olan babaların bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğunu bulunmuştur. Yapılan diğer çalışmalarda da eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte baba bebek bağlanmasının da arttığı bulunmuştur (Condon vd., 2008; Dilek ve Deleş, 2020; Dündükcü ve Aslan, 2020; Güler Kaya, 2020; Kılan, 2019). Ayrıca Nkwake (2009) yaptığı çalışmada, eğitim düzeyi yüksek olan babaların bebeği ile daha fazla zaman geçirdikleri ve onların bakımına daha fazla katıldıkları bulunmuştur yorum olarak ise bu durumunun bağlanmayı arttıracaklarını söylemiştir. Lickenbrock ve Braungart-Rieker (2015) yaptıkları çalışmada, eğitim seviyesi yüksek olan ve yüksek gelir elde eden babaların eğitim seviyesi düşük ve geliri az olan babalara göre babalık rollerinde daha uyumlu olduklarını ve bebekleri ile güvenli bağ kurma oranlarının daha yüksek olduğunu bulunmuştur (Lickenbrock & Braungart-Rieker, 2015). Çünkü babalar eğitim düzeylerinin artmasıyla bebek bakımı ve gelişimi konusunda kendilerini daha çok bilgili görmekte, sorumluluklarının ve eşitlikçi cinsiyet rollerinin daha çok farkında olmaktadır. Bunu destekleyem çalışmalar bulunmaktadır (Allport ve vd., 2018; Shorey ve vd., 2019). Bu araştırmanın bulgularından ve yapılan çalışmalardan farklı olarak, Dağlar ve diğerleri (2022) ise yaptıkları çalışmada, gelir düzeyinin babaların bağlanma düzeyini etkilemediği görülmüştür.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile yaşadığı yer arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0106$) (Tablo 4.4). Bu farklılığın ilde yaşayan babaların ilçe ve köyde yaşayan babalara göre toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı, baba bebek bağlanmalarının daha yüksek olduğu bulunmuştur. İlde yaşayan babaların eğitim düzeylerinin yüksek olması ve dolayısı ile daha eşitlikçi bir tutuma sahip olması beklenen bir durumdur. Bu nedenle bu durumun baba bebek bağlanmasını etkilediği düşünülmektedir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile mesleği arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0262$) (Tablo 4.4). Bu anlamlı farklılık memur ve diğer meslek (zanaat vb.) grubuna sahip olan babaların BBBÖ toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı sonucuna ulaşılmıştır. Dinç ve Balcı (2021)'de yaptığı çalışmada babanın mesleğinin baba-bebek bağlanmasını anlamlı düzeyde etkilediği bulunmuştur. Ayrıca kamuda çalışan babaların ölçek puan ortalamalarının anlamlı düzeyde yüksek olduğunu ifade etmiştir (Dinç ve Balcı, 2021). Kılan (2019) yaptığı çalışmada, babaların çalıştığı iş/meslek grubu ile baba bebek bağlanması arasında anlamlı farklılık bulunmuş ve üst sınıf meslek grubunda çalışan babaların bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Güler Kaya (2020)'in çalışmasında da memur olan babaların baba-bebek bağlama ölçeği puanının diğer meslek gruplarına göre daha yüksek olduğu bulunmuştur. Araştırma bulguları literatürde yer alan bu çalışmalarla uyumludur. Ancak bu araştırmanın bulgularından farklı olarak, Çömlek (2021) çalışmasında babanın mesleği ile baba bebek bağlanması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Benzer şekilde Sürücüler (2019)'in çalışmasında da baba bebek bağlanması ile babanın mesleği arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Farklı meslek gruplarında iş yoğunluğunun farklı olmasının babaların bebekleriyle geçirdikleri süreyi etkilediği ve bu durumda dolaylı olarak baba bebek bağlanmasını etkileyebileceği düşünülebilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile gelir durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0070$) (Tablo 4.4). Bu anlamlı farklılığın gelirin gidere eşit olması ve gelirin giderden fazla olanların toplam puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı bulunmuştur. Dilek ve Deleş (2020) çalışmada da çalışmamızda olduğu gibi geliri giderinden yüksek olan babaların bağlanma düzeylerinin geliri giderinden düşük ve geliri giderine eşit olan babalara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Kartal ve Erişen (2020) yaptığı çalışmada gelir düzeyi yüksek olan babaların bağlanma puanları daha yüksek bulmuştur. Aileye yeni katılan bireyin sosyo-ekonomik açıdan kaygıyı artıran bir faktör olabileceği ve düşük gelir düzeyinin baba-bebek bağlanmasını olumsuz etkileyebileceği yorumunda bulunmuştur (Kartal ve Erişen, 2020). Lickenbrock ve Braungart-Rieker (2015) yaptığı çalışmada aile geliri ile bağlantılı olmakla birlikte genç babaların olgun babalara göre bebekleri ile güvenli bağ kurma olasılıklarını daha yüksek bulmuştur. Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak ise Kılan (2019) yaptığı çalışmada, gelir

düzeının baba-bebek bağlanmasını etkilemediğı sonucuna ulaşmıştır. Günümüzde ekonomik şartlardan dolayı bebeğın geleceğini düşünmek ebeveynleri korkutabilir ve ailelerin gelirinin yüksek olması doğrudan; bebeğın ihtiyaçları, bakımı, eğitimi gibi faktörlerin iyileştirilmesi anlamına gelebilir. Bu da gelir düzeyi yüksek olan ailelerde bebeğın ihtiyaçlarını, eğitimi ve bakımında gerekenlerin karşılanmasında bireylere kolaylık sağlar. Bu gibi durumlarda babaların baba bebek bağlanmasını ve toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarını olumlu yönde etkileyebilmektedir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile aile tipi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0009$) (Tablo 4.4). Bu alt boyutların hepsinde en yüksek puanı çekirdek aileye sahip katılımcılar alırken, en düşük puanı geniş aileye sahip katılımcılar almıştır. Literatür incelendiğinde çekirdek aile yapısının hem çiftler arasında hem de ebeveyn-bebek arasında bağlanmayı desteklediğı görölmektedir (Maselko ve vd., 2019; Dödükcü ve Aslan, 2020). Çekirdek ailenin içerisinde babanın gebelik sürecine verdiği destek ile bebeğıyle olan etkileşimi ve iletişimi artmakta bu da baba-bebek bağlanmasını güçlendirmektedir. Bu durumda çekirdek aile tipine sahip bireylerin eşitlikçi tutuma sahip olduğı ve baba bebek bağlanmasının daha yüksek olduğı sonucuna ulaşılabilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile medeni durum arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0558$) (Tablo 4.4). En yüksek puanı ise evli olan katılımcılar almıştır. Bu da evliliğin baba bebek bağlanmasını etkilediğini gösterir ve evli katılımcılarda baba bebek bağlanması daha yüksetir. Bu durumda etkilenme sebebi olarak ise evli olan babaların bebekleriyle daha uzun zaman geçirebilmeleri, bakımlarında daha aktif rol almaları gibi etmenler etkili olabilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile evlilik süresi arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.7932$) (Tablo 4.4). Kartal ve Erişen (2020)'in yaptığı çalışmada da bizim araştırmamızda olduğı gibi babaların evlilik süreleri ile BBBÖ puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak, yapılan bazı çalışmalarda (Kılan, 2019; Deleş ve Dilek, 2020; Yılmaz vd., 2021) evlilik süresi daha kısa olan babaların baba bebek bağlanması düzeylerinin daha yüksek olduğı saptanmıştır. Bu durum, evliliğin yeni olması, yıpranmışlığın az olması ile birlikte babaların bebeklerine olan ilgisinin yoğun olması, bebeğın isteklerine daha çok yanıt vermesi ve bebeğıyle daha çok vakit geçirme isteğinden kaynaklabileceğı şeklinde yorumlanmıştır (Yılmaz vd., 2021).

Farklı olarak Düdükçü ve Aslan (2020) ise çalışmasında, evlilik süresi daha fazla olan babaların bebek bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Babaların BBB  toplam puan ortalaması ile eşin/annelerin ilişki durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Kaya (2020)'nın çalışmasında, eş/anne ilişki durumu iyi olan babaların baba bebek bağlanmasının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Anne ve babanın aralarındaki iletişimin iyi ve tutarlı olması bebeklerin ilişki örüntülerini kavramasında önemlidir. Anne ve baba arasındaki olumsuz iletişim baba bebek etkileşimini olumsuz etkileyerek negatif duyguların oluşmasında etkili olmaktadır. Mutlu bir evliliğinin olması babanın bebeğine daha çok ilgi göstermesinde etkili olurken, kötü evlilik ilişkilerinin olması ise babanın bebeğine olan ilgisini azaltmaktadır. Anne-babanın birlikte bebek ile iletişim halinde olup, anne tarafından babanın desteklenmesi, baba ile bebek arasında güvenli bağlanmanın gerçekleşmesinde oldukça önemli bir etmendir (Doksat ve Ciftci, 2016; Güleç ve Kavlak, 2015; Sosyal vd., 2005). Lundy (2002) de yaptığı çalışmada, evlilik ilişkisinin babaların bebeklerine bağlanma durumunu ve bebekleriyle etkileşimlerini etkilediğini, evliliklerinden memnun olan babaların bağlanma puanlarının daha yüksek olduğunu saptanmıştır. Ayrıca Deleş ve Dilek (2020) de yaptığı araştırmada, eşiyle ilişkisi iyi düzeyde olan babaların baba-bebek bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Bu araştırmanın bulgularından farklı olarak literatürde yer alan bazı çalışmalarda BBB  ile eş/anne ilişkisi arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ( ağan vd., 2021; Yılmaz vd., 2021).

Babaların BBB  toplam puan ortalaması ile eş/annelerin yaş aralığı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.7629$) (Tablo 4.4). Araştırmamızdan farklı olarak Dilek ve Deleş (2020)'in yaptığı çalışmada babaların bağlanma düzeyleri ile eşin/annenin yaşı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu anlamlı farklılığın ise eşi 33-37 yaş grubunda olan babaların bebek bağlanma düzeylerinin, eşleri 23-27 yaş ve 28-32 yaş grubunda olan babalara göre daha yüksek olmasından kaynaklandığı saptanmıştır.

Babaların BBB  toplam puan ortalaması ile eşlerinin/annelerin eğitim durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.0001$) (Tablo 4.4). Bu anlamlı farklılığın  niversite ve üstü eğitime sahip olan babaların eşleri/annelerden kaynaklandığı saptanmış ve bu grubun BBB  toplam puan ortalaması daha yüksek olduğu bulunmuştur. Dilek ve Deleş (2020) de çalışmasında, eşinin eğitim seviyesi

arttıkça babaların bebeklerine bağlanma düzeylerinin de arttığını saptamıştır. Araştırma bulguları literatür ile uyumludur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile eşin/annenin mesleği arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0063$) (Tablo 4.4). Bu meslekte olan anlamlı farklılığın memur ve diğer meslek grubuna sahip olanların toplam ölçek puan ortalamalarının daha yüksek olmasından kaynaklandığı bulunmuştur. Araştırmamızda olduğu gibi Dilek ve Deleş (2020) ile Dündükcü ve Aslan (2020)'ın yaptığı çalışmalarda da, babaların eşlerinin mesleği ile BBBÖ arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık bulunmuştur. Fakat bu çalışmada araştırmamızdan farklı olarak eşi ev hanımı olan babaların bebek bağlanma düzeylerinin memur eşlere göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile sahip olduğu çocuk sayısı arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0385$) (Tablo 4.5). Bu anlamlı farklılığın ise 3 ve üzerinde çocuk sahibi olan babaların BBBÖ toplampuan ortalamalarının düşük olmasından kaynaklandığı görülmüştür. Dağlar ve diğerleri (2022)'nin çalışmasında da çocuk sayısının artmasıyla birlikte BBBÖ toplam puanın anlamlı olarak azaldığı bulunmuştur. Yılmaz ve diğerleri (2021) ve Serçekuş ve Başkale (2015)'nin çalışmalarında da ilk çocuğu olan babaların baba-bebek bağlanma düzeyinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu çalışmalar araştırma sonucumuzu destekler niteliktedir. Çocuk sayısı artmasıyla çocuğa gösterilen ilginin bölünmesi ve ilgilenilen zamanın diğer çocuklardaki paylaşılması nedeniyle babaların yaşadığı zaman yetersizliği bağlanmayı azaltabilir. Benzer şekilde bir çok çalışmada çocuk sayısı arttıkça babaların bebeğin bakımına katılma oranının ve baba-bebek bağlanmasının da azaldığı bulunur (Sevil ve Özkan, 2009; Yun-Yu vd., 2011; Mehall vd., 2009). Ailede çocuk sayısının artmasıyla birlikte maddi olarak ihtiyaçlarda artmaktadır. Bu durumda babanın işe daha fazla yoğunlaşmasına, beden ve zihin yorgunluğu gibi nedenlerden dolayı babaların çocukları ile daha az vakit geçirilmesine ve nitelikli zaman geçirmelerini engelleyerek baba bebek ilişkisini olumsuz yönde etkileyebilmektedir (Arslan vd., 2017). Ancak bu araştırmanın bulgularından farklı olarak, yapılan bazı çalışmalarda ise çocuk sayısının baba bebek bağlanmasını etkilemediği saptanmıştır (Kılan, 2019; Deleş ve Dilek, 2020; Dündükcü ve Aslan, 2020). Döner ve diğerleri (2021)'nin yaptığı çalışmada, ilk kez baba olanların gebelik döneminde annelerle birlikte daha çok düzenlemeler ve geleceğe yönelik planlamalar

yaptıkları saptamıştır. Bu sonuç, ilk kez baba olacakların deneyim ve tecrübesi olmadığı için daha ilgili oldukları şeklinde yorumlanmıştır. İkinci kez ve daha fazla baba olan grubun daha yüksek oranda babalık konusunda bilgi ve tecrübeye sahip olduğu ayrıca bu babaların bebeklerine daha fazla fizyolojik bakım verdiği ve sürdürdüğü saptanmıştır (Döner ve ark., 2021). Babaların sahip oldukları çocuk sayısının bebek bakımına katılımlarını etkilediği dolaylı olarak da çocuk sayısı fazla olan babaların bebekleriyle daha fazla zaman geçirdikleri ve böylece baba bebek bağlanmasının da arttığı düşünülmektedir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile gebeliğin planlı olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0001$) (Tablo 4.5). Ancak bazı çalışmalarda gebeliğin planlı olmasının baba-bebek bağlanmasını etkilediği (Güleç ve Kavlak, 2015), bebeği isteme durumlarının ise etkilemediği saptanmıştır (Düdükçü ve Aslan, 2020). Condon (2008) yaptığı çalışmada gebeliği planlanmış olan ailedeki babaların 6. ayda postpartum paternal bağlanma puanları arasında anlamlı ilişki bulmuştur. Kaya (2020)'nin çalışmasında da, bebeği planlı olan babaların baba bebek bağlanma düzeyleri yüksek bulunmuştur. Ayrıca kendini baba olmaya hazır hisseden babaların baba-bebek bağlanma düzeylerinin daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (Güler Kaya, 2020; Deleş ve Dilek, 2020). Bu nedenle gebeliğin planlı bir şekilde olması babanın kendini rollerine hazır hissetmesine neden olmakta ve baba bebek bağlanmasını olumlu etkileyebilmektedir. Bu araştırmalardan farklı olarak, Çağan ve diğerleri (2021) ise çalışmasında babalığa hazır olma durumunu baba bebek bağlanmasını etkilemediğini bulmuştur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile eşiyile/anneyle gebelik kontrollerine katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0001$) (Tablo 4.5). Gebelik kontrollerine katılan babalar BBBÖ'den daha yüksek puan almışlardır. Righetti ve diğerleri (2005)'nin çalışmasında, ultrason taramasından önce ve sonra anne-baba adaylarının ikinci trimester fetal bağlanma durumları değerlendirmiştir. Sonuç olarak, ultrason taraması sonrası bağlanmanın anlamlı düzeyde arttığı saptanmıştır (Righetti vd., 2005). Bebeğin bilişsel olarak var olmasının yanı sıra babanın fetal kalp seslerini duyması, gelişimini takip etmesi, eşiyile birbirlerine destek olması gibi faktörler gebelik kontrollerine katılan babalarda bağlanma düzeylerinin yüksek olmasında etkili olabilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebeğin doğum şekli arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.1844$) (Tablo 4.5). Araştırma bulgularından farklı olarak Aydın Kartal ve Kahraman (2018)'in çalışmasında, vajinal doğum yapan annelerin eşlerinin bağlanma düzeyleri, sezaryen ile doğum yapanların eşlerine oranla daha yüksek bulunmuştur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebeğin cinsiyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık ($p=0.1400$) saptanmamış fakat bebeğin cinsiyetinden memnun olma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0290$) (Tablo 4.5). Çağan ve diğerleri (2021)'nin yaptıkları çalışmada, bu araştırmada bulunduğu gibi BBBÖ ile bebeğin cinsiyeti arasında anlamlı farklılık görülmemiştir. Farklı olarak, Dilek ve Deleş (2020) ve Dündükcü ve Aslan (2020)'in yaptıkları çalışmalarda çocuğun cinsiyetinin bağlanmada etkili olduğu ve erkek çocuk sahibi olan babaların bebek bağlanma düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutumu babalık rollerinde de kendini gösterir ve çocukla olan ilişkisinde engel oluşturarak etkileşimini azaltabilir. Bu durumda da baba bebek bağlanması olumsuz yönde etkilenebilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebeğin yaş aralığı (ay) arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p=0.0042$) (Tablo 4.5). Anlamlı farklılığın 7-9 aylık bebeğe sahip babaların baba bebek bağlanmasının 4-6 ve 10-12 aylık bebeğe sahip babalara göre daha düşük olmasından kaynaklandığı bulunmuştur. Deleş ve Dilek (2020)'in yaptığı çalışmada ise 10 aylık ve üzeri çocuğa sahip olan babaların bebek bağlanma düzeylerinin 1-4 aylık ve 5-9 aylık çocuğa sahip olan babalara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebek bakımına yönelik danışmanlık alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmış ($p=0.0010$) fakat bebek bakımında ve ev işlerinde destek alma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmamıştır ($p=0.2369$) (Tablo 4.5). Bu araştırmada bebek bakımı konusunda destek alan babaların BBBÖ toplam puanları daha yüksek bulunmuştur. Doğumdan sonra birincil bakıcı anneler görüldüğü için onlara odaklanılmaktadır ve bu durumda babaların gereksinim duyduğu sosyal ve psikolojik desteğin ihmal edilmesine neden olmaktadır (Güleç ve Kavlak, 2015). Bu süreçte destek alamayan babalarda anksiyete ve stres gibi sorunlar görülebilir. Bu

sorunları yaşayan babalar ise bebekleriyle etkileşime girmekten, onlara dokunmaktan kaçınabilirler. Böylece baba bebek bağlanması ve etkileşimi olumsuz yönde etkilenebilir (Barker ve ark., 2017; Güleç ve Kavlak, 2015). Babalar yeni bir sorumluluk içine girdiklerinde ve desteklenmediklerinde nasıl davranmaları gerektiğini bilmedikleri yeni bir durumla karşılaştıklarında danışacakları birini bulamadıklarından kendilerini geri çekip bebeğin bakımında yer almak istemeyebilirler. Bu durumda dolaylı olarak baba bebek bağlanmasını olumsuz etkileyebilir.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebek bakımına katılma durumu arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.0001$) (Tablo 4.5). Bebek bakımına aktif katılanlar kısmen katılanlardan, kısmen katılanlar da katılmayanlardan daha yüksek puan almışlardır. Bazı ulusal çalışmalarda, bebeklerinin fiziksel bakımına katılan babaların bağlanma puanları katılmayanlara göre anlamlı düzeyde yüksek bulunmuştur (Güler Kaya, 2020; Dilek ve Deleş, 2020; Kartal ve Erişen, 2020). Uluslararası yapılan bazı çalışmalarda da benzer şekilde bebeğin gereksinimlerinin karşılanmasına görev alan babaların baba bebek bağlanması düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür. (Brown vd, 2012; Lickenbrock & Braungart-Rieker, 2015). Araştırmanın bu bulgusu ulusal ve uluslararası literatürle uyumludur.

Babaların BBBÖ toplam puan ortalaması ile bebekleriyle geçirdikleri süre arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık saptanmıştır ($p<.0001$) (Tablo 4.5). Anlamlı farklılığın bebeği ile 1-3 saat zaman geçiren babaların bağlanma düzeylerinin daha düşük olmasından kaynaklandığı saptanmıştır. Babaların bebekleriyle günlük geçirdikleri süre arttıkça baba bebek bağlanması düzeylerinin de arttığı görülmüştür. Benzer olarak, Güler Kaya (2020)'nın çalışmasında da bebek ile uzun süre vakit geçiren babaların, az vakit geçirenlere göre BBBÖ toplam puanları daha yüksek bulmuştur. Rosenberg ve Bradford (2006) göre, bir babanın çocuklarıyla geçirdiği zamanın uzunluğu, babalık rolü modelini etkilemektedir. Çocuklarının büyüdüklerinde doğru davranış ve tutum sergileyebilmeleri için babaların doğru tutum sergilemesi gerekir. Yapılan bu çalışmalarda araştırma bulgularını destekler niteliktedir.

5.3. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Yönelik Tutumları ile Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki

Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeği korelasyon analizi sonuçlarına göre; TCRTÖ toplam puanı ile BBBÖ toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde yüksek bir korelasyon belirlenmiştir ($r=0.71841$; $p<.0001$). Bu sonuç bize babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının ne kadar eşitlikçi olursa baba bebek bağlanmasında o kadar yüksek olacağını göstermektedir. Uluslararası ve ulusal literatür tarandığında bu konuyla ilgili yapılan bir çalışmaya ulaşılamamıştır. Günümüzde babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik daha eşitlikçi bir tutuma sahip olmalarında etkili olabilecek bazı faktörler bulunmaktadır. Feminist hareketlerin artış göstererek kadınların güçlenmesi için dernek ve kurumların açılması, kadının çalışma hayatında aktif rol alması, kanunlar ve uluslararası sözleşmeler ile kadına yönelik pozitif yönde haklar verilmesi ve eşitliğe yönelik adımlar atılması gibi faktörlerin babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik geleneksel tutumlar yerine eşitlikçi tutuma sahip olmalarında etkili olduğu söylenebilir (Saltık, 2022). Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması (2022)’na sonuçlarına bakıldığında; eğitim düzeyi arttıkça bireylerin toplumsal cinsiyette yönelik daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları görülmektedir. Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumlarının artması sonucu, babaların yalnızca ev dışı işlere değil aynı zamanda ev içi işlere de katıldıkları görülmüştür. Bu ev içi işlere çocuk bakımı da dahildir. Genç babaların daha çok çocuk bakım faaliyetlerine katıldığı bulunmuştur. Çocuk bakım faaliyetleri artan babanın çocuğuyla olan etkileşiminin olumlu düzeyde geliştiği görülmüştür. Dolaylı olarak, eğitim düzeyinin önemli bir faktör olduğu düşünüldüğü için AÇEV’in düzenlediği babalık eğitimleri toplum gelişiminde önemli rol oynamaktadır.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, Ordu Eğitim ve Araştırma Hastanesi Çocuk Polikliniği'ne tanı, tedavi ve takip amacıyla bebeği ile birlikte başvuran babalarda, toplumsal cinsiyet rolleri ilişkin tutumları ile baba bebek bağlanması arasındaki ilişkinin incelendiği, tanımlayıcı araştırma ilkeleri doğrultusunda gerçekleştirilen bu araştırmanın sonuçları ve araştırma sonuçlarına yönelik öneriler yer almaktadır.

6.1. Sonuç

Araştırmadan aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

Araştırmaya katılan babaların;

- Eşitlikçi tutuma sahip oldukları,
- Toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarında babanın yaşının, medeni durumunun, evlilik süresinin, eşin/annenin yaşının, ilk baba olma yaşını, bebeğin doğum şekli ve bebeğin cinsiyetinin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarında etkili olmadığı,
- Eğitim ve gelir durumunun artmasıyla birlikte eşitlikçi tutumun arttığı,
- Memur ve diğer meslek grubunda olan, sosyal güvencesi olan, eş/anne ile ilişkisi iyi olan, eşleri/bebeğinin anneleri memur ve diğer meslek grubundan olan babaların daha eşitlikçi tutuma sahip olduğu,
- Çocuk sayısının artmasıyla birlikte eşitlikçi tutumunun da azaldığı,
- Gebeliğin planlı olması, eş/anne ile gebelik kontrollerine katılması, bebeğin cinsiyetinden memnun olması durumlarında eşitlikçi tutumlarında arttığı,
- Bebeğin yaş aralığında ise sırasıyla 7-9, 4-6 ve 10-12 ay aralığında olan bebeklerin babalarının eşitlikçi tutumlarının arttığı,
- Bebek bakımına katılma ve bebekle geçirilen sürenin artmasıyla birlikte babaların eşitlikçi tutumun arttığı,
- Bebek bakımında danışmanlık alanların da daha eşitlikçi tutuma sahip oldukları saptanmıştır.
- Babaların bebekleriyle bağlanma düzeylerinin orta düzeyde olduğu,
- Babaların yaş, medeni durum, evlilik süresi, eşin/annenin yaşı, eşin/annenin eğitim durumu, ilk baba olma yaşı, bebeğin doğum şekli, bebeğin cinsiyeti ve bebek bakımında ve işlerinde destek alma durumunun baba bebek bağlanmasını etkilemediği,

- Eğitim ve gelir düzeyinin artmasıyla birlikte baba bebek bağlanmasının arttığı,
- İlde yaşayan, sosyal güvencesi olan, çekirdek ailesine sahip olan babalarda baba bebek bağlanmasının daha yüksek olduğu,
- Eş/anne ile ilişkisi iyi olanlarda baba bebek bağlanmasının arttığı,
- Eş/anne eğitim düzeyi lisans ve lisansüstü olan, eş/anne mesleği memur ve diğer meslek grubunda olan babaların bebek bağlanmasının yüksek olduğu,
- Çocuk sayısının artmasıyla birlikte baba bebek bağlanmasının azaldığı,
- Gebeliğin planlı olduğu, gebelik kontrollerine katılan ve bebeğin cinsiyetinden memnun olan babaların bebek bağlanmasının yüksek olduğu,
- Bebeğin yaş aralığında ise sırasıyla 7-9, 4-6 ve 10-12 ay aralığında olan bebeklerin baba bebek bağlanmasının arttığı,
- Bebek bakımına yönelik danışmanlık alan, bebek bakımından aktif rol alan babaların daha yüksek baba bebek bağlanma oranına sahip olduğu,
- Bebekle geçirilen zamanın artmasıyla birlikte babayla etkileşimin artması nedeniyle baba bebek bağlanmasının da arttığı bulunmuştur.
- TCRTÖ toplam puanı ile BBBÖ toplam puan ortalaması arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde yüksek bir korelasyon olduğu ve bununla birlikte toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumu yüksek olan babaların baba bebek bağlanma düzeylerinin arttığı belirlenmiştir.
- Çok değişkenli regresyon modelinde yer alan TCRTÖ toplam puanı, kadın cinsiyet rolü ve geleneksel cinsiyet rolü alt boyutları, yaş, eşin/annenin eğitim durumu, eş/anne ile ilişki durumu, bebek bakımına yönelik danışmanlık alma, bebek bakımına katılma bağımsız değişkenlerinin, BBBÖ toplam puan ortalamasındaki varyasyonu açıklama oranı %65.62'dir. Toplam varyasyonu açıklamada en fazla kısmi öneme sahip olan bağımsız değişkenin, %51.61'lik kısmi R^2 ile TCRTÖ toplam puanı olduğu, bunu %5.14'lük kısmi R^2 ile bebek bakımına katılma durumunun ve %2.51'lik kısmi R^2 ile eşin/annenin eğitim durumunun izlediği belirlenmiştir.

6.2. Öneriler

6.2.1. Uygulamaya Yönelik Öneriler

- Babaların bebek bakımına katılmalarına yönelik motivasyonlarını ve öz güvenlerini arttıracak eğitim programları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.
- Babaların toplumsal cinsiyet rollerini yönelik tutumlarını etkileyen faktörler dikkate alınarak, babaların eşitlikçi tutumlarını arttırmaya yönelik farkındalık çalışmalarının yapılmasıdır.
- Prenatal ve postnatal dönemde baba ve anneye bire bir ve birlikte, babaların bebek bakımına katılımının önemine yönelik eğitim ve danışmanlık verilmelidir.
- Anne ve babanın bebek bakımındaki önemi ve babanın bebek bakımına katılımının olumlu etkileri konusunda halk eğitimleri yapılmalıdır.
- Anne ve baba bebek bakımında ortak sorumluluk almaları konusunda teşvik edilmelidir.
- Babalara prenatal dönemden itibaren babalık rollerine adaptasyonlarını ve bebek bakımına katılımlarını destekleyecek teknik beceri eğitimleri verilmeli ve babaların öz güvenleri arttırılmalıdır.
- Babanın eşi/anne ile olan ilişkisinin güçlendirilmesi, eş/anne tarafından babanın bebek bakımına katılımının desteklenmesi için anneye eğitim ve danışmanlık verilmelidir.
- Babalar prekonsepsiyonel dönemden itibaren, gebeliğin planlanması, gebelik süreci ve doğum sonrası dönemde annenin ve bebeğinin yanında olması, kontrollere katılması ve sürece dahil olması yönünde teşvik edilmelidir.
- Hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik bireysel tutumlarının farkına varması ve eşitlikçi tutum geliştirmeleri için hemşirelere yönelik hizmet içi eğitimler yapılmalıdır.

6.2.2. Araştırmaya Yönelik Öneriler

- Baba bebek bağlanması ve babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarını inceleyen araştırmaların farklı kültürlerde ve farklı bölgelerde daha yüksek bir örneklem sayısı ile araştırılmalıdır.
- Literatürde eksik olan babaların toplumsal cinsiyet rollerine tutumlarına yönelik nitel ve nicel araştırmalar yapılmalıdır.

- Baba bebek bağlanmasını ve anne babaların toplumsal cinsiyet rollerine yönelik eşitlikçi tutumu destekleyecek deneysel araştırmalar yapılmalıdır.

6.2.3. Eğitime Yönelik Öneriler

- Üniversitelerin hemşirelik fakültelerinde lisans ve lisansüstü hemşirelik öğrencilerine yönelik, baba bebek bağlanması, toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumların önemi ve babaların bebekleriyle bağlanma sürecinin desteklenmesine yönelik kanıta dayalı hemşirelik bakımını konularına eğitim müfredatında yer verilmelidir.

KAYNAKLAR

- AÇEV (2017). *Türkiye’de babalığı anlamak serisi 1. türkiye’de ilgili babalık ve belirleyicileri özet araştırma raporu.* (s. 20-47) Erişim Tarihi: 15.05. 2021, https://ilkisbabalik.acev.org/wpcontent/uploads/2017/06/ilgilibabalikyoneticiozeti.08.06.17.web_.pdf
- Aida, Y. and Falbo, T. (1991). Relationships between marital satisfaction, resources, and power strategies. *Sex Roles*, 24(1/2), 43-55.
- Ainsworth, S.M.D. (1979). Infant-mother attachment. *American Psychologist*, 34 (10), 932-937.
- Akarsu, R. H., Tunca, B., & Alsaç, S. Y. (2017). Anne-bebek bağlanmasında kanıta dayalı uygulamalar. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(4), 275-279.
- Allen, S. M., ve Daly, K. (2007). *The effects of father involvement: an updated research summary of the evidence.* Guelph, ON: University of Guelph, Center for Families, Work & Well-Being. (s. 1-27) Erişim Tarihi: 15.05.2021, https://www.fatherhood.gov/sites/default/files/resource_files/effects_of_father_involvement.pdf
- Allport, B. S., Johnson, S., Aqil, A., Labrique, A. B., Nelson, T., Angela, K. C., Carabas, Y. & Marcell, A. V. (2018). Promoting father involvement for child and family health. *Academic pediatrics*, 18(7), 746-753.
- Altan, S. (2019). *Hamile kadın ve eşlerinin doğum öncesi ve sonrası bebeğe bağlanma düzeyleri, evlilik uyumu ve doğum öncesi beklentileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi: Boylamsal bir çalışma.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, 4-20, İstanbul.
- Anar, B. (2011). *Evli ve çalışan yetişkinlerin toplumsal cinsiyet rolleri ile evlilik doyumu ve iş doyumu ilişkisinin incelenmesi.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 55-70, Adana
- Arıcı, F. (2011). *Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin algılar ve psikolojik iyi oluş.* Basılmamış Yüksek lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 71-85, Ankara.
- Arslan, E. ve Teze, S. (2016). “Bağlanma Kuramı”. N. Sargın, S. Avşaroğlu, A. Ünal (eds.)
- Aslan, E., Erturk, S., Demir, H., & Aksoy, O. (2017). Father’s attachment status to their infants. *Int. J. Caring Sci.* 10, 1410–1418.
- Avşar, S. (2017). Toplumsal cinsiyet rolleri bağlamında tarihsel rollerini yitiren erkekliğin çöküşü: küllerinden “yeni erkek”liğin doğuşu. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, 3 (2), 224-241.
- Aydın, M., Bekar, E. Ö., Gören, Ş. Y., & Sungur, M. A. (2016). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(1), 223-242.
- Aydın, R., Boz, B., Uçar, O., & Dolek, F. (2020). Attachment levels of fathers and examining the factors affecting. *International Journal of Caring Sciences*, 13(2), 1440-1448.
- Aygün, Ş., Tekin, S., & Özdemir, R. (2021). Farklı Meslek Grupları Bağlamında Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Dindarlık Düzeyi Arasındaki İlişki. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(3), 2288-2309.
- Bal, S. (2014). *İlk kez babalık deneyimi yaşayan erkeklerin bebek bakımına katılmaya ilişkin görüşleri ve bakıma katılma durumları.* Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Programı Yüksek Lisans Tezi, 2-60, Ankara.

- Balin, H. (2021). Aile içi rollerde babalığın önemi. *Çocuk ve Medeniyet*, 6 (11), 55-81.
- Bamishigbin, O. N., Jr, Wilson, D. K., Abshire, D. A., Mejia-Lancheros, C., & Dunkel Schetter, C. (2020). Father involvement in infant parenting in an ethnically diverse community sample: predicting paternal depressive symptoms. *Frontiers in psychiatry*, 11, 578688.
- Barker, B., Iles, J. E., & Ramchandani, P. G. (2017). Fathers, fathering and child psychopathology. *Current opinion in psychology*, 15(1), 87-92.
- Belli, M., Akcay, N., & Yılmaz, H. B. (2021). Geçmişten günümüze değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine katkıları. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 366-371.
- Benware, J. P. (2013). *Predictors of father-child and mother-child attachment in two-parent families*. Unpublished Ph.D. thesis, Utah State University, 1-47, Logan. <https://www.proquest.com/docview/1415424758?pq-origsite=gscholar&fromopenview=true>
- Bowlby, J. (1958). The nature of the child's tie to his mother. *The International journal of psycho-analysis*, 39 (5), 350-373.
- Bowlby, J. (1982). Attachment and loss: Retrospect and prospect. *American Journal of Orthopsychiatry*, 52, 664-678.
- Bowlby, J. (1988). Developmental psychiatry comes of age. *The American journal of psychiatry*, 145(1), 1-10.
- Brandão, T., Brites, R., Pires, M., Hipólito, J., & Nunes, O. (2019). Anxiety, depression, dyadic adjustment, and attachment to the fetus in pregnancy: Actor-partner interdependence mediation analysis. *Journal of family psychology : JFP : journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43)*, 33(3), 294-303.
- Bretherton, L (1992). The origins of attachment theory: John Bowlby and Mary Ainsworth. *Developmental Psychology*, 28(5), 759-775.
- Brown, G. L., Mangelsdorf, S. C., & Neff, C. (2012). Father involvement, paternal sensitivity, and father-child attachment security in the first 3 years. *Journal of family psychology*, 26(3), 421-430.
- Buek, K. W., Cortez, D., & Mandell, D. J. (2021). NICU and postpartum nurse perspectives on involving fathers in newborn care: a qualitative study. *BMC nursing*, 20(1), 35.
- Bülez, A., & Rabia, R. E. (2017). Yenidoğan ebeveyn ilişkisinin başlatılması ve geliştirilmesi. *İzmir Katip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(1), 33-36.
- Can, İ. & Büyükbayraktar, Ç. G. (2018). Erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, (39), 355-372.
- Chen, E. M., Gau, M. L., Liu, C. Y., & Lee, T. Y. (2017). Effects of father-neonate skin-to-skin contact on attachment: A randomized controlled trial. *Nursing research and practice*, 1-8.
- Condon, J. T., Corkindale, C. J., & Boyce, P. (2008). Assessment of postnatal paternal-infant attachment: development of a questionnaire instrument. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 26(3), 195-210.
- Condon, J., Corkindale, C., Boyce, P., & Gamble, E. (2013). A longitudinal study of father-to-infant attachment: antecedents and correlates. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 31(1), 15-30.
- Cooney, T. M., Pedersen, F. A., Indelicato, S., & Palkovitz, R. (1993). Timing of fatherhood: Is "on-time" optimal?. *Journal of Marriage and the Family*, 55(1), 205-215.

- Coşkun, A. (2016). *Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği El Kitabı*. 2. Baskı. Koç Üniversitesi Yayınları. İstanbul.
- Çağan, E. S., Saydam, B. K., Ateş, S. G., Rabia, E. K. T. İ., & Turfan, E. Ç. (2021). Baba-bebek bağlanmasını etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Gevher Nesibe Journal Of Medical And Health Sciences*, 6(14), 1-7.
- Çelik Yaşar, Ç. (2020). *Baba adaylarında yetişkin bağlanma tipi, anksiyete düzeyi, aleksitiminin prenatal ve postnatal baba bebek bağlanmasında etkileri*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı. 4-41, İstanbul.
- Çelikkaleli, Ö., & Avcı, R., (2016). Üniversite öğrencilerinin cinsiyet ve toplumsal cinsiyet rollerine göre bağlanma biçimlerinin incelenmesi. *Journal of Computer and Education Research*, 4(7), 103-125.
- Çetinkaya, S. K., & Gençdoğan, B. (2014). The relationship between marital quality, attitudes towards gender roles and life satisfaction among the married individuals. *Psychology, Society & Education*, 6(2), 94-112.
- Çınar, L. (2008). Evlilik doyumu: cinsiyet rolleri ve yardım arama tutumu. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, 83-87, Ankara.
- Çiçek, B. & Çopur, Z. (2018). Bireylerin kadınların çalışmasına ve toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları. *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 3 (4), 1-21.
- Çömlek, G. (2021). *Anne-bebek bağlanması ve baba-bebek bağlanması arasındaki ilişkinin belirlenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Hemşireli Anabilim Dalı, 18-40, İstanbul.
- Dağlar, G. , Ertekin Pınar, Ş. & Özbek, H. (2022). Yenidoğan yoğun bakım servisinde bebeği yatan babaların bağlanma durumlarının ebeveyn rolüne ilişkin kendilik algısıyla ilişkisi. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 7 (1), 17-23.
- Deleş, B. & Dilek, A. (2020). 0-1 yaş döneminde baba-bebek bağlanmasını etkileyen faktörlerin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *International Social Sciences Studies Journal*. 6(69), 4066-4075.
- Doğa Kulan, H., (2023). *Hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının belirlenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, 27-43, Ankara.
- Doksat, N. G., & Ciftci, A. D. (2016). Bağlanma ve yaşamdaki izdüşümleri. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 25(4), 489-501.
- Döner, Ş. İ., Baş, Z. T., Duran, B., Mevhibe, E. R., & Karakoç, H. (2021). Türkiye’de babalık rol kazanımı: babaların tutum ve davranışları. *Güncel Hemşirelik Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 59-67.
- Dönmez, S., & Gümüşsoy, S. (2019). Rahim içi baba bağlanma ölçeği'nin (ribbö) geliştirilmesi. *Kocaeli Tıp Dergisi*, 8(2), 13-19.
- Draper, H. (2007). Paternity fraud and compensation for misattributed paternity. *Journal of medical ethics*, 33(8), 475-480.
- Düdükçü, F. T., & Arslan, F. T. (2020). Paternal-infant attachment and determination of factors affecting attachment. *Archives of health science and research (Online)*, 7(1), 43-49.
- Eğitim ve Psikolojiden Yansımalar. (s. 71-88) Konya: Meram. Erişim Tarihi: 15.05. 2021, <https://www.researchgate.net/profile/Ercan->

- Ergin, A., & Özdilek, R. (2014). Değişen babalık rolü ve erkek sağlığına etkileri. *Hemşirelikte Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 11(1), 3-8.
- Erözkan, A. (2011). Üniversite öğrencilerinin bağlanma stilleri ve karar stratejileri. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(3), 60-74.
- Esen, E., Soylu, Y., Siyez, D. M., & Demirgürz, G. (2017). Üniversite öğrencilerinde toplumsal cinsiyet algısının toplumsal cinsiyet rolü ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi. *E-International Journal of Educational Research*, 8(1), 46-63.
- Esmer, Y., Ertunç, B., & Pekiner, Y. (2012). Türkiye Değerler Atlası. *Değişimin kültürel sınırları*. Bahçeşehir Üniversitesi Yayınları. Erişim Tarihi: 03.11.2023. https://www.academia.edu/9620697/T%C3%BCrkiye_De%C4%9Ferler_Atlas%C4%B1_2012-
- Evcili, F., Yurtsal, Z. B., Cesur, B., & Kaya, N. (2017). Yenidoğana uygulanan ağırlı işlemlerin ebeveyn-bebek bağlanmasına etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 65-71.
- Fenwick, J., Bayes, S., & Johansson, M. (2012). A qualitative investigation into the pregnancy experiences and childbirth expectations of Australian fathers-to-be. *Sexual & reproductive healthcare : official journal of the Swedish Association of Midwives*, 3(1), 3-9.
- Filippa, M., Saliba, S., Esseily, R., Gratier, M., Grandjean, D., & Kuhn, P. (2021). Systematic review shows the benefits of involving the fathers of preterm infants in early interventions in neonatal intensive care units. *Acta Paediatrica*, 110(9), 2509-2520.
- Fisher, D., Khashu, M., Adama, E. A., Feeley, N., Garfield, C. F., Ireland, J., Koliouli, F., Lindberg, B., Norgaard, B., Provenzi, L., Thomson-Salo, F., & van Teijlingen, E. (2018). Fathers in neonatal units: Improving infant health by supporting the baby-father bond and mother-father coparenting. *Journal of Neonatal Nursing*, 24(6), 306-312.
- Fraley, R. C., & Shaver, P. R. (2000). Adult romantic attachment: Theoretical developments, emerging controversies, and unanswered questions. *Review of general psychology*, 4(2), 132-154.
- George, D., & Mallery, P., (2011). IBM SPSS Statistics 19 Step by Step: A Simple Guide and Reference (12th Edition) , Pearson Higher Education.
- Goodsell, T. L., & Meldrum, J. T. (2010). Nurturing fathers: A qualitative examination of child-father attachment. *Early child development and care*, 180(1-2), 249-262.
- Gönenç, İ. M., Topuz, Ş. , Yılmaz Sezer, N. , Yılmaz, S. & Büyükkayacı Duman, N. (2018). Toplumsal cinsiyet dersinin toplumsal cinsiyet algısına etkisi. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 22-29.
- Gül, Ş. (2019). 3-6 yaş arası çocuğu olan ebeveynlerin babalık rolüne ilişkin algılarının ve babalık rolünün yeterliliğine dair görüşlerinin incelenmesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Programı, 12-18, Ankara.
- Güleç, D. & Kavlak, O. (2010). Baba bebek bağlanma ölçeği'nin türk toplumunda geçerlik ve güvenilirliğinin incelenmesi. Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Kadın Sağlığı ve Hastalıkları Hemşireliği Anabilim Dalı. 1-103. İzmir.
- Güleç, D., & Kavlak, O. (2015). Father-infant attachment and role of nurse: Review. *Turkey Journal of Clinical Nursing*, 7(1), 63-68.

- Güler Kaya, İ., (2020). *Gebelikte baba desteğinin paternal bağlanmaya etkisi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. T.C. İstanbul Medipol Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Ebelik Anabilim Dalı, 37-52, İstanbul.
- Gülseven, A. S. (2017). Türk aile hukukunda toplumsal cinsiyet rolleri. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, (132), 183-230.
- Güzel, A. (2016). Öğrencilerin toplumsal cinsiyet rolleri tutumları ve ilişkili faktörler. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 5 (4), 1-11.
- Habib, C., & Lancaster, S. (2006). The transition to fatherhood: Identity and bonding in early pregnancy. *Fathering-Harriman, Fathering A Journal of Theory Research and Practice about Men as Fathers*, 4(3), 235-253.
- Helth, T. D., & Jarden, M. (2013). Fathers' experiences with the skin-to-skin method in NICU: Competent parenthood and redefined gender roles. *Journal of Neonatal Nursing*, 19(3), 114-121.
- Hicks, L. M., Dayton, C. J., Brown, S., Muzik, M., & Raveau, H. (2018). Mindfulness moderates depression and quality of prenatal attachment in expectant parents. *Mindfulness*, 9(5), 1604-1614.
- Kadir Has Üniversitesi (2022). Türkiye’de Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Algısı Araştırması, (s. 23-29) Erişim Tarihi: 08.10.2022, <https://gender.khas.edu.tr/sites/gender.khas.edu.tr/files/inline-files/TTCKAA2022-5.pdf>
- Kamışlı, E., & Arı, E. (2019). Toplumsal cinsiyet rolleri ve aile işlevselliğinin problem çözme becerilerine etkisi. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(35), 755-769.
- Kara, M., & Çetinkaya, Ş. (2019). Türk toplumunda babalık kavramı ve baba-bebek bağlanmasında hemşirelik. *Türkiye Klinikleri Hemşirelik Bilimleri*, 11(2), 200-210.
- Karaçelik, M. (2023). Yetişkin bireylerde benlik saygısının toplumsal cinsiyet rolleri, anne-baba tutumları ve tanrı algısı ile olan ilişkisinin incelenmesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Aydın Üniversitesi, Psikoloji Anabilim Dalı, Klinik Psikoloji Programı, 30, İstanbul.
- Karadağ, A. & Akçınar, B. (2022). Babaların toplumsal cinsiyet rolleri ve çocuklarının uyumlu sosyal davranışı arasındaki ilişkide çocuk yetiştirme tutumunun rolü . *Gelişim ve Psikoloji Dergisi*, 3 (6), 97-106.
- Karakaş, N. M., & Şahin Dağlı, F. (2019). Bebeklerde bağlanmanın önemi ve etkileyen etmenler. *Türk Pediatri Arşivi*, 54(2), 76-81.
- Kartal, Y. A., & Erişen, B. (2020). 6-12 aylık bebeği olan babaların bebeklerine bağlanma durumu ve ilişkili faktörler. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 8(2), 44-49.
- Kavlak, O., & Şirin, A. (2009). Maternal bağlanma ölçeğinin Türk toplumuna uyarlanması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(1), 188-202.
- Keleş, E., Yılmazel, G., & Avcı, İ. A. (2021). Bir üniversitenin erkek çalışanlarında toplumsal cinsiyet rol tutumları. *Samsun Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(2), 271-283.
- Kesebir, S., Kavzoğlu, S. Ö., & Üstündağ, M. F. (2011). Bağlanma ve psikopatoloji. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 3(2), 321-342.
- Kılan, S. (2019). *Baba-bebek bağlanması ve etkileyen faktörler; manisa örneği*. basılmamış yüksek lisans tezi. Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ebelik Anabilim Dalı. 3-78. Manisa.

- Kılıç, A. Z., Beyazova, A., Durmuş, G., & Soran, M. (2013). Ebeveynlerin toplumsal cinsiyet algısı ve çocuk yetiştirmeye etkileri. *İstanbul Bilgi Üniversitesi Çocuk Çalışmaları Araştırma Raporu*. 1-11.
- Kırman, A., & Doğan, Ö. (2017). Anne-baba çocuk ilişkileri: bir meta-sentez çalışması. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 4(1), 28-49.
- Kim, M. A., Kim, S. J., & Cho, H. (2017). Effects of tactile stimulation by fathers on physiological responses and paternal attachment in infants in the NICU: a pilot study. *Journal of child health care*, 21(1), 36-45.
- Koptur, A., & Emül, T. G. (2017). Fetüs ve yenidoğanda bağlanmanın iki yüzü: maternal ve paternal bağlanma. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 33(3), 138-152.
- Kostenko, V. V., Kuzmichev, P. A., & Ponarin, E. D. (2016). Attitudes towards gender equality and perception of democracy in the Arab world. *Democratization*, 23(5), 862-891.
- Köse, D., Çınar, N., & Altınkaynak, S. (2013). Yenidoğanın anne ve baba ile bağlanma süreci. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 22(6), 239-245.
- Kula Doğan, H. (2023). *Hemşirelerin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik tutumlarının belirlenmesi*. Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı, 6-17, Ankara.
- Kurşun, E. (2016). *Samsun Halk Sağlığı Müdürlüğü'nde çalışan personelin toplumsal cinsiyet rol tutumlarının belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Samsun, 29-47.
- Kuzucu, Y. (2011). Değişen babalık rolü ve çocuk gelişimine etkisi [The changing role of fathers and its impact on child development]. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 79-89.
- Lawrence, E., Rothman, A. D., Cobb, R. J., Rothman, M. T., & Bradbury, T. N. (2008). Marital satisfaction across the transition to parenthood. *Journal of family psychology : JFP : journal of the Division of Family Psychology of the American Psychological Association (Division 43)*, 22(1), 41-50.
- Leblanc, N., & Pelletier, J. (2020). Le contact peau-à-peau précoce auprès de nouveau-nés à terme: expérience vécue par des parents primipares. *Recherche en soins infirmiers*, (3), 43-52.
- LeDuff III, L. D., Carter, B. M., Cunningham, C. A., Braun, L. A., & Gallaher, K. J. (2021). NICU fathers: improving the quality of paternal support in the NICU. *Advances in Neonatal Care*, 21(5), 387-398.
- Lewis, C., & Lamb, M. E. (2003). Fathers' influences on children's development: The evidence from two-parent families. *European journal of psychology of education*, 18(2), 211-228.
- Lewis, M. (2006). Gender role socialization: An intergenerational analysis of role predictors. Department of psychology, *Växjö University, Sweden*. 1-40.
- Lickenbrock, D. M., & Braungart-Rieker, J. M. (2015). Examining antecedents of infant attachment security with mothers and fathers: An ecological systems perspective. *Infant Behavior and Development*, 39, 173-187.
- Lundy, B. L. (2002). Paternal socio-psychological factors and infant attachment: The mediating role of synchrony in father-infant interactions. *Infant Behavior and Development*, 25(2), 221-236.
- Maselko, J., Hagaman, A. K., Bates, L. M., Bhalotra, S., Biroli, P., Gallis, J. A., O'Donnell, K., Sikander, S., Turner, E. L., & Rahman, A. (2019). Father involvement in the first

- year of life: Associations with maternal mental health and child development outcomes in rural Pakistan. *Social science & medicine* (1982), 237, 112421.
- McNab, E., Martin, C. J. H., & Norris, G. (2022). Factors that influence father's experiences of childbirth and their implications upon postnatal mental health: a narrative systematic review. *Nurse Education in Practice*, 103460.
- Mehall, K. G., Spinrad, T. L., Eisenberg, N., & Gaertner, B. M. (2009). Examining the relations of infant temperament and couples' marital satisfaction to mother and father involvement: A longitudinal study. *Fathering*, 7(1), 23.
- Meredith, P. J., Strong, J., & Feeney, J. A. (2007). Adult attachment variables predict depression before and after treatment for chronic pain. *European Journal of Pain*, 11(2), 164-170.
- Nacar, E. H., & Gökkaya, F. (2019). Bağlanma ve maternal bağlanma konusunda bir derleme. *Kıbrıs Türk Psikiyatri ve Psikoloji Dergisi*, 1(1), 50-56.
- National Collaborating Centre for Mental Health (UK). (2015). Children's Attachment: Attachment in Children and Young People Who Are Adopted from Care. Care or at High Risk of Going into Care. London: *National Institute for Health and Care Excellence (NICE)*, (26), 2.
- Nkwake, A. (2009). Maternal employment and fatherhood: what influences paternal involvement in child-care work in Uganda?. *Gender & Development*, 17(2), 255-267.
- Noergaard, B., Ammentorp, J., Fenger-Gron, J., Kofoed, P. E., Johannessen, H., & Thibeu, S. (2017). Fathers' needs and masculinity dilemmas in a neonatal intensive care unit in Denmark. *Advances in Neonatal Care*, 17(4), E13-E22.
- Noh, N. I., & Yeom, H. A. (2017). Development of the Korean Paternal-Fetal Attachment Scale (K-PAFAS). *Asian Nursing Research*, 11(2), 98-106.
- Nordahl, K. B. (2014). Early father-child interaction in a father-friendly context. Gender Differences, Child Outcomes, and Predictive Factors Related to Fathers' Parenting Behaviors with One-Year-Olds, Psycholog. <http://www.sakkyndig.com/psykologi/artvit/nordahl2014.pdf>, Erişim Tarihi: 06.06.2021
- Özden, S. & Gölbaşı, Z. (2018). Sağlık Çalışanlarının Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumlarının Belirlenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 4 (3), 95-100.
- Özkan, H., Çelebioğlu, A., Üst, Z. D., & Kurudirek, F. (2016). Doğum sonu dönemde babaların ebeveynlik davranışlarının incelenmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastanesi Dergisi*, 6(3), 191-196.
- Özmete, E., & Zubaroğlu Yanardağ, M. (2016). Erkeklerin bakış açısıyla toplumsal cinsiyet rolleri: kadın ve erkek olmanın değeri. *Turkish Journal of Social Research/Türkiye Sosyal Arastirmalar Dergisi*, 20(1). 91-107.
- Öztekin, C. (2018). Bebek ruh sağlığı açısından anne-babalık becerileri. *Türkiye Klinikleri J Child Psychiatry-Special Topics*, 4(1), 10-8.
- Parfitt, Y., Ayers, S., Pike, A., Jessop, D., & Ford, E. (2014). A prospective study of the parent-baby bond in men and women 15 months after birth. *Journal of Reproductive and Infant Psychology*, 32(5), 441-456.
- Phillips, S. P., & Ferguson, K. E. (1999). Do students' attitudes toward women change during medical school?. *Cmaj*, 160(3), 357-361.
- Pündük Yılmaz, M. , Ören, B. & Tarhan, P. (2021). 0-2 Yaş Bebeğe Sahip Babaların Baba-Bebek Bağlanması ve İlişkili Faktörlerin İncelenmesi. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 4 (3), 306-315.

- Rollè, L., Giordano, M., Santoniccolo, F., & Trombetta, T. (2020). Prenatal attachment and perinatal depression: A Systematic Review. *International journal of environmental research and public health*, 17(8), 2644.
- Sağlam, D., & Dalgıç, A. İ. (2023). Yenidoğan Döneminde Paternal Bağlanmanın Önemi ve Baba Dostu Hemşirelik Uygulamalarının Sürece Etkisi: Geleneksel Derleme. *Akdeniz Hemşirelik Dergisi*, 2(1), 10-18.
- Saltık, N.T., (2022). 18-49 yaş arası kadınların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumları ile aile planlaması tutumları arasındaki olası ilişki. Tıpta Uzmanlık Tezi. Aile Hekimliği Anabilim Dalı, 3-6, İstanbul.
- Sevil, Ü., & Özkan, S. (2009). Fathers' functional status during pregnancy and the early postnatal period. *Midwifery*, 25(6), 665-672.
- Shorey, S., Ang, L., Goh, E. C., & Lopez, V. (2019). Paternal involvement of Singaporean fathers within six months postpartum: A follow-up qualitative study. *Midwifery*, 70, 7-14.
- Shorey, S., He, H. G., & Morelius, E. (2016). Skin-to-skin contact by fathers and the impact on infant and paternal outcomes: an integrative review. *Midwifery*, 40, 207-217.
- Soysal, A. Ş., Bodur, Ş., İşeri, E., & Şenol, S. (2005). Bebeklik dönemindeki bağlanma sürecine genel bir bakış. *Klinik Psikiyatri Dergisi*, 8(2), 88-99.
- Størksen, H. T., Garthus-Niegel, S., Vangen, S., & Eberhard-Gran, M. (2013). The impact of previous birth experiences on maternal fear of childbirth. *Acta obstetrica et gynecologica Scandinavica*, 92(3), 318-324.
- Şahin, D.P., (2023). Üniversite personelinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Çankırı Karatekin Üniversitesi Örneği). Basılmamış Yüksek Lisans Tezi. Anabilim Dalı, 9, Çankırı.
- Şenol, D., & Erdem, S. (2018). Babalık kültürü ve kimliği. *Toplum ve Kültür Araştırmaları Dergisi*, (2), 1-16.
- Taing, R., Galescu, O., Noble, L., & Hand, I. L. (2020). Factors influencing paternal attachment among preterm infants in an urban neonatal intensive care unit. *Cureus*, 12(6), e8476
- Telli, A. A., & Özkan, H. (2016). 3-6 yaş grubu çocuğu olan babaların babalık rolü algısı ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *İzmir Dr. Behçet Uz Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 6(2), 127-134.
- Tessier, R., Charpak, N., Giron, M., Cristo, M., De Calume, Z. F., & Ruiz-Peláez, J. G. (2009). Kangaroo Mother Care, home environment and father involvement in the first year of life: a randomized controlled study. *Acta Paediatrica*, 98(9), 1444-1450.
- Tin, N. & Alptekin, D. (2022). Tarihsel süreçte babalık deneyimlerinin toplumsal cinsiyet analizi. *sosyoloji dergisi*, (43), 155-191.
- Trombetta, T., Giordano, M., Santoniccolo, F., Vismara, L., Della Vedova, A. M., & Rollè, L. (2021). Pre-natal attachment and parent-to-infant attachment: A Systematic Review. *Frontiers in psychology*, 12, 620942.
- Uludağlı, N. P. (2017). Baba katılımında etkili faktörler ve baba katılımının baba, anne ve çocuk açısından yararları. *Türk Psikoloji Yazıları*, 20(39), 70-92.
- Ustunsoz, A., Guvenc, G., Akyuz, A., & Oflaz, F. (2010). Comparison of maternal– and paternal–fetal attachment in Turkish couples. *Midwifery*, 26(2), e1-e9.
- Uyanık, Ö., Kaya, Ü. Ü., Kızıltepe, G. İ., & Yaşar, M. C. (2016). An investigation of the relationship between fathers and their children at preschool level. *Journal of Theoretical Educational Science*, 9(4), 515-531.

- Ünal, F., & Kök, E. E. (2015). 0-6 yaş çocuğu olan ebeveynlerin babalık rolüne ilişkin görüşleri. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1142-1153.
- Walmsley, R., & Jones, T. (2016). Are fathers supported by neonatal teams?: An exploration of the literature. *Journal of Neonatal Nursing*, 22(6), 292-296.
- Veríssimo, M., Santos, A. J., Vaughn, B. E., Torres, N., Monteiro, L., & Santos, O. (2011). Quality of attachment to father and mother and number of reciprocal friends. *Early Child Development and Care*, 181(1), 27-38.
- Yılmaz, M. P., & Ören, B., & Tarhan, P. (2021). 0-2 yaş bebeğe sahip babaların baba-bebek bağlanması ve ilişkili faktörlerin incelenmesi. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 4(3), 306-315.
- Yılmaz, Y., Gürkan, S., Akdeniz, E. T., & Tınaz, S. N. (2022). Bireylerin toplumsal cinsiyet rollerinin ve algılarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(3), 1021-1032.
- Yılmaz, M. (2017). Üniversite öğrencilerinin eş seçimi tercihlerine göre toplumsal cinsiyet rolleri tutumlarının incelenmesi . Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Gaziantep, 59-130.
- Yogman, M., Garfield, C. F., & Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health. (2016). Fathers' roles in the care and development of their children: the role of pediatricians. *Pediatrics*, 138(1). e20161128
- Yu, C. Y., Hung, C. H., Chan, T. F., Yeh, C. H., & Lai, C. Y. (2012). Prenatal predictors for father–infant attachment after childbirth. *Journal of clinical nursing*, 21(11-12), 1577-1583.
- Yuen, W. S., Lo, H. C., Wong, W. N., & Ngai, F. W. (2022). The effectiveness of psychoeducation interventions on prenatal attachment: A systematic review. *Midwifery*, 104, 103184.
- Zeybekoğlu, Ö. (2013). Contemporary fatherhood and the family from the male perspectives. *Mediterranean Journal of Humanities*, 3(2), 297-328.
- Zeyneloğlu, S., & Terzioğlu, F. (2011). *Toplumsal cinsiyet rolleri tutum ölçeğinin geliştirilmesi ve psikometrik özellikleri*. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 40(2), 409-420.

EKLER

EK-1. Araştırma Takvimi

Araştırmanın İşlem Basamakları	2022												2023									
	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10
Tez Konusunun Belirlenmesi	X																					
Literatür Taraması		X	X																			
Proje Yazımı ve Başvuru Süreci				X																		
Etik Kurul İzni ve Kurum İzinlerinin Alınması				X	X																	
Ön Uygulama					X																	
Verilerin Toplanması						X	X	X	X	X	X	X	X	X	X							
Verilerin Değerlendirilmesi																X	X					
Tez Raporunun Yazılması																		X	X	X	X	
Tez Savunma Sınavı																						X

EK-2. Kişisel Bilgi Formu

1. Yaşınız:

2. Eğitim durumunuz: Okuryazar ()

İlkokul mezunu ()

Ortaokul mezunu ()

Lise mezunu ()

Üniversite mezunu ()

Lisansüstü ()

3. En uzun süre yaşadığınız yer: İl ()

İlçe ()

Kasaba ()

Köy/Mahalle ()

4. Mesleğiniz: Memur ()

İşçi ()

Serbest meslek ()

Çalışmıyor ()

Diğer

5. Aile içi gelir düzeyiniz: Gelir-giderden az ()

Gelir-gidere denk ()

Gelir-giderden fazla ()

6. Aile tipiniz: Çekirdek aile () Geniş aile ()

7. Sosyal güvenceniz var mı? Evet () Hayır ()

8. Medeni durumunuz: Evli ()

Bekar () (10.soruya geçiniz)

9. Eşinizle kaç yıldır evlisiniz:

10. Eşinizin yaşı:

11. Eşinizin öğrenim durumu: Okuryazar değil ()

Okuryazar ()

İlkokul mezunu ()

Ortaokul mezunu ()

Lise mezunu ()

Üniversite mezunu ()

Lisansüstü ()

12. Eşinizin mesleği: Memur ()

İşçi ()

Serbest meslek ()

Çalışmıyor ()

Diğer

13. Eşinizle ilişkinizi nasıl değerlendirirsiniz: İyi () Orta () Kötü ()

14. İlk kez baba olma yaşı:

15. Sahip olduğunuz toplam çocuk sayısı: 1 çocuk ()

2 çocuk ()

3 çocuk ve üzeri ()

16. Bebeğiniz planlı/istenen bir gebelik sonucu mu doğdu? Evet ()

Hayır ()

17. Eşinizle birlikte gebelik kontrollerine katıldınız mı? Evet () Hayır ()

18. Bebeğinizin doğum şekli nedir? Vajinal doğum () Sezeryen doğum ()

19. Bebeğinizin cinsiyeti nedir? Kız () Erkek ()

20. Bebeğinizin cinsiyetinden memnun musunuz? Evet () Hayır ()

21. Bebeğinizin kaç aylık: 4-6 ay () 7-9 ay () 10-12 ay ()

22. Bebek bakımına yönelik eğitim/danışmanlık aldınız mı? Evet () Hayır ()

23. Bebek bakımı konusunda eğitim/danışmanlığı kimden/nerden aldınız?

Hemşire ()

Ebe ()

Hekim ()

Aile büyükleri ()

Akrabalar ()

Arkadaşlar ()

İnternet ()

Kitap ()

Dergi/Gazete ()

Diğer.....

24. Bebeğinizin bakımına katılıyor musunuz?

Evet () Kısmen () Hayır ()

25. Bebeğinizin hangi bakım/bakımlarına katılıyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Gaz çıkarma ()

Ağladığında sakinleştirme ()

Mamasını/sütünü/yemeğini hazırlama ()

Besleme ()

Bezini değiştirme ()

Giysilerini değiştirme ()

Banyo yaptırma ()

Masaj yapma ()

Oyun oynama ()

Dışarıda gezdirme ()

Masal anlatma/kitap okuma ()

Uyutma ()

Aşı/doktor randevularına götürme ()

Hastalandığında bakma ()

Bebek bakımı için gerekli ürünleri alma ()

Diğer.....

26. Bebeğinizle günlük ortalama kaç saat zaman geçiriyorsunuz?

saat

27. Bebek bakımında ve ev işlerinde destek alıyor musunuz?

Hayır () Evet () Cevabınız ‘Evet’ ise 28. soruyu cevaplayınız.

28. Bebek bakımında ve ev işlerinde destek aldığınız kişi/kişiler kimdir?

I. Derece aile üyeleri (Anne, kayınvalide, baba, kardeş gibi) ()

Akrabalar ()

Arkadaşlar ()

Bakıcı ()

Diğer

EK-3. Toplumsal Cinsiyet Rollerine Tutum Ölçeği

Toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarınızı belirlemek için hazırlanmış olan ölçekte:

Aşağıdaki cümleler size;

- hiç uygun değilse “Kesinlikle Katılmıyorum”
uygun değilse “Katılmıyorum”
karar veremiyor iseniz..... “Kararsızım”
uygunsa “Katılıyorum”
tamamen uygunsa “Tamamen Katılıyorum”

Cümlelerin karşısındaki yerlere aşağıdaki örneğe uygun olarak çarpı (X) koyarak işaretleyiniz. Bir cümleyi okuduktan sonra aklınıza ilk geleni işaretleyiniz ve **lütfe** bütün cümleleri işaretlemeyi unutmayınız.

Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1. Kızlar, ekonomik bağımsızlıklarını kazandıklarında ailelerinden ayrı yaşayabilmelidir.					
2. Erkeğin evde her dediği yapılmalıdır.					
3. Kadının yapacağı meslekler ile erkeğin yapacağı meslekler ayrı olmalıdır.					
4. Evlilikte çocuk sahibi olma kararını eşler birlikte vermelidir.					
5. Bir genç kızın evleneceği kişiyi seçmesinde son sözü baba söylemelidir.					
6. Kadının erkek çocuk doğurması onun değerini artırır.					
7. Kadının doğurganlık özelliği nedeniyle, iş başvurularında erkekler tercih edilmelidir.					
8. Ailede ev işleri, eşler arasında eşit paylaşılmalıdır.					
9. Kadının yaşamıyla ilgili kararları kocası vermelidir.					
10. Kadınlar kocalarıyla anlaşamadıkları konularda tartışmak yerine susmayı tercih etmelidir .					
11. Bir genç kız, evlenene kadar babasının sözünü dinlemelidir.					
12. Ailenin maddi olanaklarından kız ve erkek çocuk eşit yararlanmalıdır.					
13. Çalışma yaşamında kadınlara ve erkeklere eşit ücret ödenmelidir.					

Tutum İfadeleri	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
14. Bir erkeğin karısını aldatması normal karşılanmalıdır.					
15. Kadının çocuğu olmuyorsa erkek tekrar evlenmelidir.					
16. Kadının temel görevi anneliktir.					
17. Evin reisi erkektir.					
18. Dul kadın da dul erkek gibi yalnız başına yaşayabilmelidir.					
19. Bir genç kızın, flört etmesine ailesi izin vermelidir.					
20. Ailede kararları eşler birlikte almalıdır.					
21. Bir kadın akşamları tek başına sokağa çıkabilmelidir.					
22. Eşler boşandığında mallar eşit paylaşılmalıdır.					
23. Kız bebeğe pembe, erkek bebeğe mavi renkli giysiler giydirilmelidir.					
24. Erkeğin en önemli görevi evini geçindirmektir.					
25. Erkeğin maddi gücü yeterliyse kadın çalışmamalıdır.					
26. Evlilikte, kadın istemediği zaman cinsel ilişkiyi reddetmelidir.					
27. Mesleki gelişme fırsatlarında kadınlara ve erkeklere eşit haklar tanınmalıdır.					
28. Evlilikte erkeğin öğrenim düzeyi kadından yüksek olmalıdır.					
29. Bir kadın cinsel ilişkiyi evlendikten sonra yaşamalıdır.					
30. Ailede erkek çocuğun öğrenim görmesine öncelik tanınmalıdır.					
31. Erkeğin evleneceği kadın bakire olmalıdır.					
32. Alışveriş yapma, fatura ödeme gibi ev dışı işlerle erkek uğraşmalıdır.					
33. Erkekler statüsü yüksek olan mesleklerde çalışmalıdır.					
34. Ailede kazancın nasıl kullanılacağına erkek karar vermelidir.					
35. Bir erkek gerektiğinde karısını dövmelidir.					
36. Evlilikte gebelikten korunmak sadece kadının sorumluluğudur.					
37. Bir kadın hastaneye gittiğinde kadın doktora muayene olmalıdır.					
38. Evlilikte erkeğin yaşı kadından büyük olmalıdır.					

EK-4. Baba Bebek Bağlanma Ölçeği

1. Bebekle ilgilendiğim zamanlar kızgınlık veya öfke hissediyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Çok nadir e. Hiçbir zaman

2. Bebekle ilgilendiğim zamanlar, onun huysuzlaştığını ve beni üzmeğe çalıştığını hissediyorum;;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Çok nadir e. Hiçbir zaman

3. Son iki hafta içinde bebek ile ilgili duygularımı şöyle tanımlıyorum;

- a. Hoşlanmama
b. Bebeğe karşı güçlü duygularım yok
c. Zayıf sevgi
d. Orta düzeyde sevgi
e. Yoğun sevgi

4. Bebeğimin neye ihtiyacı olduğunu ya da ne istediğini anlayabiliyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Çok nadir e. Hiçbir zaman

5. Bebeğimle olan etkileşim seviyemi göz önüne alırsak şöyle olduğuma inanıyorum;

- a. Benimle aynı durumdaki çoğu babadan çok daha fazla ilgiliyim.
b. Benimle aynı durumdaki çoğu babadan biraz daha fazla ilgiliyim.
c. Benimle aynı durumdaki çoğu babayla aynı seviyede ilgiliyim.
d. Benimle aynı durumdaki çoğu babadan biraz daha az ilgiliyim.
e. Benimle aynı durumdaki çoğu babadan çok daha az ilgiliyim.

6. Bebeğimle birlikteken sıkıldığımı hissediyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Hiçbir zaman

7. Bebeğimle birlikte diğer insanların yanındayken onunla gurur duyduğumu hissediyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Hiçbir zaman

8. Bebekle ilgilenmeye ve onun bakımına mümkün olduğu kadar katılmaya çalışıyorum;

- a. Doğru b. Doğru değil

9. Kendimi(çişim dışında) çevremdeki insanlarla bebek hakkında konuşurken buluyorum;

- a. Hergün birçok kez b. Hergün birkaç kez c. Günde bir kez d. Nadiren

10. Bebekten ayrılmam gerektiği zamanlar kendimi;

- a. Her zaman üzgün hissederim (ya da ondan ayrılmak her zaman zor gelir)
b. Sık sık üzgün hissederim (ya da ondan ayrılmak sık sık zor gelir)
c. Hem üzüntü hem de rahatlama duygularını birlikte hissederim.
d. Sık sık rahatlamış hissederim (ve ayrılmak sık sık kolay gelir).
e. Her zaman rahatlamış hissederim (ve ayrılmak her zaman kolay gelir).

11. Bebekle birlikteyken;

- a. Her zaman çok doyum alıyorum.
- b. Sık sık doyum alıyorum.
- c. Ara sıra doyum alıyorum.
- d. Çok nadir doyum alıyorum.

12. Bebekle birlikte olmadığım zamanlar, kendimi onu düşünürken buluyorum;

- a. Her Zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Çok nadir e. Hiçbir zaman

13. Bebekle birlikteyken;

- a. Genellikle onunla geçirdiğim zamanı uzatmaya çalışırım.
- b. Hiçbiri
- c. Genellikle onunla geçirdiğim zamanı kısa tutmaya çalışırım.

14. Bebekten bir süre uzak kaldığımda, onunla tekrar birlikte olmak için genellikle şöyle

hissederim;

- a. Bu düşünceden yoğun bir keyif alırım
- b. Bu düşünceden orta düzeyde keyif alırım
- c. Bu düşünceden çok az keyif alırım
- d. Bu düşünce hakkında hiçbir şey hissetmem.
- e. Bu düşünce hakkında olumsuz hislerim olur.

15. Geçen üç ay süresince, beş dakika ya da daha fazla süreyle kendimi uyuyan bebeği izlerken buluyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Hiçbir zaman

16. Artık bebek hakkında şöyle düşünüyorum*;**

- a. Tam olarak benim bebeğim gibi.
- b. Biraz benim bebeğim gibi.
- c. Henüz gerçekten benim bebeğim gibi değil.

17. Bebek nedeniyle vazgeçmek zorunda kaldığımız şeyleri düşününce;

- a. Ona çok fazla kızdığımı görüyorum
- b. Ona orta düzeyde kızdığımı görüyorum
- c. Ona çok az kızdığımı görüyorum
- d. Ona hiç kızmıyorum

18. Geçen üç ay süresince, kendime zaman ayıramadığımı ve kendi uğraşlarımı sürdüremediği hissediyorum;

- a. Her zaman b. Sık sık c. Ara sıra d. Hiçbir zaman

19. Bebeğimle birlikte olduğum zaman genellikle;

- a. Çok sabırsızım b. Biraz sabırsızım c. Biraz sabırlıyım d. Çok sabırlıyım

EK-5. Etik Kurul İzni

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ARAŞTIRMALARI ETİK KURUL KARARLARI

KARAR TARİHİ	TOPLANTI SAYISI	KARAR SAYISI
28.01.2022	1	2022-23

KARAR NO: 2022-23
Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Nurşah IŞITAN 'ın Dr. Öğr. Üyesi. Gülay AKMAN danışmanlığında “ Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki” isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket ve ölçek çalışmasını içeren 46464 sayılı dilekçesi okunarak görüşüldü.

Üniversitemiz Lisansüstü Eğitim Enstitüsü öğrencisi Nurşah IŞITAN 'ın Dr. Öğr. Üyesi. Gülay AKMAN danışmanlığında “ Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki” isimli yüksek lisans tezine ilişkin anket ve ölçek çalışmasının kabulüne oy birliği ile karar verildi.

EK-6. KURUM İZNİ

T.C.
ORDU VALİLİĞİ
İl Sağlık Müdürlüğü

Sayı : E-35766460-605.01
Konu : Araştırma İzni (Nurşah İŞİTAN)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisanüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 12/05/2022 tarihli ve 66501263-E-72975315-044-246610 sayılı yazısı.

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisanüstü Eğitim Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisi Nurşah İŞİTAN ve danışmanı Dr.Öğr.Üyesi Gülay AKMAN'ın yürüttüğü **"Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki"** konulu tez çalışmasının sağlık tesisinizde hizmeti aksatmayacak şekilde yürütülmesi, kişisel veri ve özel hayatın korunmasına özen gösterilmesi, yapılacak çalışma sonucunun Müdürlüğümüz bilgisi dışında ilan edilmemesi şartıyla uygun görülmüş olup, alınan komisyon kararı yazımız ekinde gönderilmiştir.Yapılacak çalışmaya gerekli desteğin verilerek kolaylık sağlanması hususunda;

Gereğini arz/rica ederim.

Op.Dr. Dursun TÜZÜN
İl Sağlık Müdürü

EK-7. TOPLUMSAL CİNSİYET ROLLERİ TUTUM ÖLÇEĞİ İZİN

Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği İzin İsteği

3 ✓

Merhaba
Ölçeği çalışmada kullanabilirsin. Kolay gelsin.
Prof.Dr.Simge ZEYNELOĞLU
Gaziantep Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakóltesi
Hemşirelik Bölümü
27310 Gaziantep
Tel: 0342 360 12 00- 4906

NI

Nurşah İŞİTAN

24.12.2021 Cum 00:12

Kime: simge@gantep.edu.tr

↩ ↶ → ...

Sayın Simge Hocam Merhaba;
Ondokuz Mayıs Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği alanında yüksek lisans öğrencisiyim. Geliştirmiş olduğunuz "Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği" ni izin verirseniz referans göstererek Dr. Öğr. Üyesi Gülay AKMAN' ın danışmanlığında yapacağım "Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ile Bebek Bakımına Katılımı ve Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki" başlıklı tez çalışmamda kullanmak istiyorum.

EK-8. BABA BEBEK BAĞLANMA ÖLÇEK İZNİ

duygu gulec <duygu.gulec@ege.edu.tr>

29.12.2021 Çar 01:13

Kime: Siz

Baba Bebek Bağlanma Öl...

91 KB

3 ekin (577 KB) tümünü göster

Tümünü OneDrive'a kaydet

Tümünü indir

Merhaba Nurşah hanım

Ölçeği ve ilgili yayınlarımı ekte gönderiyorum.

Çalışmanız yayınlandığında paylaşırsanız çok sevinirim.

Kolaylıklar dilerim.

EK-9. ONAM FORMU

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı;

Bu araştırma, “Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumları ve Baba Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki” yi incelemek amacıyla yapılmaktadır. Araştırma kapsamında cevaplamanız için size sunulan anket formunda, kişisel özelliklerinizi, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin tutumlarınızı ve bebeğinizle olan bağınızı değerlendirmeye yönelik sorular yer almaktadır. Soruları cevaplamanız yaklaşık 15-20 dakikanızı alacaktır. Sizden her soruya samimi ve doğru cevap vermeniz istenmektedir. Sorulara vereceğiniz cevaplar bu alandaki bilgi gereksinimine katkıda bulunacaktır.

Araştırmaya katılmanız tamamen gönüllülük esasına bağlıdır. Araştırmanın herhangi bir aşamasında ayrılma hakkınız vardır. Araştırmaya katılmayı kabul etmeniz durumunda kimliğinizle ilgili bilgiler kesinlikle gizli tutulacak ve araştırmanın hiçbir aşamasında adınız soyadınız kullanılmayacaktır. Vereceğiniz yanıtlardan elde edilecek veriler sadece bilimsel amaçlarla kullanılacak ve gizli tutulacaktır. Araştırmaya katılmanız karşılığında sizden ücret talep edilmeyecek ya da size ücret ödenmeyecektir. Araştırmaya vereceğiniz katkı için teşekkür ederiz.

Yüksek Lisans Öğrencisi Nurşah İŞİTAN

Bilgilendirilmiş Onam Formunu okudum ve anladım. Çalışma hakkında sözlü ve yazılı olarak bilgilendirildim. Çalışma hakkında soru sorma olanağı buldum ve sorularıma tatmin edici yanıtlar aldım. Araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının Adı-Soyadı:

İmzası:

Tarih:...../...../.....

EK-10. Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları (n:150)

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları		
İlk Baba Olma Yaşı $\bar{X} \pm SS / \text{Medyan (min-maks)}$	29.0 $\pm$ 3.63	29.0 (19.0-40.0)
	n	%
İlk Baba Olma Yaş Aralığı		
20-27	53	35.3
28-32	76	50.7
>33	21	14.0
Çocuk Sayısı		
1	84	56.0
2	52	34.7
3 ve üzeri	14	9.3
Gebeliğin Planlı Olma Durumu		
Evet	134	89.3
Hayır	16	10.7
Anneyle Gebelik Kontrollerine Katılma Durumu		
Evet	118	78.7
Hayır	32	21.3
Bebeğin Doğum Şekli		
Vajinal	69	46.0
Sezaryen	81	54.0
Bebeğin Cinsiyeti		
Kız	82	54.7
Erkek	68	45.3
Bebeğin Cinsiyetinden Memnuniyet		
Evet	147	98.0
Hayır	3	2.0
Bebeğin Yaş Aralığı (Ay)		
4-6	56	37.3
7-9	39	26.0
10-12	55	36.7
Bebek Bakımına Yönelik Bilgi Alma Durumu		
Evet	83	55.3
Hayır	67	44.7
Bebek Bakımına Yönelik Bilgi Kaynakları (n=83) */**		
Hemşire	56	37.3
Ebe	44	29.3
Hekim	43	28.7
Aile büyükleri	63	42.0
Akrabalar	25	16.7
Arkadaşlar	20	13.3
İnternet	53	35.3
Kitap	30	20.0
Dergi/Gazete	14	9.3
Diğer	8	5.3
Bebek Bakımına Katılma Durumu		
Evet	92	61.3
Kısmen	50	33.3
Hayır	8	5.3

**Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları
(devamı)**

Bebek Bakımında Katıldıkları Faaliyetler (n=142) */**	n	%
Gaz çıkarma	102	68.0
Ağladığında sakinleştirme	123	82.0
Mamasını/sütünü/yemeğini hazırlama	62	41.3
Besleme	71	47.3
Bezini değiştirme	81	54.0
Giysilerini değiştirme	82	54.7
Banyo yaptırma	75	50.0
Masaj yapma	60	40.0
Oyun oynama	122	81.3
Dışarıda gezdirmeye	110	73.3
Masal anlatma/kitap okuma	59	39.3
Uyutma	92	61.3
Aşı/doktor randevularına götürme	110	73.3
Hastalandığında bakma	107	71.3
Bebek bakımı için gerekli ürünleri alma	118	78.7
Diğer	24	16.0
Bebekle Günlük Ortalama Geçirilen Süre		
1-3 saat	55	36.7
4-6 saat	72	48.0
>7 saat	23	15.3
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Alma Durumu		
Evet	88	58.7
Hayır	62	41.3
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Kaynakları (n=88) */**		
I. Derece aile üyeleri (Anne, kayınvalide, baba, kardeş vb)	72	48.0
Akrabalar	21	14.0
Arkadaşlar	1	0.7
Bakıcı	14	9.3
Diğer	3	2.0

* Yüzdelere n değeri üzerinden hesaplanmıştır.

** Birden fazla seçenek işaretlendiği için satır yüzdeleri hesaplanmıştır.

EK-11. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Sosyo-demografik Özellikler	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Yaş Aralığı												
23-27	32.68	5.29	23.73	7.86	31.86	6.10	24.36	7.60	21.41 ^a	5.17	134.05	29.10
28-32	32.75	4.52	26.57	7.54	33.19	4.60	26.28	6.92	23.81 ^a	4.77	142.60	24.42
33-37	32.59	3.92	23.46	6.40	32.07	4.61	23.71	6.52	21.76 ^b	4.28	133.59	21.86
>38	30.47	6.87	23.24	8.87	30.59	7.00	24.32	8.05	20.00 ^b	5.85	128.62	32.17
F / p	1.64	0.1818	1.94	0.1262	1.59	0.1952	1.14	0.3342	4.32	0.0060	2.13	0.0985
Cohen d	0.36758		0.39899		0.36108		0.30639		0.59556		0.41876	
Eğitim Durumu												
İlköğretim	27.95 ^b	5.06	19.16 ^b	7.36	27.26 ^b	6.98	21.32 ^b	8.71	19.05 ^b	6.41	114.74 ^b	28.01
Lise	28.63 ^b	4.88	19.78 ^b	6.33	29.00 ^b	5.07	20.96 ^b	5.93	19.15 ^b	5.21	117.52 ^b	24.06
Üniversite	33.83 ^a	4.43	26.76 ^a	7.12	33.69 ^a	4.46	26.53 ^a	6.63	23.26 ^a	4.49	144.07 ^a	23.18
Lisansüstü	34.13 ^a	3.42	26.80 ^a	6.84	34.40 ^a	3.64	26.40 ^a	6.76	23.73 ^a	3.15	145.47 ^a	19.17
F / p	16.06	<.0001	11.45	<.0001	14.06	<.0001	6.68	0.0003	8.27	<.0001	14.87	<.0001
Cohen d	1.14898		0.97017		1.07518		0.74112		0.82456		1.10551	
Yaşadığı Yer												
İl	33.49 ^a	4.27	26.42 ^a	6.73 ^b	33.69	4.24 ^b	26.51 ^a	6.28	23.75 ^a	4.24	143.86 ^a	21.52
İlçe	30.49 ^b	5.91	22.36 ^b	8.24 ^a	30.23	6.11 ^a	23.30 ^b	7.74	19.92 ^b	5.31	126.30 ^b	29.20
Köy	30.62 ^b	4.99	21.38 ^b	8.40 ^a	29.46	6.89 ^a	20.46 ^b	7.76	19.54 ^b	5.81	121.46 ^b	30.10
F / p	6.63	0.0018	6.12	0.0028	8.98	0.0002	6.30	0.0024	12.33	<.0001	10.13	<.0001
Cohen d	0.60051		0.57700		0.69909		0.58554		0.81919		0.74247	

Sosyo-demografik Özellikler (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Meslek												
Memur	33.83 ^a	4.38	26.95 ^a	6.35	33.94 ^a	4.48	26.41 ^a	6.32	23.21 ^a	4.38	144.35 ^a	21.56
İşçi	30.36 ^b	4.43	22.19 ^b	7.29	30.50 ^b	5.27	22.71 ^b	6.56	20.00 ^b	5.54	125.76 ^b	25.61
Serbest meslek	29.04 ^b	6.48	20.46 ^b	8.86	29.00 ^b	6.31	22.67 ^b	8.21	20.67 ^b	5.24	121.83 ^b	30.06
Diğer	34.56 ^a	4.02	26.67 ^a	8.10	33.22 ^a	5.68	27.06 ^a	8.59	24.28 ^a	4.79	145.78 ^a	27.80
F / p	9.72	<.0001	6.92	0.0002	7.28	0.0001	3.76	0.0122	5.53	0.0013	8.30	<.0001
Cohen d	0.89381		0.75425		0.77329		0.55612		0.67435		0.82604	
Gelir Durumu												
Gelir-giderden az	29.24 ^b	5.91	20.29 ^b	7.90	29.39 ^b	6.02	22.08 ^b	7.95	19.87 ^b	6.09	120.87 ^b	29.17
Gelir-gidere denk	32.97 ^a	4.48	25.61 ^a	7.33	32.56 ^a	5.16	25.33 ^a	6.86	22.36 ^a	4.91	138.83 ^a	25.13
Gelir-giderden fazla	33.52 ^a	4.48	26.62 ^a	6.71	33.79 ^a	4.69	26.57 ^a	6.43	23.45 ^a	3.89	143.95 ^a	21.85
F / p	9.42	0.0001	8.86	0.0002	7.42	0.0008	4.36	0.0145	5.43	0.0053	9.24	0.0002
Cohen d	0.71589		0.69453		0.63565		0.48714		0.54347		0.70930	
Aile Tipi												
Çekirdek aile	32.63	4.96	25.41	7.34	32.64	5.05	25.61	6.90	22.47	4.79	138.76	24.90
Geniş aile	28.13	5.26	16.73	6.44	27.27	6.97	18.07	6.35	18.13	6.57	108.33	28.03
t / p	3.31	0.0012	4.39	0.0001	3.75	0.0003	4.04	0.0001	3.20	0.0017	4.43	<.0001
Cohen d	0.90180		1.19587		1.02007		1.10032		0.86981		1.20677	
Sosyal Güvence												
Var	32.52	4.91	24.97	7.39	32.43	5.37	25.21	7.13	22.26	4.97	137.39	25.78
Yok	26.78	6.14	17.89	9.70	27.00	4.97	19.33	6.20	18.44	6.62	109.44	29.37
t / p	3.36	0.0010	2.74	0.0070	2.95	0.0037	2.41	0.0171	2.19	0.0300	3.13	0.0021
Cohen d	1.15367		0.94054		1.01336		0.82896		0.75313		1.07538	
Medeni Durum												
Evlili	32.30	5.04	24.55	7.71	32.23	5.42	24.85	7.20	22.10	5.13	136.03	26.56
Bekar	27.75	7.85	24.50	8.23	27.50	7.05	25.00	8.04	19.50	5.45	124.25	35.19
t / p	1.76	0.0812	0.01	0.9902	1.71	0.0895	-0.04	0.9672	1.00	0.3188	0.87	0.3866
Cohen d	0.88989		0.00621		0.86632		0.02087		0.5070		0.44005	

Sosyo-demografik Özellikler (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Evlilik Süresi												
1-5 yıl	32.58	5.22	24.67	7.58	32.24	5.44	24.94	7.25	22.36	5.04	136.80	27.07
6-10 yıl	31.44	5.47	24.95	7.39	32.51	5.01	25.32	6.69	22.32	4.68	136.54	23.69
>11 yıl	31.95	4.17	23.24	8.93	30.71	6.56	23.57	8.11	20.10	6.11	129.57	31.17
F / p	0.71	0.4949	0.37	0.6922	0.81	0.4467	0.42	0.6567	1.76	0.1758	0.64	0.5276
Cohen d	0.19614		0.14167		0.21001		0.15150		0.30940		0.18696	
Annenin Yaş Aralığı												
20-27	32.42	4.96	23.74	8.08	31.50	5.62	24.39	7.61	21.74	5.20	133.79	27.77
28-32	32.27	4.75	25.06	7.48	32.91	4.92	25.23	7.07	22.91	4.87	138.39	25.50
33-37	32.74	3.95	23.70	6.89	31.11	5.77	23.33	6.57	20.59	5.03	131.48	25.80
>38	30.13	8.48	25.73	9.38	31.60	7.06	27.00	7.80	21.27	6.03	135.73	32.41
F / p	0.93	0.4279	0.47	0.7071	1.00	0.3957	0.96	0.4133	1.57	0.1998	0.52	0.6699
Cohen d	0.27649		0.19552		0.28639		0.28093		0.35893		0.20652	
Annenin Eğitim Durumu												
İlkokul	28.08 ^b	5.36	19.75 ^b	7.71	27.67 ^b	6.78	21.17 ^b	8.53	18.21 ^b	5.93	114.88 ^b	28.86
Lise	29.09 ^b	5.21	19.88 ^b	6.46	29.03 ^b	5.25	21.00 ^b	5.67	19.63 ^b	4.88	118.63 ^b	22.58
Üniversite	34.37 ^a	3.84	27.51 ^a	6.52	34.42 ^a	3.81	27.48 ^a	6.26	23.75 ^a	4.08	147.52 ^a	20.66
Lisansüstü	33.50 ^a	3.34	26.10 ^a	8.24	33.10 ^a	3.98	24.00 ^a	6.75	24.50 ^a	4.09	141.20 ^a	22.02
F / p	19.43	<.0001	14.40	<.0001	18.43	<.0001	10.66	<.0001	13.35	<.0001	20.69	<.0001
Cohen d	1.26361		1.08794		1.23088		0.93585		1.04736		1.30399	
Annenin Mesleği												
Memur	34.40 ^a	3.69	27.97 ^a	5.99	34.10 ^a	3.82	26.98 ^a	5.70	23.89 ^a	3.97	147.34 ^a	19.12
İşçi	31.00 ^b	7.62	25.88 ^a	8.43	32.35 ^b	5.37	25.94 ^a	7.34	20.94 ^b	5.29	136.12 ^b	27.64
Çalışmıyor	29.71 ^b	4.55	19.86 ^b	7.11	29.22 ^b	5.97	21.49 ^b	7.05	19.93 ^b	5.49	120.22 ^b	26.47
Diğer	34.50 ^a	4.62	28.00 ^a	5.80	35.58 ^a	4.12	28.83 ^a	8.73	24.33 ^a	4.44	151.25 ^a	23.28
F / p	11.48	<.0001	16.11	<.0001	11.91	<.0001	8.59	<.0001	8.05	<.0001	15.26	<.0001
Cohen d	0.97120		1.15060		0.98945		0.84043		0.81336		1.12009	

Sosyo-demografik Özellikler (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Anneyle İlişki Durumu												
İyi	33.03	4.81	25.58	7.00	33.11	4.68	25.83	6.84	23.01	4.42	140.55	23.22
Orta	29.06	5.22	20.75	8.97	28.38	6.64	21.25	7.45	18.44	5.99	117.88	31.37
t / p	4.06	0.0001	3.25	0.0014	4.61	0.0001	3.30	0.0012	4.78	0.0001	4.52	0.0001
Cohen d	0.80838		0.64717		0.91925		0.65715		0.95355		0.90165	

p:Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi); KW: Kruskal Wallis Varyans Analizi (Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir)

EK-12. Babaların Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumlarına Göre Dağılımları

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumu	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
İlk Baba Olma Yaşı												
20-27	32.09	5.04	23.51	7.66	31.13	5.77	23.83	7.14	21.53	5.54	132.09	27.49
28-32	32.68	4.60	25.22	7.62	32.79	5.17	25.25	7.14	22.47	4.92	138.42	26.13
>33	30.57	6.98	24.71	8.14	32.05	5.78	26.00	7.58	21.71	4.92	135.05	27.19
F / P	1.40	0.2490	0.78	0.4608	1.43	0.2421	0.92	0.4022	0.57	0.5649	0.88	0.4169
Cohen d	0.27636		0.20587		0.27917		0.22332		0.17664		0.21884	
Çocuk Sayısı												
1 Çocuk	33.02 ^a	4.60	25.29	7.38	32.83 ^a	5.05	25.70	7.12	22.88 ^a	4.85	139.73 ^a	25.38
2 Çocuk	31.77 ^a	5.38	24.56	8.05	31.75 ^a	5.45	24.42	6.70	21.60 ^a	5.11	134.10 ^a	27.19
3 Çocuk ve üzeri	28.64 ^b	6.03	20.07	7.14	29.00 ^b	7.20	21.36	8.68	18.57 ^b	5.60	117.64 ^b	26.76
F / P	4.83	0.0093	2.82	0.0626	3.18	0.0446	2.37	0.0969	4.74	0.0101	4.43	0.0135
Cohen d	0.51275		0.39205		0.41579		0.35928		0.50810		0.49114	
Gebeliğin Planlı Olma Durumu												
Evet	32.50	4.99	25.24	7.31	32.66	4.96	25.34	7.00	22.43	4.83	138.17	24.98
Hayır	29.50	5.83	18.75	8.61	27.44	7.41	20.75	7.76	18.69	6.44	115.13	32.64
T / P	2.23	0.0272	3.29	0.0012	3.75	0.0003	2.45	0.0153	2.82	0.0054	3.37	0.0010
Cohen d	0.59023		0.87093		0.99136		0.64883		0.74642		0.89127	
Eşikle Gebelik Kontrollerine Katılma												
Evet	32.83	5.00	25.54	7.26	32.96	4.90	25.69	6.97	22.75	4.53	139.78	24.36
Hayır	29.78	5.05	20.88	8.22	28.94	6.41	21.75	7.29	19.38	6.32	120.72	30.03
T / P	3.05	0.0027	3.13	0.0021	3.84	0.0002	2.81	0.0056	3.42	0.0008	3.73	0.0003
Cohen d	0.60837		0.62443		0.76523		0.56067		0.68145		0.74298	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumu (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Bebeğin Doğum Şekli												
Vajinal	31.90	6.09	24.07	8.75	31.10	6.52	24.55	8.35	20.84	5.62	132.46	31.59
Sezaryen	32.42	4.22	24.95	6.69	32.95	4.29	25.11	6.09	23.05	4.47	138.48	21.61
T / P	-0.62	0.5385	-0.70	0.4878	-2.08	0.0394	-0.47	0.6362	-2.68	0.0082	-1.38	0.1704
Cohen d	0.10099		0.11396		0.34053		0.07766		0.43910		0.22571	
Bebeğin Cinsiyeti												
Kız	31.94	5.74	24.61	8.30	31.76	5.87	24.96	7.72	22.09	5.33	135.35	29.13
Erkek	32.47	4.37	24.47	6.94	32.51	5.01	24.72	6.57	21.97	4.92	136.15	23.75
T / P	-0.63	0.5310	0.11	0.9126	-0.84	0.4014	0.21	0.8378	0.14	0.8921	-0.18	0.8572
Cohen d	0.10300		0.01803		0.13804		0.03363		0.02228		0.02957	
Bebeğin Cinsiyetinden Memnuniyet												
Evet	32.35	5.01	24.76	7.60	32.29	5.36	24.97	7.19	22.18	5.08	136.55	26.24
Hayır	23.67	5.51	14.33	5.51	22.67	3.21	19.00	6.08	15.00	1.73	94.67	20.40
T / P	2.97	0.0035	2.36	0.0197	3.09	0.0024	1.43	0.1554	2.44	0.0160	2.74	0.0068
Cohen d	1.73035		1.37536		1.80285		0.83273		1.42097		1.60020	
Bebeğin Yaş Aralığı (Ay)												
4-6	31.88	5.50	24.48 ^a	7.46	32.02 ^a	5.51	25.13 ^a	7.43	22.36 ^a	5.01	135.86 ^a	26.82
7-9	31.08	4.66	21.79 ^b	7.51	30.36 ^b	5.84	22.26 ^b	6.40	19.67 ^b	5.07	125.15 ^b	25.57
10-12	33.27	4.99	26.56 ^a	7.57	33.42 ^a	4.93	26.42 ^a	7.10	23.38 ^a	4.81	143.05 ^a	25.40
F / P	2.27	0.1071	4.60	0.0115	3.68	0.0276	4.04	0.0197	6.62	0.0018	5.42	0.0054
Cohen d	0.35138		0.50033		0.44752		0.46869		0.60009		0.54296	
Bebek Bakımına Yönelik Danışmanlık Alma												
Evet	32.80	5.48	25.98	7.50	33.33	4.70	25.53	7.17	22.73	4.96	140.36	25.45
Hayır	31.42	4.64	22.78	7.61	30.58	6.03	24.01	7.20	21.16	5.25	129.96	27.37
t / p	-1.64	0.1037	-2.58	0.0108	-3.13	0.0021	-1.28	0.2009	-1.88	0.0622	-2.41	0.0173
Cohen d	0.2689		0.42378		0.51419		0.21098		0.30856		0.39535	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumu (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Bebek Bakımına Yönelik Bilgi Kaynakları (n=83)												
Hemşire												
Evet	32.96	5.21	26.39	7.76	33.11	4.48	25.66	6.78	22.80	4.73	140.93	25.79
Hayır	31.71	5.08	23.45	7.48	31.50	5.95	24.37	7.43	21.57	5.33	132.61	26.95
t / p	-1.44	0.1506	-2.30	0.0228	-1.75	0.0829	-1.06	0.2905	-1.42	0.1568	-1.86	0.0651
Cohen d	0.2438		0.38845		0.29472		0.17908		0.24024		0.31376	
Ebe												
Evet	32.18	5.35	24.84	8.07	32.27	5.30	24.77	7.50	22.32	5.05	136.39	27.79
Hayır	32.18	5.09	24.42	7.57	32.03	5.59	24.89	7.10	21.92	5.19	135.43	26.43
t / p	-0.00	0.9978	-0.30	0.7639	-0.25	0.8049	0.09	0.9299	-0.44	0.6630	-0.20	0.8434
Cohen d	0.0005		0.05396		0.04438		0.01580		0.07830		0.03550	
Hekim												
Evet	32.91	6.05	27.33	6.36	33.56	3.73	27.42	6.84	23.09	4.02	144.30	22.30
Hayır	31.89	4.74	23.43	7.92	31.51	5.97	23.82	7.11	21.61	5.48	132.26	27.68
t / p	-1.10	0.2746	-2.87	0.0047	-2.09	0.0388	-2.83	0.0053	-1.61	0.1093	-2.54	0.0122
Cohen d	0.1980		0.51859		0.37647		0.51127		0.29092		0.45841	
Aile Büyükleri												
Evet	32.00	4.98	24.43	7.19	32.32	5.08	24.70	7.07	22.11	4.89	135.56	25.76
Hayır	32.31	5.29	24.63	8.08	31.94	5.80	24.97	7.32	21.98	5.33	135.83	27.58
t / p	0.36	0.7170	0.16	0.8735	-0.41	0.6812	0.22	0.8234	-0.16	0.8752	0.06	0.9512
Cohen d	0.0600		0.02638		0.06810		0.03699		0.02604		0.01014	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumu (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Akrabalar												
Evet	31.36	4.53	24.76	7.99	31.84	5.60	24.12	7.37	21.84	5.57	133.92	28.16
Hayır	32.34	5.27	24.50	7.66	32.15	5.49	25.00	7.18	22.07	5.07	136.07	26.55
t / p	0.87	0.3850	-0.15	0.8799	0.26	0.7963	0.56	0.5785	0.21	0.8374	0.37	0.7147
Cohen d	0.19091		0.03317		0.05665		0.12198		0.04505		0.08024	
Arkadaşlar												
Evet	33.70	5.56	27.35	7.98	33.80	5.30	25.60	7.27	23.75	4.87	144.20	27.82
Hayır	31.95	5.07	24.12	7.59	31.84	5.49	24.74	7.21	21.77	5.14	134.41	26.44
t / p	-1.42	0.1569	-1.76	0.0800	-1.49	0.1374	-0.50	0.6199	-1.62	0.1084	-1.53	0.1278
Cohen d	0.34171		0.42345		0.35874		0.11940		0.38792		0.36783	
İnternet												
Evet	32.89	4.78	24.83	7.28	33.25	4.68	25.36	6.40	22.70	4.82	139.02	25.09
Hayır	31.79	5.33	24.39	7.94	31.47	5.81	24.58	7.62	21.67	5.29	133.91	27.56
t / p	-1.24	0.2152	-0.33	0.7399	-1.91	0.0587	-0.63	0.5270	-1.17	0.2424	-1.12	0.2645
Cohen d	0.21261		0.05682		0.32541		0.10832		0.20050		0.19131	
Kitap												
Evet	35.13	3.06	29.10	6.45	34.90	3.50	28.43	6.03	24.60	3.46	152.17	18.82
Hayır	31.44	5.31	23.41	7.58	31.40	5.68	23.96	7.21	21.39	5.29	131.60	26.90
t / p	-3.65	0.0004	-3.78	0.0002	-3.22	0.0016	-3.13	0.0021	-3.15	0.0020	-3.95	0.0001
Cohen d	0.74593		0.77224		0.65721		0.63990		0.64343		0.80585	
Dergi/Gazete												
Evet	33.07	3.65	28.00	6.94	34.14	3.51	27.21	6.29	24.00	3.78	146.43	20.25
Hayır	32.09	5.28	24.19	7.70	31.89	5.62	24.61	7.26	21.83	5.22	134.61	27.14
t / p	-0.68	0.4983	-1.78	0.0777	-1.47	0.1443	-1.29	0.1984	-1.51	0.1327	-1.58	0.1157
Cohen d	0.19056		0.49870		0.41197		0.36260		0.42435		0.44417	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bakım Durumu (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Diğer												
Evet	34.63	4.10	27.00	5.35	33.63	4.84	23.88	5.82	25.50	3.63	144.63	18.84
Hayır	32.04	5.18	24.41	7.79	32.01	5.53	24.91	7.28	21.84	5.15	135.21	27.08
t / p	-1.38	0.1683	-0.93	0.3556	-0.81	0.4212	0.39	0.6941	-1.98	0.0493	-0.97	0.3343
Cohen d	0.50303		0.33673		0.29306		0.14318		0.72030		0.35195	
Bebekle Günlük Geçirilen Süre												
1-3	29.71 ^b	5.35	20.64 ^b	7.46	29.04 ^b	5.98	21.07 ^b	6.95	19.16 ^b	5.20	119.62 ^a	26.20
4-6	33.04 ^a	4.47	26.25 ^a	6.68	33.75 ^a	4.30	26.54 ^a	6.03	23.29 ^a	4.16	142.88 ^b	21.71
>7	35.39 ^a	4.03	28.57 ^a	7.44	34.26 ^a	4.39	28.61 ^a	7.43	24.96 ^a	4.66	151.78 ^a	23.49
F / p	13.84	<.0001	14.12	<.0001	16.41	<.0001	15.10	<.0001	17.74	<.0001	21.23	<.0001
Cohen d	0.86802		0.87675		0.94493		0.90660		0.98255		1.07489	
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Alma Durumu												
Evet	32.59	5.57	25.85	7.62	33.10	5.01	25.77	7.18	22.48	4.88	139.80	26.29
Hayır	31.60	4.46	22.69	7.48	30.68	5.86	23.55	7.08	21.40	5.45	129.92	26.51
t / p	-1.17	0.2457	-2.52	0.0128	-2.72	0.0073	-1.88	0.0621	-1.26	0.2081	-2.26	0.0254
Cohen d	0.19326		0.41793		0.45104		0.31166		0.20964		0.37436	
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Kaynakları												
I. Derece Aile Üyeleri												
Evet	32.46	5.75	25.44	7.53	32.76	5.31	25.46	7.22	22.25	4.81	138.38	26.60
Hayır	31.92	4.55	23.72	7.79	31.49	5.61	24.29	7.18	21.83	5.44	133.26	26.80
t / p	-0.63	0.5266	-1.38	0.1705	-1.43	0.1555	-0.99	0.3243	-0.50	0.6211	-1.17	0.2428
Cohen d	0.10372		0.22511		0.23334		0.16164		0.08096		0.19165	
Akrabalar												
Evet	29.90	7.32	22.95	8.55	30.76	5.85	24.05	8.43	20.90	4.82	128.57	29.16
Hayır	32.55	4.64	24.81	7.55	32.32	5.42	24.98	7.01	22.22	5.18	136.88	26.26
t / p	-3.26	0.0014	-1.20	0.2326	-3.11	0.0022	-2.19	0.0304	-1.68	0.0957	-2.52	0.0128
Cohen d	0.60243		0.22132		0.57490		0.40352		0.30955		0.46520	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumu (devamı)	Eşitlikçi Cinsiyet Rolü		Kadın Cinsiyet Rolü		Evlilikte Cinsiyet Rolü		Geleneksel Cinsiyet Rolü		Erkek Cinsiyet Rolü		TCRTÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Arkadaşlar												
Evet	39.00	.	37.00	.	35.00	.	38.00	.	30.00	.	179.00	.
Hayır	32.13	5.14	24.46	7.65	32.08	5.50	24.77	7.14	21.98	5.11	135.42	26.59
Bakıcı												
Evet	32.64	5.93	25.57	7.47	33.71	5.14	26.50	6.57	21.86	5.30	140.29	26.68
Hayır	32.13	5.09	24.44	7.73	31.93	5.52	24.68	7.26	22.05	5.14	135.24	26.80
t / p	-0.35	0.7253	-0.52	0.6023	-1.16	0.2493	-0.90	0.3704	0.13	0.8933	-0.67	0.5035
Cohen d	0.09883		0.14657		0.32465		0.25217		0.03773		0.18824	
Diğer												
Evet	36.00	3.61	27.67	3.06	34.67	1.53	29.00	7.21	25.67	2.08	153.00	16.70
Hayır	32.10	5.16	24.48	7.75	32.05	5.53	24.77	7.20	21.96	5.15	135.36	26.83
t / p	-1.30	0.1954	-0.71	0.4798	-0.82	0.4152	-1.01	0.3151	-1.24	0.2167	-1.13	0.2594
Cohen d	0.75861		0.41317		0.47649		0.58792		0.72349		0.66025	

p:Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi)
(Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir)

EK-13. Babaların Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Sosyodemografik Özelliklerine Göre Dağılımları

Sosyo-demografik Özellikler	Sabır Hoşgörüsü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Yaş								
23-27	25.05	5.03	24.55 ^b	6.30	15.00	2.37	64.59	12.85
28-32	25.02	3.51	26.47 ^a	4.02	15.74	1.61	67.23	7.83
33-37	25.12	2.88	25.44 ^a	3.97	15.41	1.84	65.98	7.67
>38	24.38	4.43	23.24 ^b	5.96	14.65	2.71	62.26	12.55
F / p	0.28	0.8403	3.20	0.0252	2.09	0.1039	1.85	0.1413
Cohen d	0.15149		0.51285		0.41461		0.38959	
Eğitim Durumu								
İlköğretim	24.47 ^a	4.10	22.53 ^b	5.99	13.89 ^b	3.11	60.89 ^b	12.30
Lise	22.59 ^b	4.01	22.33 ^b	4.91	14.41 ^b	2.08	59.33 ^b	10.51
Üniversite	25.71 ^a	3.63	26.45 ^a	4.46	15.87 ^a	1.64	68.02 ^a	8.63
Lisansüstü	24.87 ^a	2.39	26.07 ^a	3.51	15.27 ^a	1.83	66.20 ^a	6.47
F / p	5.10	0.0022	7.73	<.0001	7.47	0.0001	7.64	<.0001
Cohen d	0.64772		0.79700		0.78373		0.79261	
Yaşadığı Yer								
İl	25.52	3.64	26.29 ^a	4.52	15.71 ^a	1.86	67.52 ^a	8.84
İlçe	24.17	3.84	23.75 ^b	5.18	14.77 ^b	2.30	62.70 ^b	10.62
Köy	23.92	4.35	23.77 ^b	5.63	14.69 ^b	2.25	62.38 ^b	11.23
F / p	2.58	0.0792	5.00	0.0079	4.00	0.0204	4.69	0.0106
Cohen d	0.37473		0.52189		0.46645		0.50512	
Meslek								
Memur	25.23	3.72	26.03 ^a	4.48	15.67 ^a	1.84	66.92 ^a	8.87
İşçi	24.55	3.78	24.64 ^a	5.20	15.05 ^a	1.96	64.24 ^b	10.34
Serbest meslek	24.00	4.54	22.54 ^b	5.51	14.21 ^b	2.78	60.75 ^b	11.71
diğer	25.78	3.08	26.78 ^a	4.37	15.94 ^a	1.76	68.50 ^a	8.33
F / p	1.05	0.3733	3.87	0.0107	3.80	0.0116	3.17	0.0262
Cohen d	0.29348		0.56386		0.55904		0.51055	
Gelir Durumu								
Gelir-giderden az	23.45 ^b	4.52	23.08 ^b	5.80	14.82 ^b	2.38	61.34 ^b	12.00
Gelir-gidere denk	25.20 ^a	3.55	25.51 ^a	4.73	15.17 ^a	2.12	65.89 ^a	9.34
Gelir-giderden fazla	25.74 ^a	3.21	26.50 ^a	4.03	15.93 ^a	1.64	68.17 ^a	7.69
F / p	4.16	0.0174	5.29	0.0061	3.11	0.0477	5.14	0.0070
Cohen d	0.47609		0.53650		0.41124		0.52893	
Aile Tipi								
Çekirdek aile	25.16	3.59	25.63	4.73	15.47	1.90	66.26	9.18
Geniş aile	22.60	5.01	21.07	5.55	13.73	3.10	57.40	13.04
t / p	2.52	0.0130	3.49	0.0006	3.12	0.0022	3.39	0.0009
Sosyal Güvence								
Var	25.05	3.58	25.43	4.82	15.38	2.04	65.86	9.44
Yok	22.67	6.30	21.11	6.03	14.00	2.74	57.78	14.66
t / p	1.83	0.0687	2.57	0.0112	1.92	0.0564	2.40	0.0176
Cohen d	0.63042		0.88268		0.66109		0.82526	

Sosyo-demografik Özellikler (devamı)	Sabır Hoşgörü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Medeni Durum								
Evli	25.01	3.78	25.27	4.95	15.35	2.06	65.63	9.81
Bekar	21.25	3.59	21.50	5.69	13.25	2.99	56.00	12.08
t / p	1.96	0.0514	1.50	0.1359	1.99	0.0482	1.93	0.0558
Cohen d	0.99551		0.75994		1.00958		0.97698	
Evlilik Süresi								
1-5 yıl	24.69	4.13	25.55	5.04	15.24	2.11	65.48	10.26
6-10 yıl	25.17	3.22	24.98	4.34	15.68	1.69	65.83	8.58
>11 yıl	25.29	3.57	24.00	5.91	14.76	2.68	64.05	11.39
F / p	0.34	0.7141	0.86	0.4266	1.42	0.2460	0.23	0.7932
Cohen d	0.13554		0.21594		0.27757		0.11236	
Annenin Yaş Aralığı								
20-27	25.05	4.28	25.13	5.51	15.16	2.19	65.34	10.93
28-32	24.63	3.70	25.54	4.47	15.44	1.79	65.61	8.94
33-37	24.70	3.07	24.00	4.80	15.11	2.21	63.81	9.33
>38	26.20	4.35	25.67	6.30	15.27	3.03	67.13	13.15
F / p	0.74	0.5294	0.67	0.5707	0.24	0.8713	0.39	0.7629
Cohen d	0.24675		0.23496		0.13923		0.17823	
Annenin Eğitim Durumu								
İlköğretim	23.71 ^a	4.34	22.13 ^b	5.49	14.13 ^b	2.79	59.96 ^b	12.01
Lise	23.69 ^a	4.12	23.22 ^b	5.19	14.47 ^b	2.29	61.38 ^b	10.79
Üniversite	25.86 ^a	3.34	26.70 ^a	4.28	15.92 ^a	1.54	68.48 ^a	8.05
Lisansütü	23.70 ^b	3.40	25.90 ^a	3.54	15.50 ^a	1.90	65.10 ^a	6.76
F / p	4.22	0.0068	8.43	<.0001	7.48	0.0001	7.75	<.0001
Cohen d	0.58876		0.83225		0.78431		0.79807	
Annenin Mesleği								
Memur	25.40	3.61	26.10 ^a	4.11	15.92 ^a	1.58	67.42 ^a	8.17
İşçi	25.18	3.94	26.12 ^a	5.48	15.18 ^a	2.10	66.47 ^a	11.16
Çalışmıyor	24.05	4.11	23.39 ^b	5.41	14.56 ^b	2.46	62.00 ^b	11.02
Diğer	26.17	2.41	27.83 ^a	3.81	15.83 ^a	1.47	69.83 ^a	6.31
F / p	1.84	0.1425	4.93	0.0027	4.87	0.0029	4.27	0.0063
Cohen d	0.38889		0.63632		0.63293		0.59270	
Annenin İlişki Durumu								
İyi	25.69	3.30	26.25	4.39	15.70	1.77	67.64	8.37
Orta	22.00	4.20	21.22	5.11	13.78	2.51	57.00	10.92
F / p	5.29	<.0001	5.54	<.0001	4.94	<.0001	5.96	<.0001
Cohen d	1.05394		1.10387		0.98456		1.18759	

p:Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi)
(Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir)

EK-14. Babaların Baba Bebek Bağlanması Ölçeği Toplam ve Alt Boyut Puan Ortalamalarının Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakım Durumlarına Göre Dağılımları

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları	Sabır Hoşgörü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
İlk Baba Olma Yaş Aralığı								
20-27	24.98	4.19	24.53	5.36	15.26	2.21	64.77	10.91
28-32	24.75	3.45	25.49	4.73	15.30	1.87	65.54	8.88
>33	25.29	4.20	25.67	5.01	15.33	2.65	66.29	11.41
F / p	0.18	0.8385	0.69	0.5015	0.01	0.9905	0.19	0.8245
Cohen d	0.09796		0.19426		0.02279		0.10253	
Çocuk Sayısı								
1 çocuk	25.17	3.70	25.86 ^a	4.83	15.48 ^a	1.97	66.50 ^a	9.35
2 çocuk	24.77	4.03	25.04 ^a	4.94	15.40 ^a	2.01	65.21 ^a	10.39
3 çocuk ve üzeri	23.86	3.72	21.57 ^b	4.83	13.79 ^b	2.67	59.21 ^b	10.15
F / p	0.76	0.4703	4.68	0.0107	4.17	0.0173	3.33	0.0385
Cohen d	0.20313		0.50472		0.47628		0.42576	
Gebeliğin Planlı Olma Durumu								
Evet	25.15	3.74	25.59	4.80	15.54	1.84	66.28	9.39
Hayır	22.88	3.88	21.69	5.35	13.25	2.96	57.81	11.53
t / p	2.29	0.0235	3.04	0.0028	4.36	0.0001	3.32	0.0001
Cohen d	0.60538		0.80379		1.15313		0.87913	
Eşyle Gebelik Kontrollerine Katılma								
Evet	25.48	3.23	26.01	4.38	15.64	1.79	67.13	8.27
Hayır	22.78	4.95	22.09	5.90	14.03	2.65	58.91	12.74
t / p	3.71	0.0003	4.15	0.0001	4.02	0.0001	4.39	0.0001
Cohen d	0.73887		0.82657		0.80197		0.87582	
Bebegin Doğum Şekli								
Vajinal	24.62	4.41	24.70	5.80	14.88	2.54	64.20	12.07
Sezaryen	25.15	3.23	25.58	4.17	15.64	1.57	66.37	7.64
t / p	-0.84	0.4021	-1.08	0.2804	-2.23	0.0271	-1.33	0.1844
Cohen d	0.13766		0.17749		0.36570		0.21848	
Bebegin Cinsiyeti								
Kız	24.50	4.32	24.66	5.48	15.12	2.33	64.28	11.36
Erkek	25.40	3.04	25.79	4.27	15.50	1.78	66.69	7.80
t / p	-1.44	0.1518	-1.39	0.1658	-1.10	0.2738	-1.48	0.1400
Cohen d	0.23631		0.22843		0.18015		0.24334	
Bebegin Cinsiyetinden Memnuniyet								
Evet	25.01	3.72	25.28	4.92	15.34	2.06	65.63	9.70
Hayır	20.00	6.08	20.00	6.93	13.00	3.46	53.00	16.46
t / p	2.29	0.0237	1.83	0.0694	1.93	0.0558	2.20	0.0290
Cohen d	1.33267		1.06686		1.12446		1.28571	
Bebegin Yaş Aralığı (ay)								
4-6	25.70 ^a	3.39	25.52 ^a	5.07	15.13 ^a	2.10	66.34 ^a	9.58
7-9	23.00 ^b	4.17	23.49 ^b	5.07	14.49 ^b	2.43	60.97 ^b	10.84
10-12	25.45 ^a	3.54	26.02 ^a	4.63	16.04 ^a	1.57	67.51 ^a	8.79
F / p	7.21	0.0010	3.25	0.0417	7.02	0.0012	5.68	0.0042
Cohen d	0.62644		0.42039		0.61815		0.55608	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları (devamı)	Sabır Hoşgörüsü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Bebek Bakımına Yönelik Danışmanlık Alma								
Evet	25.46	3.58	26.59	4.40	15.69	1.65	67.73	8.78
Hayır	24.22	4.00	23.42	5.14	14.81	2.48	62.45	10.58
t / p	-1.99	0.0483	-4.07	<.0001	-2.60	0.0102	-3.35	0.0010
Cohen d	0.32710		0.66857		0.42747		0.5494	
Bebek Bakımına Yönelik Bilgi Kaynakları (n=83)								
Hemşire								
Evet	25.64	3.46	26.39	4.43	15.68	1.73	67.71	8.75
Hayır	24.47	3.96	24.45	5.18	15.06	2.27	63.98	10.39
t / p	-1.84	0.0676	-2.35	0.0203	-1.75	0.0829	-2.26	0.0256
Cohen d	0.31082		0.39609		0.29474		0.3806	
Ebe								
Evet	25.14	3.90	25.91	4.74	15.41	1.90	66.45	9.80
Hayır	24.81	3.79	24.87	5.07	15.25	2.19	64.92	10.02
t / p	-0.47	0.6358	-1.17	0.2457	-0.43	0.6651	-0.86	0.3928
Cohen d	0.08510		0.20903		0.07779		0.1536	
Hekim								
Evet	25.47	3.19	27.42	3.69	15.67	1.64	68.56	7.87
Hayır	24.68	4.02	24.27	5.17	15.14	2.25	64.09	10.43
t / p	-1.14	0.2565	-3.64	0.0004	-1.41	0.1596	-2.53	0.0124
Cohen d	0.20569		0.65655		0.25525		0.4569	
Aile Büyükleri								
Evet	25.29	3.76	26.02	4.92	15.46	1.90	66.76	9.79
Hayır	24.63	3.84	24.56	4.97	15.17	2.24	64.37	9.99
t / p	-1.04	0.3013	-1.77	0.0782	-0.83	0.4091	-1.46	0.1463
Cohen d	0.17158		0.29338		0.13695		0.2416	
Akrabalar								
Evet	24.68	4.16	25.44	5.66	15.16	2.10	65.28	11.28
Hayır	24.95	3.75	25.12	4.86	15.32	2.11	65.39	9.71
t / p	0.32	0.7457	-0.29	0.7707	0.35	0.7293	0.05	0.9592
Cohen d	0.07118		0.06397		0.07597		0.0112	
Arkadaşlar								
Evet	25.50	3.33	27.05	4.30	16.00	1.59	68.55	8.26
Hayır	24.82	3.88	24.88	5.04	15.18	2.15	64.88	10.12
t / p	-0.75	0.4562	-1.82	0.0705	-1.63	0.1062	-1.54	0.1254
Cohen d	0.17943		0.43758		0.39041		0.3702	
İnternet								
Evet	25.09	3.67	25.96	4.56	15.58	1.80	66.64	9.04
Hayır	24.80	3.90	24.74	5.18	15.13	2.24	64.68	10.39
t / p	-0.44	0.6571	-1.44	0.1527	-1.26	0.2099	-1.16	0.2497
Cohen d	0.07597		0.24551		0.21513		0.1973	
Kitap								
Evet	26.80	2.37	28.57	3.00	16.33	1.24	71.70	5.69
Hayır	24.43	3.96	24.33	5.03	15.03	2.19	63.79	10.17
t / p	-3.13	0.0021	-4.42	<.0001	-3.12	0.0022	-4.10	<.0001
Cohen d	0.63930		0.90188		0.63694		0.8361	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları (devamı)	Sabır Hoşgörüsü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Dergi/Gazete								
Evet	26.00	3.53	27.86	3.66	16.21	1.12	70.07	6.98
Hayır	24.79	3.83	24.90	5.03	15.20	2.16	64.89	10.10
t / p	-1.13	0.2608	-2.14	0.0340	-1.73	0.0848	-1.87	0.0632
Cohen d	0.31681		0.60066		0.48694		0.5253	
Diğer								
Evet	26.25	4.46	28.13	3.44	16.50	0.76	70.88	7.22
Hayır	24.83	3.77	25.01	5.02	15.23	2.13	65.06	10.01
t / p	-1.03	0.3070	-1.73	0.0853	-1.68	0.0950	-1.62	0.1081
Cohen d	0.37253		0.62941		0.61068		0.5874	
Bebek Bakımına Katılma								
Evet	26.00 ^a	3.03	27.25 ^a	3.43	15.96 ^a	1.36	69.21 ^a	6.61
Kısmen	23.92 ^b	3.77	22.74 ^b	4.85	14.84 ^b	2.09	61.50 ^b	9.67
Hayır	18.50 ^c	4.54	16.50 ^c	5.21	10.50 ^c	2.39	45.50 ^c	11.50
t / p	21.36	<.0001	39.47	<.0001	40.80	<.0001	40.80	<.0001
Cohen d	1.07821		1.46560		1.49007		1.4900	
Bebek Bakımında Katıldıkları Faaliyetler								
Gaz Çıkarma								
Evet	25.77	3.02	26.91	3.49	15.88	1.47	68.57	6.78
Hayır	23.06	4.62	21.48	5.68	14.04	2.64	58.58	12.06
t / p	-4.30	<.0001	-7.21	<.0001	-5.47	<.0001	-6.48	<.0001
Cohen d	0.75244		1.26209		0.95789		1.1334	
Ağladığında Sakinleştirme								
Evet	25.62	3.23	26.41	4.05	15.70	1.69	67.73	7.86
Hayır	21.67	4.57	19.52	4.99	13.44	2.75	54.63	11.43
t / p	-5.31	<.0001	-7.66	<.0001	-5.53	<.0001	-7.17	<.0001
Cohen d	1.12766		1.62892		1.17548		1.5238	
Mamasını/sütünü/yemeğini Hazırlama								
Evet	26.21	2.91	27.87	2.90	16.31	1.15	70.39	5.52
Hayır	23.99	4.10	23.27	5.28	14.58	2.32	61.84	10.84
t / p	-3.66	0.0004	-6.23	<.0001	-5.41	<.0001	-5.70	<.0001
Cohen d	0.60673		1.03232		0.89694		0.9457	
Beslenme								
Evet	25.82	2.98	27.34	3.34	15.99	1.30	69.14	6.40
Hayır	24.09	4.28	23.23	5.42	14.67	2.46	61.99	11.30
t / p	-2.84	0.0052	-5.52	<.0001	-4.02	<.0001	-4.70	<.0001
Cohen d	0.46426		0.90189		0.65728		0.7683	
Bezini Değiştirme								
Evet	26.10	2.87	27.46	3.22	16.04	1.32	69.59	6.13
Hayır	23.51	4.29	22.49	5.37	14.42	2.49	60.42	11.25
t / p	-4.40	<.0001	-6.98	<.0001	-5.07	<.0001	-6.32	<.0001
Cohen d	0.72092		1.14385		0.83137		1.0357	
Giysileri Değiştirme								
Evet	25.76	2.97	27.10	3.51	15.95	1.38	68.80	6.69
Hayır	23.88	4.44	22.85	5.51	14.50	2.52	61.24	11.58
t / p	-3.08	0.0024	-5.71	<.0001	-4.47	<.0001	-5.00	<.0001
Cohen d	0.50566		0.93721		0.73383		0.8200	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları (devamı)	Sabır Hoşgörü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Banyo Yaptırma								
Evet	26.01	3.00	27.32	3.42	16.04	1.38	69.37	6.52
Hayır	23.80	4.21	23.03	5.39	14.55	2.42	61.37	11.14
t / p	-3.71	0.0003	-5.83	<.0001	-4.65	<.0001	-5.36	<.0001
Cohen d	0.60528		0.95134		0.75864		0.8760	
Masaj Yapma								
Evet	25.80	2.99	27.23	3.53	15.85	1.55	68.88	7.09
Hayır	24.31	4.18	23.80	5.35	14.92	2.33	63.03	10.88
t / p	-2.38	0.0185	-4.38	<.0001	-2.71	0.0076	-3.67	0.0003
Cohen d	0.39688		0.72918		0.45108		0.6123	
Oyun Oynama								
Evet	25.26	3.45	25.84	4.50	15.57	1.68	66.67	8.68
Hayır	23.36	4.86	22.29	5.99	14.07	3.14	59.71	12.93
t / p	-2.43	0.0165	-3.53	0.0006	-3.54	0.0005	-3.46	0.0007
Cohen d	0.50819		0.73873		0.74263		0.7248	
Dışarda Gezdirmeye								
Evet	25.34	3.45	25.90	4.41	15.62	1.64	66.85	8.58
Hayır	23.73	4.51	23.18	5.93	14.40	2.87	61.30	12.21
t / p	-2.32	0.0215	-3.04	0.0028	-3.24	0.0015	-3.11	0.0022
Cohen d	0.42915		0.56134		0.59829		0.5744	
Masal Anlatma/Kitap Okuma								
Evet	26.14	3.04	27.49	3.69	16.14	1.29	69.76	6.94
Hayır	24.11	4.05	23.67	5.16	14.75	2.34	62.53	10.58
t / p	-3.28	0.0013	-4.93	<.0001	-4.17	<.0001	-4.64	<.0001
Cohen d	0.54888		0.82399		0.69647		0.7759	
Uyutma								
Evet	25.77	3.22	26.85	3.94	15.86	1.51	68.48	7.65
Hayır	23.53	4.27	22.52	5.34	14.40	2.56	60.45	11.17
t / p	-3.64	0.0004	-5.70	<.0001	-4.40	<.0001	-5.22	<.0001
Cohen d	0.61095		0.95578		0.73793		0.8756	
Aşı/Doktor Randevularına Götürme								
Evet	25.39	3.49	26.01	4.55	15.69	1.61	67.09	8.74
Hayır	23.58	4.34	22.88	5.46	14.20	2.81	60.65	11.54
t / p	-2.63	0.0094	-3.53	0.0005	-4.04	<.0001	-3.65	0.0004
Cohen d	0.48603		0.65222		0.74552		0.6737	
Hastalandığında Bakma								
Evet	25.49	3.39	26.32	4.28	15.84	1.49	67.64	8.27
Hayır	23.47	4.42	22.33	5.51	13.93	2.72	59.72	11.52
t / p	-3.02	0.0030	-4.74	<.0001	-5.51	<.0001	-4.72	<.0001
Cohen d	0.54466		0.85633		0.99571		0.8515	
Bebek Bakımı İçin Gerekli Ürünleri Alma								
Evet	25.24	3.57	25.65	4.77	15.49	1.79	66.38	9.21
Hayır	23.69	4.45	23.41	5.45	14.56	2.91	61.66	11.73
t / p	-2.06	0.0408	-2.29	0.0233	-2.25	0.0259	-2.42	0.0166
Cohen d	0.41121		0.45682		0.44838		0.4827	

Babaların Tanıtıcı Özellikleri ve Bebek Bakımı Durumları (devamı)	Sabır Hoşgörüsü		Etkileşimde Zevk		Sevgi Gurur		BBBÖ Toplam	
	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss	Ort	Ss
Diğer								
Evet	26.42	2.39	28.33	3.73	16.13	1.70	70.88	6.21
Hayır	24.62	3.97	24.57	4.98	15.13	2.14	64.33	10.19
t / p	-2.14	0.0337	-3.51	0.0006	-2.14	0.0338	-3.04	0.0028
Cohen d	0.47750		0.78255		0.47711		0.6764	
Bebekle Günlük Geçirilen Süre								
1-3 saat	23.16 ^b	4.06	22.15 ^b	5.21	14.44 ^b	2.40	59.75 ^b	10.68
4-6 saat	25.85 ^a	3.33	26.79 ^a	4.09	15.64 ^a	1.82	68.28 ^a	8.29
>7 saat	26.13 ^a	3.17	27.35 ^a	3.35	16.26 ^a	1.36	69.74 ^a	6.47
F / p	10.27	<.0001	20.29	<.0001	8.84	0.0002	17.14	<.0001
Cohen d	0.74776		1.05077		0.6934		0.9658	
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Alma Durumu								
Evet	25.00	3.78	25.74	4.64	15.44	1.87	66.18	9.44
Hayır	24.77	3.89	24.37	5.38	15.08	2.38	64.23	10.59
t / p	-0.36	0.7220	-1.66	0.0983	-1.04	0.2994	-1.19	0.2369
Cohen d	0.05910		0.27588		0.17269		0.1969	
Bebek Bakımında ve Ev İşlerinde Destek Kaynakları								
I. Derece Aile Üyeleri								
Evet	24.93	3.86	25.33	4.92	15.28	2.02	65.54	9.81
Hayır	24.88	3.79	25.03	5.08	15.31	2.18	65.22	10.13
t / p	-0.07	0.9415	-0.38	0.7071	0.09	0.9309	-0.20	0.8429
Cohen d	0.01202		0.06152		0.01420		0.0324	
Akrabalar								
Evet	23.67	4.16	24.43	4.70	15.10	1.79	63.19	10.22
Hayır	25.11	3.73	25.29	5.04	15.33	2.15	65.73	9.90
t / p	-2.32	0.0215	-3.04	0.0028	-3.24	0.0015	-3.11	0.0022
Cohen d	0.42915		0.56134		0.59829		0.5744	
Arkadaşlar								
Evet	24.00	.	30.00	.	16.00	.	70.00	.
Hayır	24.91	3.82	25.14	4.99	15.29	2.11	65.34	9.97
Bakıcı								
Evet	25.50	3.52	27.14	5.07	15.71	2.23	68.36	10.37
Hayır	24.85	3.84	24.97	4.95	15.25	2.09	65.07	9.89
t / p	-0.61	0.5423	-1.56	0.1210	-0.79	0.4327	-1.18	0.2398
Cohen d	0.17141		0.43768		0.22080		0.3313	
Diğer								
Evet	27.67	1.53	27.33	3.21	15.33	2.89	70.33	7.02
Hayır	24.85	3.82	25.13	5.01	15.29	2.09	65.27	9.99
t / p	-1.27	0.2060	-0.76	0.4504	-0.03	0.9735	-0.87	0.3847
Cohen d	0.74075		0.44134		0.01937		0.5084	

p:Anlamlılık; t: Bağımsız gruplar arası t Testi; F: Varyans Analizi (F testi)
(Bir sütundaki farklı küçük harfler gruplar arası istatistiksel olarak anlamlı farkı göstermektedir)

EK-15. Toplumsal Cinsiyet Rollerı Tutum Ölçeği ile Baba Bebek Bağlanması Ölçeğinin Toplam ve Alt Boyutlarının Kolerasyonu

		Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	Kadın Cinsiyet Rolü	Evlilikte Cinsiyet Rolü	Geleneksel Cinsiyet Rolü	Erkek Cinsiyet Rolü	TCRTO Toplam	Sabır Hoşgörü	Etkileşimde Zevk	Sevgi Gurur	BBBO Toplam
Eşitlikçi Cinsiyet Rolü	r*	1.00000									
	p	-									
Kadın Cinsiyet Rolü	r	0.60565	1.00000								
	p	<.0001									
Evlilikte Cinsiyet Rolü	r	0.66702	0.72855	1.00000							
	p	<.0001	<.0001								
Geleneksel Cinsiyet Rolü	r	0.48160	0.82852	0.72540	1.00000						
	p	<.0001	<.0001	<.0001							
Erkek Cinsiyet Rolü	r	0.60417	0.73303	0.78899	0.74103	1.00000					
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001						
TCRTO Toplam	r	0.74937	0.91760	0.89006	0.89142	0.88063	1.00000				
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001					
Sabır Hoşgörü	r	0.51051	0.48220	0.56772	0.48313	0.54542	0.58833	1.00000			
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001				
Etkileşimde Zevk	r	0.57497	0.59794	0.70531	0.57625	0.69605	0.71627	0.74974	1.00000		
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001			
Sevgi Gurur	r	0.52130	0.52885	0.63250	0.50151	0.60980	0.63443	0.70725	0.73210	1.00000	
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001		
BBBO Toplam	r	0.59388	0.59614	0.70461	0.57985	0.68664	0.71841	0.90825	0.94311	0.84908	1.00000
	p	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	<.0001	

r: Pearson Korelasyon Katsayısı; *Spearman kolerasyon testi

ÖZ GEÇMİŞ

Nurşah IŞITAN, Samsun Ayvacık Anadolu Lisesi’ni bitirdikten sonra Karadeniz Teknik Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik bölümünden 10.07.2020 tarihinde mezun oldum. 2020 yılında OMÜ Doğum ve Kadın Hastalıkları Hemşireliği Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans programına girdim. Ordu Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesinde Hemşire unvanı ile görev yapmakta.

İletişim Bilgileri

ORCID ID : 0000-0003-4406-5036

Yayınlar:

1. Işıtan, N. Toplumsal Cinsiyet Algısı ve Baba-Bebek Bağlanması Arasındaki İlişki. *II. Lisansüstü Hemşirelik Araştırmaları Sempozyumu’nda sunulmuştur.* Samsun, Turkey.